

P. 574.

1900

19

78. 2014

M.L. 2005

P.574

AMICUL POPORULUI.

□□□□

CALENDAR PE ANUL
1919.

ANUL LIX.

—≡ CU ILUSTRĂȚIUNI. ≡—

Editura lui W. Krafft in Sibiu.

Cuprinsul.

	Pag.		Pag.
Cronologie pe anul 1919	2	zodiile, răsăritul și apusul, soarelui, sentințe, semne de timp, zile critice și umbl. timpului 4—26	
Simnele cronologice pe anul 1919	2	Regenții europeni	28
Sărbători și alte zile schimbăt.	3	Tărgurile (Bâlcuirile):	
Regentul anului 1919	3	a) În ordine alfabetică	29
Intenacimi	3	b) Aranjate după luni	36
Cile patru anotimpuri	3	Administrațiunea poștelor după ordinațiunile cele mai noue	40
Calendar Iulian și Gregorian		Tarifa pentru telegrame	47
cu zilele lunilor, numele Sfinților, sărbătorile împăr. și biserice., evanghelia, glasul și voscreasna		Competințe și timbre	49
fecarei Dumineci, fazele luni,			

Partea literară:

	Pag.		Pag.
+ George Coșbuc	51	Toți ca unul	94
Nasta Zamferei de George Coșbuc	52	Sfaturi bătrânești de C. Negruzzi	94
+ Barbu Ștefănescu Delavrancea	56	Excursiunea la o cetate și la o peșteră de I. Popovici	97
+ Mitropolitul Dr. Victor Mihályi de Apsa	58	Sonet	112
Bucina de Barbu Șt. Delavrancea	59	Iubirea de G. Navrea	113
„Trei Crai“ de Vasile Pop	62	Din cronică războiului	121
Arhiepiscopul și Mitropolitul + Vasile Mărga 1850—1918	65	Povește economice	124
Ilustrațiile noastre	65	Timpul pescuitului	127
Spaima Zmeilor. Poveste de I. Slavici	67	Opreliștea vânătorului	128
Stoaga de Z. Bărsan	80	Cât timp poartă animalele de casă	128
Păine de la noi	93	Șematism statistic al Românilor din Ungaria	129
		Umor	133

T. V. Păcățian,

Cartea de aur

nsemnări, acte și documente din-vieța politică a Românilor din Ungaria,

vol. I—VIII cor. 84.—

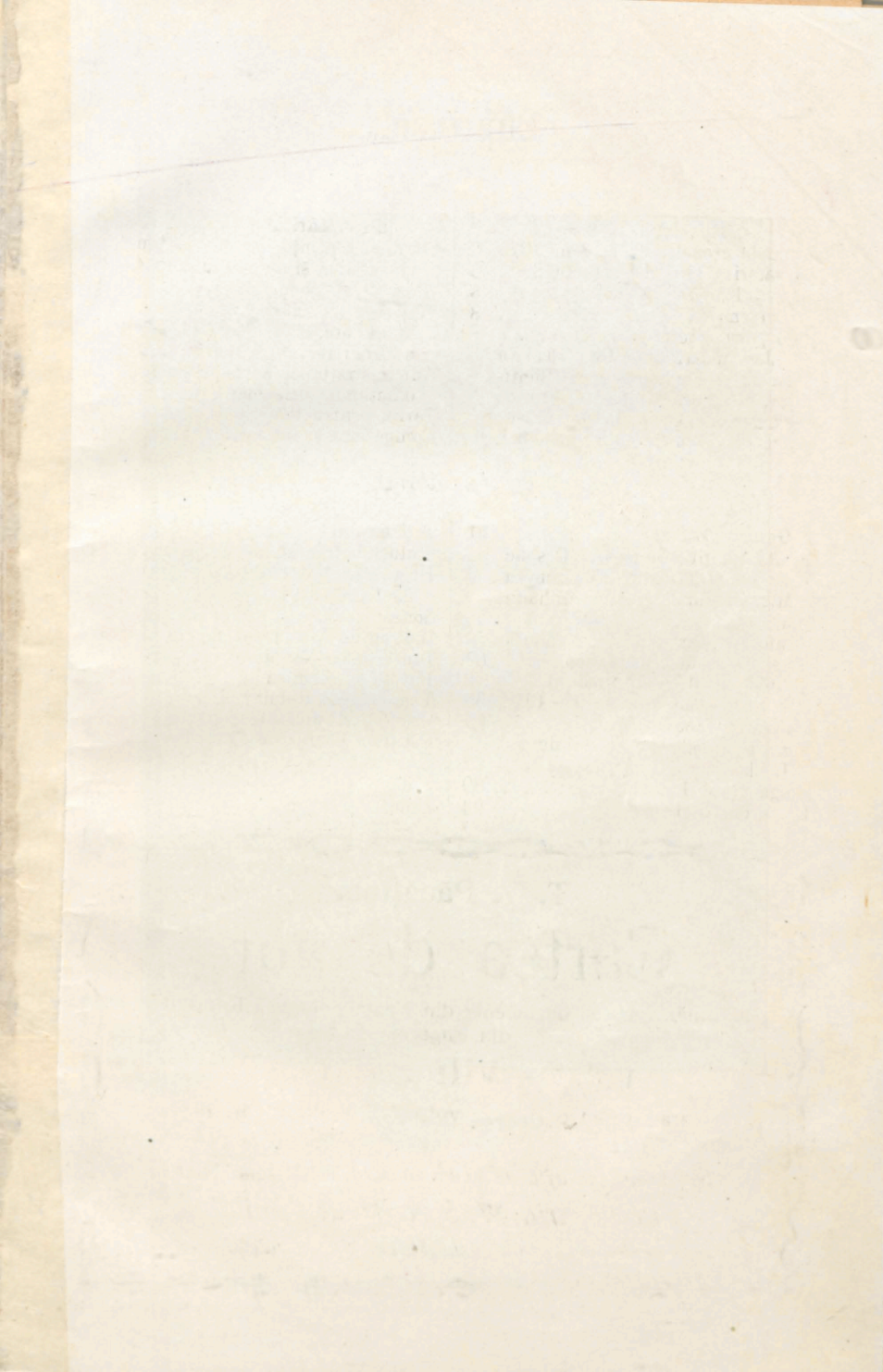
separat se pot comanda: vol. I, II, V, VI à cor. 10.—

„ VII și VIII „ „ 12.—

Cartea de aur se află de acum înainte de vânzare exclusiv

la librăria W. Krafft în Sibiiu

unde sunt a se trimite toate comanda.

George Coşbuc.

1964

M. Popovici

AMICUL POPORULUI.

☞ CALENDAR ☞
PE ANUL COMUN

1919.

Anul LIX.

Întocmit de I. Popovici
în
colaborare cu G. Navrea.

✦ Cu numeroase ilustrațiuni. ✦

Biblioteca Județeană ASTRA

508P

BIBLIOTECA
SIBIU

SIBIU.

TIPARUL ȘI EDITURA LUI W. KRAFFT.

508.

Sărbători și alte zile schimbătoare.

Carnevalul (Câșlegile) 6 săptămâni 6 zile — Triodul intră în 27 Ianuarie. — Lăsatul de carne în 10 Februarie. — Lăsatul de brânză în 17 Februarie. — Bunavestire Luni, a șasea săptămână din post. — Sfintele Paști în 7 Aprilie. — Înălțarea Domnului în 16 Maiu. — Rusaliile în 26 Maiu. — Postul SS. Apóstoli 3 săptămâni și 5 zile, iar ziua lor Sâmbătă. — Nașterea Domnului Mercuri.

Ordinea evangheliilor, a glasurilor și voscresnelor este corectă, conform tablei Paștilor dela 7 Aprile.

Regentul anului 1919

e Soarele, centrul sistemului nostru solar, izvorul de viață și lumină pentru pământ. Soarele face mișcare aparentă anuală pe dinaintea stelelor, cam în 365 $\frac{1}{4}$ zile. Masa Soarelui e de 330.000 ori mai mare decât a pământului. Prin ochianuri anume, Soarele a fost și este studiat de învățați. Pe suprafața Soarelui se ivesc pete mai mari și mai mici, uneori puține, alteori număroase. Din mișcarea petelor s'a satorit, că Soarele în timp cam de 26 zile se învârtește odată în jurul osiei sale. Se pare că numărul și mărimea pete or de pe Soare are influință asupra umblării vremii pe pământ. Depărtarea Soarelui dela pământ în termin mijlociu e de 148,840.000 kilometri.

Întunecimi.

În anul 1919 vor fi două întunecimi de Soare și una de Lună.

1. *Intunecime totală de Soare* în 16/29 Maiu, vizibilă în America de Sud și în sudul Africei. La noi nu se vede.

2. *Întunecime parțială de Lună* în 25—26 Octomvrie v.; vizibilă pela miezul nopții în Europa, Africa și America.

3. *Intunecime inelară de Soare* în 9 Noemvrie v.; vizibilă și în unele părți din Europa; pela noi nu se va vedea.

Cele patru anotimpuri.

Primăvara se începe în 8 Martie la 5 ore după prânz.

Vara se începe în 9 Iunie la 1 oră la amiază.

Toamna se începe în 11 Septemvrie la 3 ore dimineața.

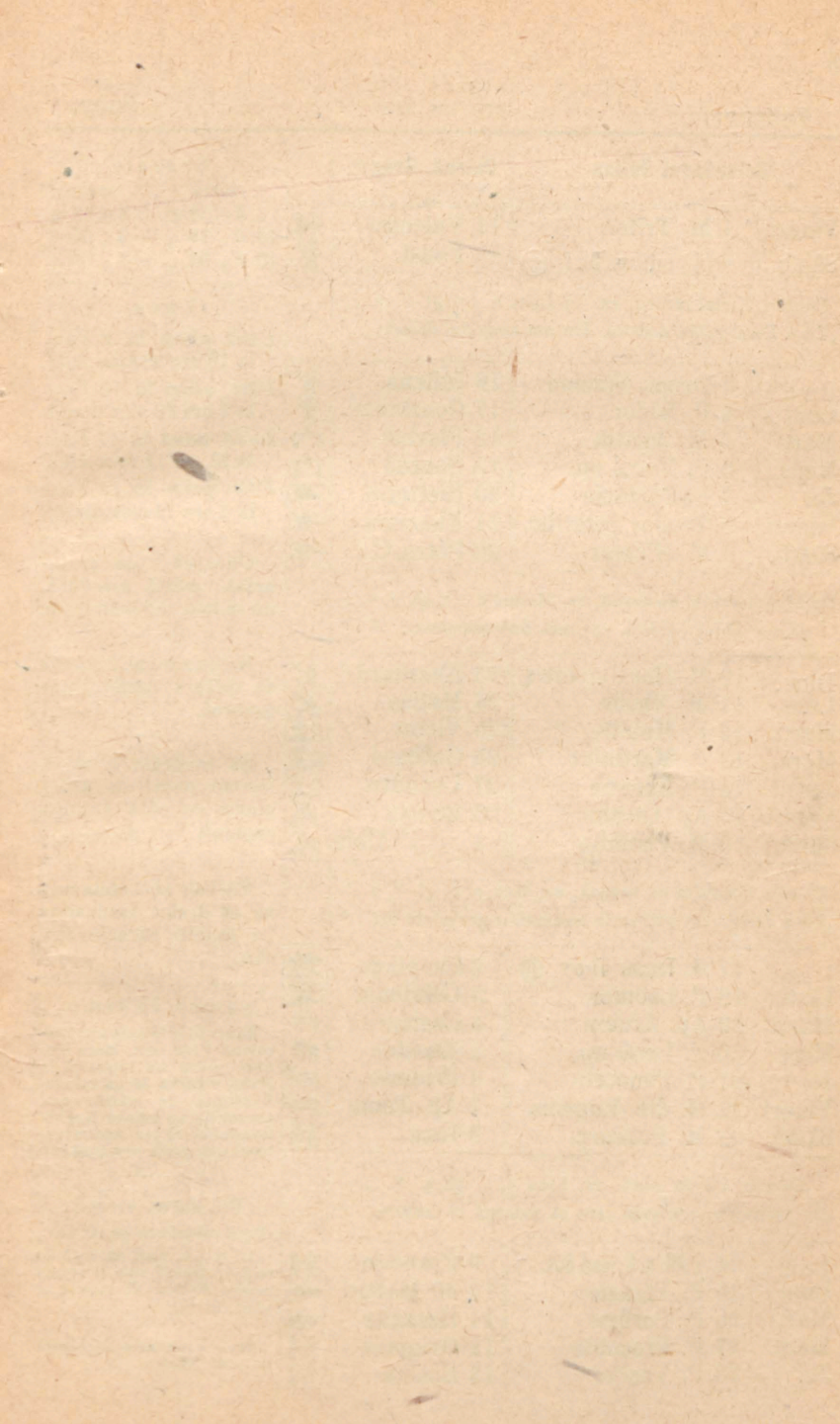
Iarna se începe în 9 Decemvrie la 10 ore seara.

Explicarea prescurtărilor.

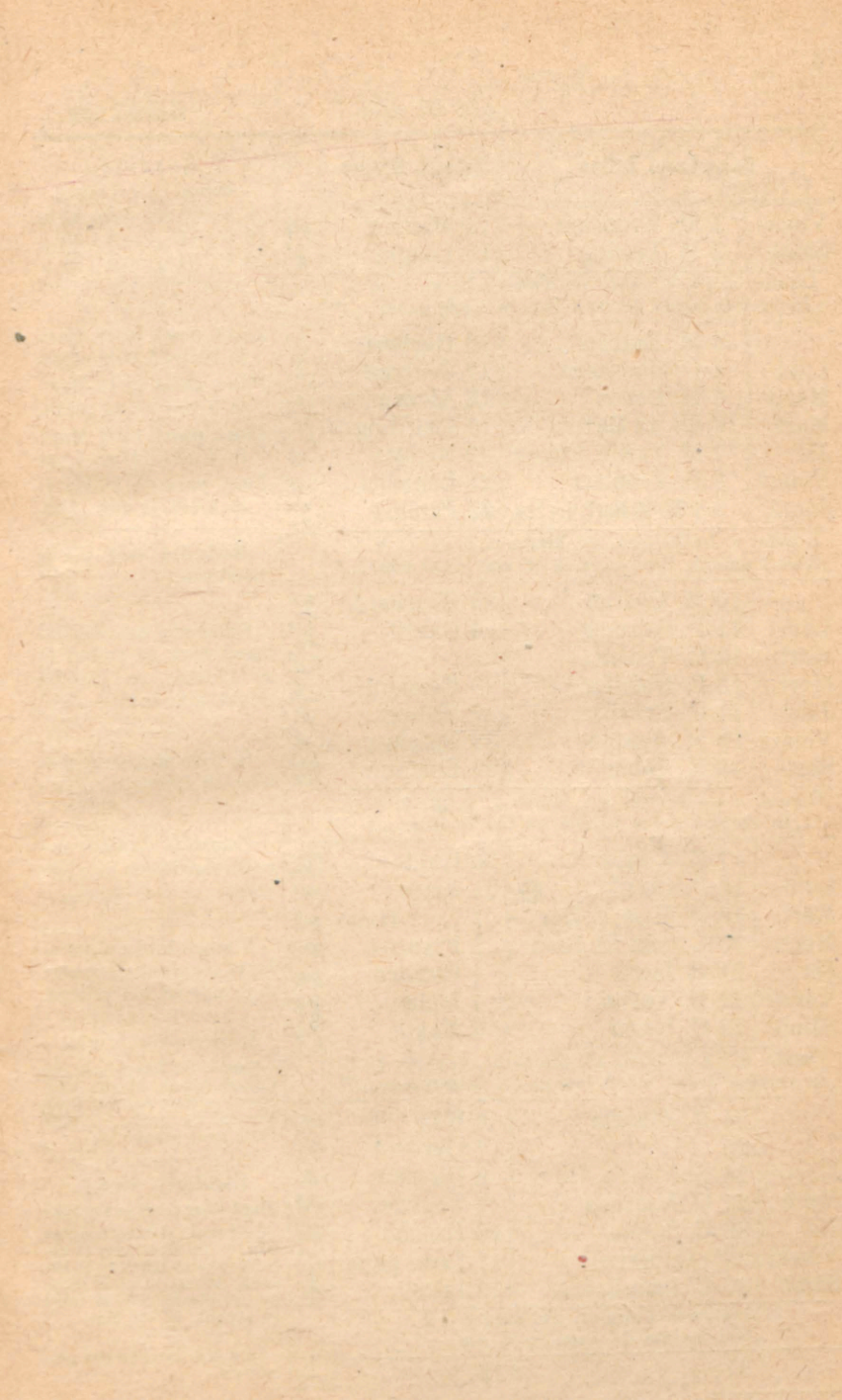
Ap. = Apostol.	M. = Martir.	Pr. = Proroc.
C. = Cuvios.	P. = Părinte	S., Sf. = Sfânt.

Orele și minutele sunt calculate după timpul mediu european.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele	
			răsare	apune
Martți	1 (+) Tăierea Imprejur	14 Felix	1.70.13 m.	— 30.41 m.
Merc.	2 P. Silvestru	15 Maur	10.7 " 05 "	— 3 " 55 "
Joi	3 Pr. Malachia	16 Marcel	20.6 " 52 "	— 4 " 12 "
Vineri	4 Sin. 70 Ap.	17 Antonie	Luna.	
Sâmb.	5 Teopim și Teona	18 Prisca	Lună plină în 3 Ian la 9 ore 44 min. dim.	
Dumin. Botezului, ev. Matei c. 3			Pătrarul ultim în 11 Ian. la 5 ore 22 m. dimîn.	
„În vremea aceea venit-a Isus din Galilea la Iordan...“			Lună nouă în 19 Ian la 12 ore 7 min. la am.	
Dum.	6 (+) Botezul Dlui	19 Sara	Pătrarul prim în 25 Ian. la 7 ore 52 min. seara.	
Luni	7 † Ioan Botez.	20 Fab. și Seb.	Amorțit nu înseamnă mort.	
Martți	8 C. George	21 Agnes		
Merc.	9 M. Poliect	22 Vichentie		
Joi	10 P. Grigorie	23 Log. Mariei		
Vineri	11 C. Teodosie	24 Timoteiu		
Sâmb.	12 M. Tațiana	25 Pavel		
Dumin. după Botez ev. Matei c. 4, gl. 6, v. 9.				
„În vremea aceea auzind Isus că Ioan s'a prins...“				
Dum.	13 M. Ermil	26 Policarp		
Luni	14 Părinții din Sinai	27 Ioan		
Martți	15 C. Pavel Teban	28 Carol		
Merc.	16 Lanț. Ap. Petru	29 Francisc		
Joi	17 † C. Antonie	30 Martina		
Vineri	18 P. Atan. și Chiril	31 Petru Nol		
Sâmb.	19 C. Macarie	1 Febr. Ignat.	Sunt „cugetări“, cari alcătuesc o carte și al- tele cari zugrăvesc un carac'er.	
Dumin. lui Zacheu, ev. 16 Luca, c. 19, gl. 7, v. 10.				
„În vremea aceea trecea Isus prin Ierihon...“				
Dum.	20 † C. Eftimie	2 (+) Înt. Dlui		
Luni	21 C. Maxim	3 Blasiu		
Martți	22 Ap. Timoteiu	4 Veronica		
Merc.	23 M. Clement	5 Agata		
Joi	24 C. Xenia	6 Dorotea		
Vineri	25 † P. Grigorie Teol.	7 Romuald		
Sâmb.	26 C. Xenofon	8 Ioan	Semne de timp. Ianuarie cu moină, primă- vară friguroasă, vară căldu- roasă. Ianuarie cald nu e semn de ar mănós. După iarnă neagră cu vânturi calde, primăvara se umplu cimiteriile. Ianuarie uscat și geros aduce Faur cu nea. Negura din Iannarie aduce Faur umed. Când se trag norii spre meazăzi, urmează frig, — când spre mează- noapte — căldură. Cum a fost timpul la Sf. Grigorie (10) așa va fi tot anul.	
Dumin. Vameș. și Fariseului, ev. 16 Luca c. 18, gl. 8, v. 11.				
„Zis-a Dnul pilda ac.: Doi oameni au intrat în bis...“				
Dum.	27 † Ioan Hrisost.	9 Apolonia		
Luni	28 P. Efrem Sirul	10 Scolastica		
Martți	29 M. Ignatie	11 Eufrosina		
Merc.	30 (+) Vas., Gr. și Ioan	12 Eulalia		
Joi	31 Chir și Ioan	13 Catarina	Umblarea vremii. (După calendarul pe 140 ani.) 1 ceață, 2 senin și vânt moale, 3-4 vânt dela apus, 5-6 ger, 7 nor, 8-9 frig, 10-15 moină, 16 zăpadă, frig și vânt, 17 senin, 18-19 me- stecat, 20 zăpadă cu furtună, 21-31 gertare, apoi demijloc.	
Dumin. în 2, 4 și 30 Ian. desle- gare la carne.				

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele	
			răsare	apune
Vineri	1 M. Trifon	14 Valentin	1.60.33 m.	— 40.33 m.
Sâmb.	2 (+) Întimp. Dlui ☉	15 Faust	10.6 „ 16 „	— 4 „ 48 „
Dumin. Fiului răătăcit, ev. 17 Luca c. 15, gl. 1, v. 1. „Zis-a Dnul pilda aceasta: Un om avea doi ficiori . . .“			Luna.	
Dum.	3 Drept. Simeon	16 Iuliana	Lună plină în 2 Faur la 12 ore 38 min. ziua.	
Luni	4 P. Isidor	17 Constanța	Pătr. ultim în 10 Faur la 2 ore 48 min noapt.	
Mărți	5 M. Agatia	18 Flavian	Lună nouă în 17 Faur la 12 ore 11 min. ziua.	
Merc.	6 P. Vucol ep.	19 Conrad	Pătr. prim în 24 Faur la 4 ore 14 min. dimi	
Joi	7 P. Partenie	20 Elefterie	Onoarea e ca și ju- nețea: odată pierdută, nu se mai redobândește.	
Vineri	8 Teodor Stratilat	21 Eleonora	Nu cunosc altă școală de virtute decât vatra casnică.	
Sâmb.	9 M. Nicefor	22 Petru C.	Să învățăm a nu fi lacomi decât de atâra glorie de câtă suntem capabili. Montaigne.	
Dumin. lăsatului de carne, ev. Mateiu c. 25, gl. 2, v. 2. „Zis-a Dnul: Când va veni fiul omenesc . . .“			Vorbele și faptele cui- va se desfac totdeauna pe fondul caracterului său.	
Dum.	10 M. Haralambie ☾	23 Eberhard	Semne de timp.	
Luni	11 M. Vlasie	24 Matias	Faur alb întărește semănă- turile. Faur urit, Maiu fru- mos. Când nu îngheață în Faur, e semn de an mănos.	
Mărți	12 P. Meletie	25 Victor	Vânturile de miazănoapte prevestesc an mănos. Negura de apus arată ger. Apacurgă- toare de e caldă, urmează ger.	
Merc.	13 P. Martinian	26 Gothard	Umblarea vremii.	
Joi	14 P. Axentie	27 Leandru	(După calendarul pe 140 ani)	
Vineri	15 Ap. Onisim	28 Roman	1—11 ger, apoi până 15 de mijloc, 16—25 bine și vreme moale, 26 nor, 27 zăpadă și vânt, 28 frîg.	
Sâmb.	16 M. Pamfilie	1 Mart. Albin	În 1 Februarie deslegare de post (hârț.).	
Dumin. lăsatului de brânză, ev. Mat. c. 6, gl. 3, v. 3. „Zis-a Dnul: De veți iertă oamenilor greșalele lor . . .“				
Dum.	17 M. Teodor Tiron ☉	2 Simpliciu		
Luni	18 P. Leontie	3 Celidoniu		
Mărți	19 Ap. Archip	4 Casimir		
Merc.	20 P. Leon-ep.	5 Eusebie		
Joi	21 P. Timoteiu	6 Frideric		
Vineri	22 M. din Eugenia	7 Ap. Toma		
Sâmb.	23 M. Policarp	8 Ioan		
Dumin. 1-a în post, ev. Ioan c. 1, gl. 4, v. 4. „În vremea aceea vrea Isus să meargă în Galilea. . .“				
Dum.	24 † Af. c. S. Ioan Bot. ☽	9 Francisc		
Luni	25 P. Tarasie	10 40 Martiri		
Mărți	26 P. Porfirie	11 Heraclie		
Merc.	27 P. Procopie	12 Grigorie		
Joi	28 P. Vasilie	13 Rosina		

Martie,

are 31 zile.

Germănar.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele
			răsare apune
Vineri	1 M. Evdochia	14 Matilda	1.5 o. 25 m. — 5 o. 21 m.
Sâmb.	2 M. Teodot	15 Longin	10.5 „ 15 „ — 5 „ 35 „
	Dumin. a 2-a în post, ev. Marcu c. 2, gl. 5, v. 5. „În vremea aceea intrat-a Isus în Capernaum...“		
Dum.	3 M. Eutrop	16 Herbert	Luna.
Luni	4 C. Gherasim	17 Gertrad	<i>Lună nouă</i> în 18 Mart. • la 10 ore 5 min. seara.
Mărți	5 M. Conon	18 Alexandru	<i>Pătr. ultim</i> în 11 Mart. la 9 ore 34 m. seara.
Merc.	6 SS. 42 Martiri	19 Iosif Log.	<i>Lună plină</i> în 3 Mart. la 4 ore 11 m. p. m.
Joi	7 M. Vasile, Eugen	20 Nichita	<i>Pătr. prim</i> în 25 Mart. la 1 oră 39 min. dim.
Vineri	8 P. Teofilact	21 Benedict	
Sâmb.	9 † SS. 40 Mart. din Sev.	22 Paulina	
	Dumin. a 3-a în post, ev. Marcu c. 8, gl. 6, v. 6. „Zis-a Domnul: Cine va vrea să vină după mine...“		Modestia este proba meritului.
Dum.	10 M. Codrat	23 Eberhard	
Luni	11 P. Sofronie	24 Gavril	Suferința este întâiul lucru care ar trebui să se învețe; ea trebuie știută mai mult.
Mărți	12 C. Teofan	25 (+) Bunav.	
Merc.	13 P. Nichifor	26 Emanuil	
Joi	14 C. Benedict	27 Hubert	Și dela dușmani trebuie să înveți.
Vineri	15 M. Agapie	28 Malchus	Ovidiu.
Sâmb.	16 M. Sabin	29 Eustatie	
	Dumin. a 4-a în post, ev. Marcu c. 9, gl. 7, v. 7. „În vremea aceea venit-a un om la Isus...“		Triumful dumnezeescului sentiment este iertarea. Schiller.
Dum.	17 C. Alexie	30 Guido	
Luni	18 P. Chiril	31 Amos	
Mărți	19 M. Hris. și Dar.	1 Apr. Hugo	Fiecare întâmplare și faptă are eșea un adevăr: deprinde te a-l culege.
Merc.	20 C. dela Sf. Sava	2 Francisc	
Joi	21 C. Iacob	3 Richard	
Vineri	22 M. Vasile	4 Isidor	
Sâmb.	23 C. Nicon	5 Maxim.	Semne de timp.
	Dumin. a 5-a în post, ev. Marcu c. 10, gl. 8, v. 8. „În vremea aceea luând Isus pe cei doisprezece...“		Neaua din Mărtisor împuținează vinul. Martie vânturos. — Mai frumos. Dacă Martie-i cu rouă, — după Paști mult ploaie.
Dum.	24 P. Zaharie	6 Sixt	Umblarea vremii. (După calendarul pe 140 ani.)
Luni	25 (+) Bunavestire ☽	7 Herman	1—5 senin și bine, noaptea frig, 6—12 bine, nor, 13 zăpadă, 14—16 frig, 17—19 zăpadă, 20—23 bine, 24 vânt, 25—26 ploaie, 27—28 vânt cu zăpadă, 29—31 bine.
Mărți	26 Sin. Arch. Gavr.	8 Dionisiu	
Merc.	27 C. Matrona	9 Vogislav	
Joi	28 C. Stefan	10 Ezechil	
Vineri	29*) C. Marcu	11 Leon papa	
Sâmb.	30 C. Ioan Scărar	12 Iuliu	
	Dumineca Florilor, ev. Ioan c. 13. „Mai înainte de Paști cu 6 zile...“		În 8 Martie se începe primăvara.
Dum.	31 (+) Floriile	13 Floriile	

*) Saneționarea legilor din 1848.

In 1 Aprilie n. îmi spune
Cărsu din Boasov că ar
fi dat secretului dl
Maxim 1 scris-de la Hora,
Joi 27 l. jemeșătare

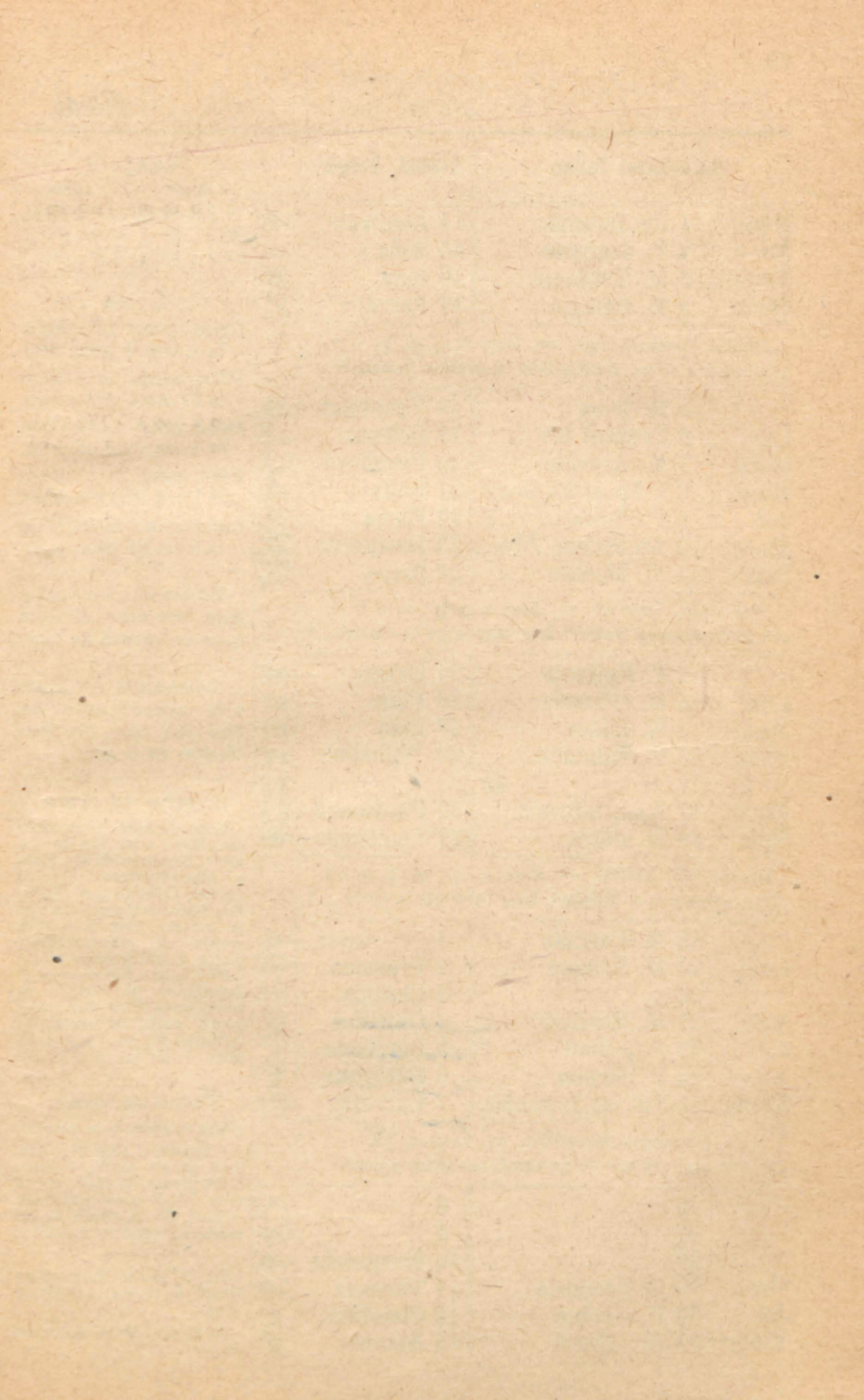
— In 5. 7 April n. am scris
Hora la Vasile.

Aprilie,

are 30 zile.

Prier.

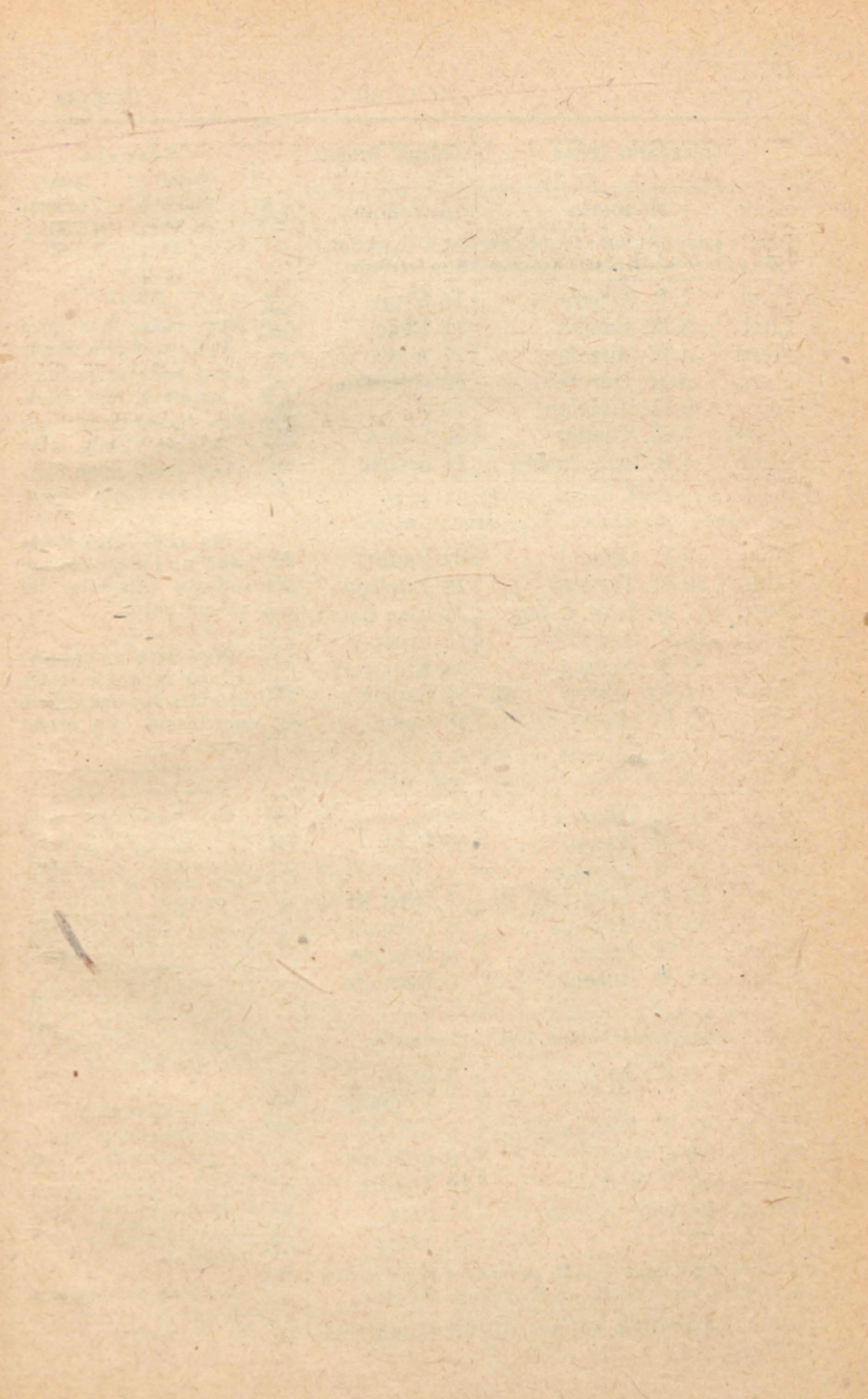
Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele	
			răsare	apune
Luni	1 Maria egipt.	14 Tiburtiu	1.40.28 m.	— 6 o. 10 m
Martți	2 P. Tit	15 Anastasie	10.4 „ 10 „	— 6 „ 24 „
Merc.	3 C. Nichita	16 Aron	20.3 „ 51 „	— 6 „ 39 „
Joi	4 P. Iosif	17 Joia verde	Luna.	
Vineri	5 (†) Viner. Patim.	18 Vin. Patim.	<i>Lună plină</i> în 2 Aprilie	
Sâmb.	6 P. Eutichie	19 Hermogen	la 9 ore 25 min. dim.	
Duminea Paștilor, ev. Ioan c. 1. „Intru început eră cuvântul...“			<i>Pătr. ultim</i> în 10 Aprilie la 12 ore 25 min. ziua.	
Dum.	7 (†) Sf. Paști	20 (†) Sf. Paști	<i>Lună nouă</i> în 17 Aprilie la 6 ore 30 min. dim.	
Luni	8 (†) Lunia Paștilor	21 (†) Lun. Pašt.	<i>Pătr. prim</i> în 24 Aprilie la 12 ore 31 min. noapt.	
Martți	9 Martția Paștilor	22 Sotir	După fiecare restig-	
Merc.	10 M. Ter. și Pomp. ☾	23 Adalbert	nire urmează o înviere,	
Joi	11 M. Antipa	24 George	după fiecare înviere însă	
Vineri	12 P. Vasile	25 Marcu	o cădere a judecătorilor	
Sâmb.	13 M. Artemon	26 Cletus	nedrepti.	
Duminea Tomii, ev. Ioan c. 20, gl. 1, v. 1. „Fiind seară în ziua aceea, întruna din Sâmbete...“			Rembrandt als Erzieher.	
Dum.	14 P. Martin	27 Peregrin	Religiunea este meta-	
Luni	15 Ap. Aristarh	28 Vitalis	fizica poporului.	
Martți	16 M. Agapia, Irina	29 Petru	Schopenhauer.	
Merc.	17 M. Sim. Persul ☾	30 Catarina	E mișel un suflet când	
Joi	18 C. P. Ioan	1 Maiu Filip	își uită pe ai săi.	
Vineri	19 C. Ioan dela peșt.	2 Anastasiu	G. Coșbuc.	
Sâmb.	20 C. Teodor T.	3 † Afl. Crucii	A înțelege totul, în-	
Dumin. Mironosițelor, ev. Marcu c. 15, gl. 2, v. 4. „În vremea aceea venit-a Iosif din Arimatea...“			semnează a iertă totul.	
Dum.	21 M. Ianuarie	4 Florian	Vauvenarques.	
Luni	22 C. Teodor S.	5 Pius	Semne de timp.	
Martți	23 (†) Mart. George	6 Ioan P.	Prier frumos, Maiu vi-	
Merc.	24 M. Sava Strat. ☾	7 Stanislau	foros. Prier umed aduce	
Joi	25 Ap. Ev. Marcu	8 Mihail	binecuvântare. Gândacii din	
Vineri	26 M. Vasile	9 Grigor N.	Aprilie îngheață în Maiu.	
Sâmb.	27 M. Simeon	10 Isidor	Negura din Aprilie, la răsărit	
Dumin. Slăbănogului, ev. Ioan c. 5, gl. 3, v. 5. „În vremea aceea s'a suit Isus în Ierusalim...“			și miezăzi, e semn bun.	
Dum.	28 Ap. Iason	11 Adolf	De tună în Aprilie, nu te mai	
Luni	29 9 M. din Chizic	12 Pancrațiu	teme de ger. Prier frumos	
Martți	30 Ap. Iacob	13 Servațiu	vară furtunoasă.	
			Umblarea vremii	
			(După calendarul pe 140 ani.	
			1 ploaie, 2-9 bine și ploaie,	
			10-20 bine și noaptea frig,	
			21-22 norcu soare, 23-28 se-	
			nin și răceală, 29-30 ploaie	
			În 10 și 12 Aprilie desle-	
			gare la carne.	

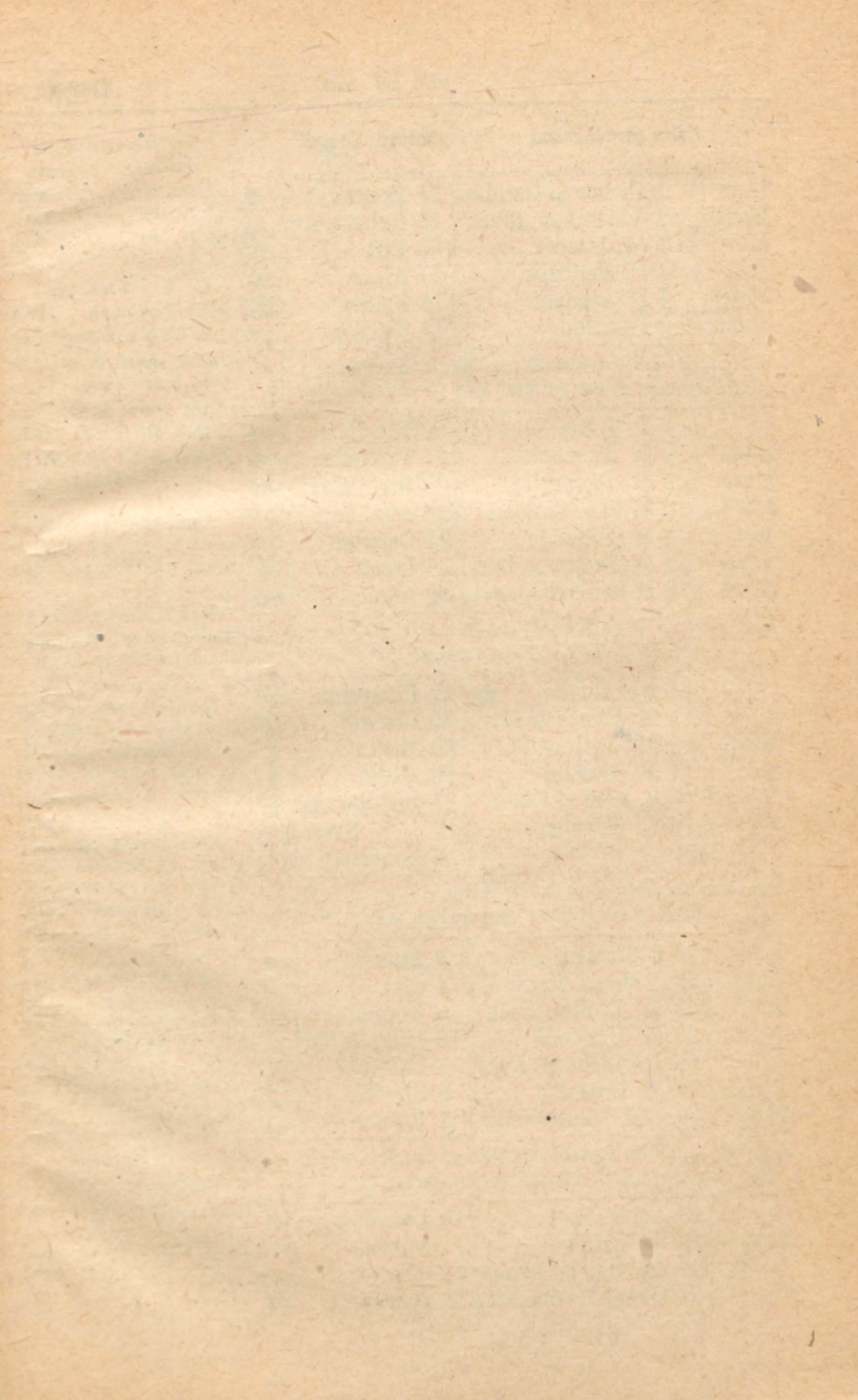
Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele
			răsare apune
Merc.	1 Pr. Ieremia	14 Bonifaciu	1. 30. 34 m. — 6 o. 55 m.
Joi	2 P. Atanasie	15 Sofia	10. 3 " 22 " — 7 " 08 "
Vineri	3 M. Timoteiu	16 Ioan	20. 3 " 13 " — 7 " 19 "
Sâmb.	4 M. Pelagia	17 Pascalis	
Dumin. Samarinenței, ev. Ioan c. 4, gl. 4, v. 7. „În vremea aceea venit-a Isus în cetatea Samariei...“			Luna.
Dum.	5 M. Irina	18 Venantius	<i>Lună plină</i> în 2 Maiu la 2 ore 1 min. dim.
Luni	6 Dreptul Iov	19 Celestin	<i>Pătr. ultim</i> în 9 Maiu la 11 ore 4 min. seara.
Mărți	7 M. Acachie	20 Bernhard	<i>Lună nouă</i> în 16 Maiu la 2 ore 12 min. p. m.
Merc.	8 † Ap și Ev. Ioan	21 Felix	<i>Pătr. prim</i> în 23 Maiu la 1 oră 22 min. ziua.
Joi	9 Pr. Isaia	22 Elena	<i>Lună plină</i> în 31 Maiu la 5 ore 28 min. p. m.
Vineri	10 Ap. Simon Zilot	23 Desideriu	
Sâmb.	11 M. Mochie	24 Ioana	
Dumin. Orbului, ev. Ioan c. 9, gl. 5, v. 8. „În vremea aceea trecând Isus văzut-a pe un om orb...“			Un om bun nu e acela care face bine, ci acela care se bucură de bine.
Dum.	12 P. Epifanie	25 Urban	Meșteșugul cel mare e să îndrepti pe cineva fără să-i spui, ba fără să știe că a greșit.
Luni	13 M. Gliceria	26 Filip	
Mărți	14 M. Isidor	27 Ioan	
Merc.	15 P. Pahomie	28 Wilhelm	
Joi	16 † Înălț. Dlui	29 † Înălț. Dlui.	
Vineri	17 Ap. Andronic	30 Ferdinand	Semne de timp.
Sâmb.	18 M. Petru	31 Petronella	Roua de seara și reconera din Maiu aduc fân și vin mult. Ploaia caldă din Maiu e binecuvântare. Rusalii umede, Crăciun gras. Roitul din Maiu pretește un car de mălăiu. Gândacii mulți vestesc an mănăs. Maiu ploios, Iunie frumos. — De e brumă între Sân-George și Arminden va brumă și între Sân-te-Mării. Când sunt greeri mulți și dinaintea locuinței lor țin mare cură- tenie, — fân are să fie puțin.
Dumin. SS. Părinți, ev. Ioan c. 17, gl. 6, v. 10. „În vremea aceea ridicând Isus ochii săi la ceru...“			Umblarea vremii. (După calendarul pe 140 ani.) 1 brumă și frig, 2— nor, 4—6 ploaie mare, 7 bine, 8—12 ploaie, 13 vânt, 14—15 bine, 16—21 ploaie, 22 senin și vânt, 23—24 ploaie, 25—26 mestecat, până în 31 senin.
Dum.	19 M. Patriciu	1 Iun. Iuvent.	
Luni	20 M. Talaleu	2 Erasmus	
Mărți	21 † Const. și El.	3 Clotilda	
Merc.	22 M. Vasilisc	4 Quirinus	
Joi	23 P. Mihail	5 Bonifaciu	
Vineri	24 P. Simeon	6 Benignus	
Sâmb.	25 3 afl. cap. Sf. Ioan Bot.	7 Lucreția	
Dumin. Rusaliilor, ev. Ioan c. 7. „Iară în ziua cea mai de pe urmă, cea mare a praz...“			
Dum.	26 † Rusaliile	8 † Rusaliile	
Luni	27 † Lunia Rusal.	9 † Lun. Rus.	
Mărți	28 † Mărția Rusal.	10 Margareta	
Merc.	29 C. Teodosia	11 Varnava	
Joi	30 P. Isachie	12 Claudina	
Vineri	31 Ap. Ermil	13 Antonie	

În 16 Maiu întunecime
totală de soare, invizibilă
la noi.

În 29 și 31 Maiu deslegare
de post.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele	
			răsare	apune
Sâmb.	1 M. Iustin	14 Vasile	1 3 o. 08 m. — 7 o. 28 m.	
Dum. 1-a după Rusalii a tut. SS., ev. Mat. c. 10, gl. 8, v. 1. „Zis a Dnul învățac. săi: Tot celce mă va mărturisî...“			10 3 „ 08 „ — 7 „ 31 „	
Dum.	2 P. Nicefor	15 Vitus	20 3 „ 14 „ — 7 „ 30 „	
Luni	3 M. Lucian	16 Beno	Luna.	
Mărți	4 P. Mitrofan	17 Adolf	Pătr. ultim în 8 Iunie	
Merc.	5 M. Doroteiu	18 Gervasiu	la 6 ore 33 min. dimîn.	
Joi	6 C. Visarion	19 Joia verde	Lună nouă în 14 Iunie	
Vineri	7 M. Teodot	20 Laura	la 9 ore 53 min. seara.	
Sâmb.	8 M. Teodor Stratilat	21 Aloisie	Pătr. prim în 22 Iunie	
Dumin. a 2-a după Rusalii, ev. Mat. c. 4, gl. 1, v. 2. „În vremea aceea umblând Is. pe lângă marea Gal...“			la 4 ore 17 min. dim.	
Dum.	9 P. Ciril	22 Paulin	Lună plină în 30 Iunie	
Luni	10 M. Timotei	23 Edelrud	la 7 ore 2 min. dimîn.	
Mărți	11 Ap. Bartol. și Varn.	24 Ioan Botez.	Nu poți lucra fierul	
Merc.	12 P. Oaufrie	25 Prosper	până nu l-ai încălzit, și	
Joi	13 M. Acilina	26 Eremia	sufletele oamenilor tot	
Vineri	14 Pr. Eliseu	27 Ladislau	așa de puțin.	
Sâmb.	15 Pr. Amos	28 Leon	Niciodată un om cin-	
Dumin. a 3-a după Rusalii, ev. Mat. c. 6, gl. 2, v. 3. „Zis-a Domnul: Lumina trupului este ochiul...“			stit nu se poate apăra	
Dum.	16 P. Tihon	29 (+) Pet. și Pav.	cu atâta înverșurare ca	
Luni	17 M. Manuil	30 Paul	mincinosul care a fost	
Mărți	18 M. Leontie	1 Iulie Teod.	prins.	
Merc.	19 Ap. Iuda, frat. Dl.	2 Cercet. Mariei	Semne de timp.	
Joi	20 M. Metodie	3 Cornelia	Iunie mai uscat decât	
Vineri	21 M. Iulian	4 Udalic	umed, umple butiile cu vin	
Sâmb.	22 M. Eusebiu	5 Dometie	bun. Oamenii și vântul de	
Dumin. a 4-a după Rusalii, ev. Mat. c. 8, gl. 3, v. 4. „În vremea aceea intrând Isus în Capernaum...“			Iunie curând se schimbă.	
Dum.	23 M. Agripina	6 Isaia	Iunie umed și rece, strică	
Luni	24 (+) Nașt. Sf. Ioan Bot.	7 Vilibald	întreg anul. Călătoria fun-	
Mărți	25 M. Fevronia	8 Cilian	nicilor vestește timp bun.	
Merc.	26 C. David	9 Anatolia	Omidele multe sunt semne	
Joi	27 P. Samson	10 Amalia	de vin și grâu mult. Săritul	
Vineri	28 Chir și Ioan	11 Pius	peștilor vestește furtună. De	
Sâmb.	29 (+) Ap. Pet. și Pav.	12 Enrie	sunt mulți bureți iuți, iarna	
Dumin. a 5-a după Rusalii, ev. Mat. c. 8, gl. 4, v. 5. „În vrem. aceea trec. Is. de cea p. în țin. Gergesen...“			viitoare are să fie ușoară,	
Dum.	30 Sinod. SS. Ap.	13 Margareta	la din contră grea. Bureții	
			porcești ne spun căpătul,	
			ceialaltă începutul iernii vii-	
			toare cum are să fie.	
			Umblarea vremii.	
			(După calendarul pe 140 ani.)	
			1 cald și moale, 2 bine,	
			3 vânt, 4 ploaie, 5 vânt,	
			6-7 ploaie mare cu piatră,	
			8-10 vânt friguros, 11-12	
			ploaie, până la 20 vânt, 21-22	
			ploaie, până la 30 bine, vânt	
			și ploaie.	
			În 9 Iunie se începe vara.	
			În 3 Iunie se începe po-	
			stul SS. Apostoli.	

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele	
			răsare	apune
Luni	1 Cosma și Damian	14 Bonavent.	1. 30. 23 m.	— 7 o. 23 m.
Mărti	2 Veștmânt. Mar.	15 Împărt. Ap.	10. 3 " 34 "	— 7 " 14 "
Merc.	3 M. Iacint	16 Rut	20. 3 " 48 "	— 7 " 00 "
Joi	4 P. Andreiu	17 Alexe	Luna.	
Vineri	5 P. Atanasie	18 Frideric	<i>Pătr. ultim</i> în 7 Iulie	
Sâmb.	6 P. Sisoe	19 Aurelia	la 12 ore 3 min. la am.	
Dumin. a 6-a după Rusalii, ev. Mat. c. 9, gl. 5, v. 6. „În vremea aceea intrând Isus în corabie...“			<i>Lună nouă</i> în 14 Iulie la 6 ore 21 m. dimineață	
Dum.	7 P. Toma ☾	20 Ilie Pr.	<i>Pătr. prim</i> în 21 Iulie la 9 ore 11 m. seară	
Luni	8 M. Procopie	21 Praxedis	<i>Lună plină</i> în 29 Iulie la 6 ore 39 min. seară	
Mărti	9 M. Pancrație	22 Maria Magdal.	Cunoaște-ți prietini pentru a-i iubi, și duș- manii pentru a-i stăpâni.	
Merc.	10 45 Mart. din Nicop.	23 Apolinar	Banul trebuie să meargă de la un om la altul ca să spuie cât au muncit.	
Joi	11 M. Eufemia	24 Cristina	A suferi, este cel din- tău lucru ce trebuie să înceapă copilul și pe care va avea mare nevoie de a-l ști. Rousseau.	
Vineri	12 M. Proclu și Ilar.	25 Iacob A.	Este foarte greu de a gândi cu nobleță când cineva nu gândește de- cât la pâinea cea de toate zilele. Rousseau.	
Sâmb.	13 Sinod. Arh. Gavril	26 Ana	Semne de timp. Căldura mare din Iulie în- semnează un bun. Dacă pa- sianginul își rumpe pânza în două, va plouă. Dacă luna plină are curte la amezi și răsărit, urmează timp senin statornic. Mușinoaiile de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.	
Dumin. a 7-a după Rusalii, ev. Mat. c. 5, gl. 6, v. 7. (Vezi la 25 Nov.) „Zis-a Domnul...“			Umblarea vremii. (După calendarul pe 140 ani) 1—9 bine, 10—14 ploaie, 15—24 bine, ploaie și vânt, 25 bine, 26 vânt, 27 ploaie mare, 28—29 ploaie, 30—31 bine.	
Dum.	14 Ap. Achila ☺	27 Pantelim.		
Luni	15 M. Chiric și Iul.	28 Inocent		
Mărti	16 M. Antinogen	29 Marta		
Merc.	17 M. Marina	30 Avdon		
Joi	18 M. Iacint și Emilian	31 Ign. Loiola		
Vineri	19 C. Macrina	1 Aug. Petru		
Sâmb.	20 (+) Prorocul Ilie	2 Portiuncula		
Dumin. a 8-a după Rusalii, ev. Mat. c. 14, gl. 7, v. 8. „În vremea aceea văzut-a Isus popor mult...“				
Dum.	21 C Simeon și Ioan ☽	3 August		
Luni	22 † Maria Magd.	4 Stefan		
Mărti	23 M. Trofim, Foca	5 Dominic		
Merc.	24 M. Cristina	6 Schimb. la față		
Joi	25 † Adorm. S. Anei	7 Caietan		
Vineri	26 M. Ermolae	8 Chiriac		
Sâmb.	27 † M. Pantelimon	9 Roman		
Dumin. a 9-a după Rusalii, ev. Mat. c. 14, gl. 8, v. 9. „În vremea aceea a silit Isus pe învățăceii săi...“				
Dum.	28 Ap. Prohor	10 Laurențiu		
Luni	29 M. Calinic ☹	11 Susana		
Mărti	30 Ap. Sila și Silvan	12 Clara		
Merc.	31 Drept Eudochim	13 Casian		

28

43000

1120

44120

8000

100

05900

1250

100

1050

22

62802

100 + 10

25

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.		Soarele	
				răsare	apune
Joi	1 † Scoat. și 7 Mac.	14 Eusebie		1.40.05 m. —	6 o. 39 m.
Vineri	2 Primul M. Stefan	15 (†) Adorm. M.		10.4 „ 29 „ —	6 „ 22 „
Sâmb.	3 C. P. Isachie	16 Rochus		20.4 „ 34 „ —	6 „ 01 „
Dumin. a 10-a după Rusalii, ev. Mat. c. 17, gl. 1, v. 10. „În vremea aceea s'a apropiat cătră Isus un om...“				Luna.	
Dum.	4 SS. 7 tin. din Efes	17 Bertram		Pătr. ultim în 5 Aug. la 4 ore 56 min. p. m.	
Luni	5 M. Eusigen ☾	18 Elena		Lună nouă în 12 Aug. la 4 ore 37 min. p. m.	
Mărți	6 (†) Schimb. la față	19 Ludovic		Pătr. prim în 20 Aug. la 3 ore 23 min. p. m.	
Merc.	7*) C. Dometie	20 (†) S. St. reg.		Lună plină în 28 Aug. la 4 ore 21 m. dimini.	
Joi	8 M. Emilian	21 Ioana		Tot e mai bună ospadă ruptă decât o mână des- arma:ă. Shakespear.	
Vineri	9 Ap. Matia (din coi 70)	22 Timoteiu			
Sâmb.	10 M. Laurențiu	23 Filip		Ceeace este limpede și lămurit în mintea omu- lui, el poate s'o și ex- prime cu claritate și cu precisiune. Odobescu.	
Dumin. a 11-a după Rusalii, ev. Mat. c. 18, gl. 2, v. 11. „Zis-a Di pilda ac.: Asem. împăr. cer. omului împărat...“					
Dum.	11 M. Euplu	24 Bartolomeu		Cântarea-î mângăer a celor ce pătimesc. D. Petrine.	
Luni	12 M. Fotie și Anichit ☺	25 Ludovic			
Mărți	13 C. Maxim	26 Samuil		Semne de timp. Negura de pe livezi și râuri, de s'arată după apunere soarelui, înseamnă timp bun statornic. Ploaia din August subție vinul. Vânturile de miazănoapte aduc timp sta- tornic. Dacă timpul în ziua Sf. Fotie (12) va fi frumos, și toamna va fi frumoasă. Dacă barza (cocostârcul) cloncăne, va plouă. Când sunt alune multe, însemnează iarnă grea pe viitor.	
Merc.	14 Pr. Mihaea	27 Iosif			
Joi	15 (†) Adorm. N. de Dzeu	28 Augustin		Umblarea vremii. (După calendarul pe 140 ani.) 1-2 bine și vânt, 3-4 ploaie, 5-6 bine, 7-8 ploaie, până la 14 bine și vânt, 15-16 ploaie și vânt, 17-27 bine, 28-29 ploaie, 30-34 bine.	
Vineri	16 M. Diomid	29 Tăier. c. Ioan			
Sâmb.	17 M. Miron	30 Rosa		In 1 August se incepe postul Sfintei Mării.	
Dumin. a 12-a după Rusalii, ev. Mat. c. 19, gl. 3, v. 1. „În vremea aceea apropiatu-s'a cătră Is. un tinăr...“					
Dum.	18 M. Flor și Laur	31 Raimund		In 1 August se incepe postul Sfintei Mării.	
Luni	19 M. Andreiu Strat.	1 Sept. Egidiu			
Mărți	20 Pr. Samuil ☽	2 Absolon		In 1 August se incepe postul Sfintei Mării.	
Merc.	21 Ap. Tadeu	3 Mansbet			
Joi	22 M. Agatonie	4 Rosalia		In 1 August se incepe postul Sfintei Mării.	
Vineri	23 M. Lup și Irineu	5 Laurent			
Sâmb.	24 M. Eutichie	6 Magno		In 1 August se incepe postul Sfintei Mării.	
Dumin. a 13-a după Rusalii, ev. Mat. c. 21, gl. 4, v. 2. „Zis-a Di pilda ac.: Un om oarecare eră stăpân de casă...“					
Dum.	25 Ap. Bartol.	7 Regina		In 1 August se incepe postul Sfintei Mării.	
Luni	26 M. Adrian	8 (†) Nașt. Mar.			
Mărți	27 C. Pimen	9 Gorgonie		In 1 August se incepe postul Sfintei Mării.	
Merc.	28 C. Moise Arapul ☺	10 Nicol. Tol.			
Joi	29 (†) Tăier. c. S. Ioan B.	11 Protus		In 1 August se incepe postul Sfintei Mării.	
Vineri	30 P. Alex., Ioan, Pav.	12 Macedonie			
Sâmb.	31 Brăul Preac.	13 Matern		In 1 August se incepe postul Sfintei Mării.	
Dumin. a 14-a după Rusalii, ev. Mat. c. 22, gl. 1, v. 1. „Zis-a Di pilda ac.: Un om oarecare eră stăpân de casă...“					

582.30

571.02

1153.32

70

50

571.02

125

696

496

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.		Soarele	
				răsare	apune
Dumin. a 14-a după Rusalii ev. Mat. c. 22, gl. 5, v. 3. Zis-a Dl p. a.: asem. împ. cer. om. împ., care a făc. nuntă...					1.40.52 m. — 5 o. 35 m.
Dum.	1 C. Simeon Stâlp.	14 † Înălț. S. Cr.		10.5 „ 02 „ — 5 „ 15 „	
Luni	2 M. Mamant	15 Nicodim		20.5 „ 20 „ — 4 „ 53 „	
Martți	3 M. Antim ☾	16 Ludmila			Luna.
Merc.	4 M. Vavila	17 Lambert			<i>Pătr. ultim</i> în 3 Sept. la 10 ore 32 m. seara.
Joi	5 Pr. Zaharia	18 Toma Ap.			<i>Lună nouă</i> în 11 Sept. la 5 ore 34 m. dimi.
Vineri	6 Min. Arh. Mihail	19 Ianuarie			<i>Pătr. prim</i> în 19 Sept. la 9 ore 37 m. n. a. m.
Sâmb.	7 M. Sozont	20 Eustatie			<i>Lună plină</i> în 26 Sept. la 2 ore 20 min. p. m.
Dum. înaintea Înălț. S. Cruci, ev. Ioan c. 3, gl. 6, v. 4. Zis-a Domnul: Nimenea nu s'a suit în cer...					Religiunea e totdeauna cea mai bună garanție pentru păstrarea moravurilor.
Dum.	8 (†) Nașt. Mariei	21 Mateiu			Montesquieu.
Luni	9 † Ioachim și Ana	22 Mauriciu			În miere se înneacă mai multe mușta decât în oțet.
Martți	10 M. Minodora	23 Tecla			Lafontaine.
Merc.	11 C. Teodora ☉	24 Gerhard			
Joi	12 M. Autonom	25 Cleofas			
Vineri	13 M. Cornelia Sut.	26 Ciprian			
Sâmb.	14 (†) Înălț. S. Cruci	27 Cosma			
Dumin. după Înălț. S. Cruci ev. Marcu, c. 8, gl. 7, v. 5. Zis-a Domnul: Cei ce va să vie după mine...					Nu primi la bucuria ta pe acela, pe care nu l-ai primi la durere.
Dum.	15 † M. Nichita	28 Venceslav			Semne de timp.
Luni	16 M. Eufemia	29 Mihail			Toamnă caldă, iarnă lungă.
Martți	17 M. Sofia	30 Ieronim			De cade ghinda înainte de Sânt-Mihail, iarna se pune curând. Râpciuna cald, Brumărel rece și umed. După Sântă-Mărie să nu porți pălărie. Tunetul din Septembrie vestește neaună multă în Faur și an mănos. Duceră timpurie a rândunelelor înseamnă că și iarna se va pune iute.
Merc.	18 C. Eumenie	1 Oct. Remig.			
Joi	19 M. Trofim ☽	2 Leodegar			
Vineri	20 M. Eustatie	3 Candid			
Sâmb.	21 Ap. Codrat	4 Francisc			
Dumin. a 17-a după Rusalii, ev. 1 dela Luca gl. 8, v. 6. În vremea aceea sta Isus lângă lacul Genezaretului...					Umblarea vremii.
Dum.	22 M. Foca	5 Placid			(După calendarul pe 140 ani.)
Luni	23 (†) Zem. S. Ioan Bot.	6 Bruno			1—2 bine, 2—3 vânt, și ploaie, 4—5 bine, 6—7 ploaie și vânt, 8—9 bine, 10 brumă, 11—18 bine, 19—22 ploaie, 23 zăpadă, 24—27 vreme strică, 28—30 vânt și frig.
Martți	24 M. Tecla	7 Iustina			
Merc.	25 C. Eufrosina	8 Brigita			
Joi	26 (†) Ad. S. Ap. Ioan ☿	9 Dionisie			
Vineri	27 M. Calistrat	10 Francisc			
Sâmb.	28 P. Hariton	11 Emilian			
Dumin. a 18-a după Rusalii, ev. 2 dela Luca gl. 1, v. 7. Zis-a Dl: Prec. vă este voia ca să faci vouă oamenii...					În 11 Septembrie se începe toamna.
Dum.	29 P. Chiriac	12 Maximilian			
Luni	30 M. Grigorie	13 Coloman			

	Calendarul Iulian	Calend. Gregor.
Martți	1 Ap. Anania	14 Callist
Merc.	2 M. Ciprian	15 Teresia
Joi	3 M. Dionisie Ar. ☾	16 Gal
Vineri	4 M. Ieroteiu	17 Hedwig
Sâmb.	5 M. Haretina	18 Luca

Dumin. a 19-a după Rus., ev. 3 dela Luca, gl. 2, v. 8.
 „În vremea aceea mergea Isus într'o cetate...”

Dum.	6 † Ap. Toma	19 Ferdinand
Luni	7 M. Sergie și Vach	20 Wendelin
Martți	8 C. Pelagia	21 Ursula
Merc.	9 † Ap. Iacob l. Alf.	22 Cordula
Joi	10 M. Eulampie ☺	23 Ioan
Vineri	11 Ap. Filip	24 Rafail
Sâmb.	12 M. Prov, Tarah	25 Hrisant

Dumin. a 20-a după Rus., ev. 4 dela Luca gl. 3, v. 9.
 „Zis-a Domnul pilda aceasta: Eșit-a sămănătorul...”

Dum.	13 M. Carp și Papil	26 Amand
Luni	14 (+) C. Paraschiva	27 Sabina
Martți	15 M. Lucian	28 Simeon
Merc.	16 M. Longin sut.	29 Narcis
Joi	17 Pr. Osie	30 Claudie
Vineri	18 Ap. și Ev. Luca	31 Wolfgang
Sâmb.	19 Pr. Ioil ☽	1 Nov. Toți Sf.

Dumin. a 21-a după Rus., ev. 6 dela Luca, gl. 4, v. 10.
 „În vremea aceea venit-a Isus cu corabia...”

Dum.	20 M. Artemie	2 Pom. Rep.
Luni	21 C. P. Ilarion	3 Hubert
Martți	22 P. Averchie	4 Carol
Merc.	23 Ap. Iacob fr. Dlui	5 Emeric
Joi	24 M. Areta	6 Leonard
Vineri	25 M. Marcian	7 Engelbert
Sâmb.	26 (+) M. Dimitrie ☺	8 Gottfried

Dumin. a 22-a după Rus., ev. 7 dela Luca, gl. 5, v. 11.
 „În vremea aceea venit-a un om la Isus...”

Dum.	27 M. Nestor	9 Teodor
Luni	28 M. Terenție	10 Andreiu
Martți	29 M. Anastasia	11 Martin
Merc.	30 M. Zenovie	12 Cunibert
Joi	31 Ap. Stahie și soții	13 Stanislau

Soarele	
răsare	apune
1.50.38 m.	— 4.0.30 m.
10.5 „ 52 „	— 4 „ 12 „
20.6 „ 09 „	— 3 „ 54 „

Luna.

Pătr. ultim în 3 Oct
 la 6 ore 5 min. dimîn
 Lună nouă în 10 Oct.
 la 9 ore 29 min. seara.

Pătr. prim în 19 Oct.
 la 2 ore 43 min. dim.
 Lună plină în 26 Oct.
 la 12 ore 35 m. noapt.

Cu cât e cultura mai
 mare cu atât e mai res-
 pectată munca.

Roscher.

Cel mai frumos și mai
 însemnat dar al lui Dum-
 nezeu este muzica, căci
 alungă multe ispite și
 gânduri rele. Luther.

Semne de timp.

Brumărel și Mărțișor sunt
 luni surori. Cu cât frunzele
 arborilor cad mai curând,
 cu atât mai roditor va fi
 anul următor. Gerul și frigul
 din Octombrie înblânzește pe
 Ianuarie și Faur. Lumina
 de mieznoapte aduce cu-
 rând ger mare. Soarecii de
 câmp, de se trag cătră sat,
 iarna e aproape. Neaua și
 frigul din Octombrie aduce
 Ianuarie moale. Când arborii
 țin frunza mult, iarna e de-
 parte, dar va fi grea, și la
 anul vor fi multe omide.

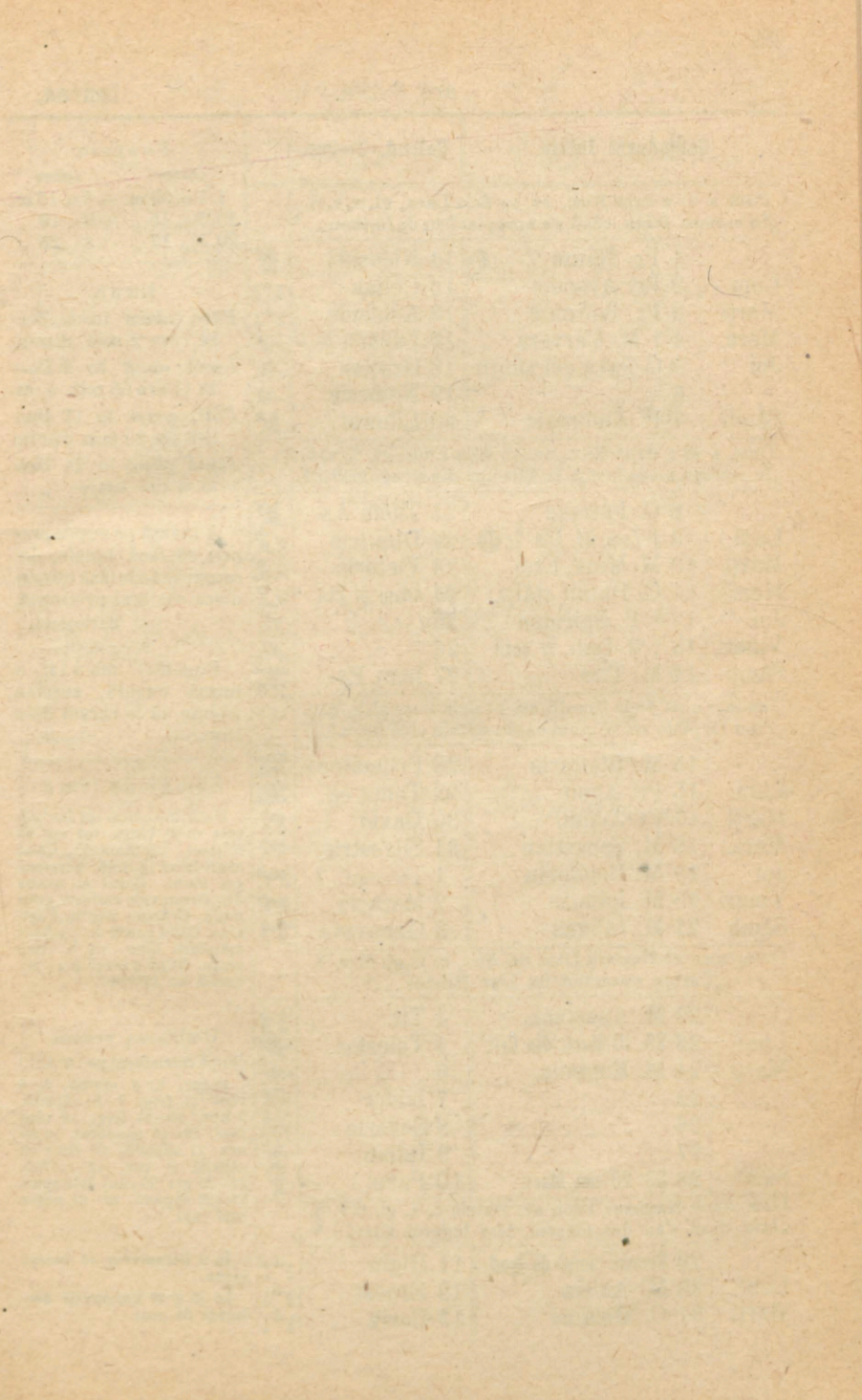
Umblarea vremii.

(După calendarul pe 140 ani.)

1—4 vânt și frig, 5—12
 bine, 13 ploaie, 14—16 frig
 și zăpadă, 17—19 nor, 20—23
 bine, până la 26 mestecat,
 27—28 cald, 29—30 mestecat,
 31 ger și zăpadă.

În noaptea dintre 25 și
 26 Oct. intunecime parțială
 de lună. Se va vedea și la
 noi pela miezul nopții.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele	
			răsare	apune
Vineri	1 Cosma și Damian ☾	14 Venerand	1. 6 o. 29 m. —	3 o. 36 m.
Sâmb.	2 M. Achindin	15 Leopold	10. 6 „ 43 „ —	3 „ 26 „
Dum. a 23-a după Rusalii, ev. 5 dela Luca, gl. 6, v. 1.			20. 6 „ 56 „ —	
Zis-a Domnului: Eră un om oarecare bogat ... [€]			Luna.	
Dum.	3 M. Achepsima	16 Otmar	Pătr. ultim în 1 Nov. la 4 ore 40 min. p m.	
Luni	4 C. Ioanichie	17 Grigorie	Lună nouă în 9 Nov. la 4 ore 20 m. p. m.	
Martți	5 M. Galacteon	18 Odo Eg.	Pătr. prim în 17 Nov. la 5 ore 47 m. p. m.	
Merc.	6 P. Pavel	19 Elisaveta	Lună plină în 24 Nov. la 11 ore 3 m. a. m.	
Joi	7 SS. 33 M. d. Melit.	20 Felix		
Vineri	8 (†) Arh. Mih. și Gavril	21 Într. Născ.		
Sâmb.	9 M. Onisifor ☉	22 Cecilia		
Dumin. a 24-a după Rus., ev. 8 dela Luca, gl. 7, v. 2.			Adevărul e pretutindei, dar nu-l recunoaște decât acela care l cântă.	
Zis-a Domnului: În vremea aceea venit-a un legiuitor la Isus ... [€]			Lipsa e mai puternică decât legea. Goethe.	
Dum.	10 Ap. Erast și soții	23 Clement	Cine știe multe e modest; cine știe numai una e mândru. Hippel.	
Luni	11 M. Mina, Victor	24 Ioan	Marea taină a elocinței stă în serioșitate. Bulwer.	
Martți	12 S. Ioan milost.	25 Catarina	Semne de timp.	
Merc.	13 † Ioan Gură de aur	26 Conrad	De ploaie la începutul lui Brumar, săptămâna crăciunului va fi geroasă. Brumar se potrivește cu Mărtisor. Neaua multă de pe pomi înseamnă muguri puțini de cu primăvară. Soarecii de câmp, de se mai arată, iarna e departe.	
Joi	14 † Ap. Filip	27 Virgil	Umblarea vremii. (După calendarul pe 140 ani.) 1-4 ger, 5 mbrînă, 6-14 senin, 15 zăpadă, 16-20 nor, 21-30 ger.	
Vineri	15 M. Gurie	28 Sosten	În 15 Noembrie se începe postul Crăciunului.	
Sâmb.	16 † Ap. Ev. Mateiu	29 Saturnin	În 9 Noembrie întunecime inelară de Soare, invizibilă la noi.	
Dumin. a 25-a după Rus., ev. 9 dela Luca, gl. 8, v. 3.				
Zis-a Domnului: Unui om bogat foarte ... [€]				
Dum.	17 P. Grigorie ☽	30 Andreiu Ap.		
Luni	18 M. Platon	1 Dec. Eligiu		
Martți	19 Pr. Avdie	2 Bibiana		
Merc.	20 † C. Grig. P. Proclu	3 Fr. Xaver		
Joi	21 (†) Într. în bis.	4 Barbara		
Vineri	22 Ap. Filimon	5 Sava		
Sâmb.	23 P. Amfilohie	6 Nicolae		
Dumin. a 26-a după Rus., ev. 13 dela Luca, gl. 1, v. 4.				
Zis-a Domnului: În vremea ac. un om oarecare s'a apropiat de Isus... [€]				
Dum.	24 † M. Ecaterina ☿	7 Ambrosie		
Luni	25 P. Clement	8 (†) Zem. Mar.		
Martți	26 C. Alipie	9 Leucadia		
Merc.	27 M. Iacob Persul	10 Iudita		
Joi	28 M. Stefan cel nou	11 Damaschin		
Vineri	29 M. Paramon	12 Maxenție		
Sâmb.	30 † Ap. Andreiu	13 Lucia		

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele
Dum. a 27-a după Rus., ev. 14 dela Luca, gl. 2, v. 5. „In vremea aceea, când s'a apropiat Isus de Ierihon...“			răsare apune 1. 7 o. 09 m. — 3 o. 16 m. 10. 7 „ 15 „ — 3 „ 19 „ 20. 7 „ 17 „ — 3 „ 28 „
Dum.	1 Pr. Naum ☾	14 Nicasie	
Luni	2 Pr. Avacum	15 Celian	
Mărți	3 Pr. Sofronie	16 Adelaida	
Merc.	4 † M. Varvara	17 Lazar	
Joi	5 C. Sava cel sfântit	18 Grațian	
Vineri	6 (†) P. Nicolae	19 Nemesie	
Sâmb.	7 P. Ambrozie	20 Liberat	
Dum. a 28-a după Rus., ev. 10 dela Luca, gl. 3, v. 6. „In vremea aceea învăță Is. într'una din sinagoguri...“			Luna. Pătr. ultim in 1 Dec. la 7 ore 2 min. dimîn. Lună nouă in 9 Dec. la 11 ore 55 min. a. m. Pătr. prim in 17 Dec. la 6 ore 25 min. dimîn. Lună plină in 24 Dec. la 8 ore seara.
Dum.	8 C. Patapie	21 Toma Ap.	
Luni	9 † Zem. Sf. Ana ☉	22 Dimitrie	
Mărți	10 M. Mina, Erm.	23 Victoria	
Merc.	11 C. Daniil stâlp..	24 Adam și Eva	
Joi	12 † P. Spiridon	25 (†) Nașt. Dlui	
Vineri	13 † M. Eustr. și soții	26 (†) Ștefan	
Sâmb.	14 M. Tirs	27 Ioan Ev.	
Dumin. a 29-a după Rusalii, ev. 11 dela Luca gl. 4, v. 7. „Zis-a Dî pilda ac.: Un om oarec. a făcut cină mare...“			A învăță pe copiii proprii să facă binele, însemnează a lăsa moștenirea cea mai prețioasă. Mantogazza.
Dum.	15 M. Elefterie	28 Pruncii nev.	
Luni	16 Pr. Ageu	29 Toma ep.	
Mărți	17 Pr. Daniil ☽	30 David	
Merc.	18 M. Sebastian	31 Silvestru	
Joi	19 M. Bonifaciu	1 Ian. 1920	
Vineri	20 M. Ignatie	2 Macarie	
Sâmb.	21 M. Iuliana	3 Genoveva	
Dum. înainte Nașterii Dlui, ev. Mat. c. 1, gl. 5, v. 8. „Cartea neamului lui Isus Hristos...“			Cugetări ma i și o inimă curată, acestea trebuie să le cerem dela Domnul. Goethe
Dum.	22 M. Anastasia	4 Tit	
Luni	23 SS. 10 Mart. din Crit	5 Telesfor	
Mărți	24 M. Eugenia ☾	6 (†) Epifania	
Merc.	25 (†) Nașt. Dlui	7 Isidor	
Joi	26 (†) Sin. N. d. Dzeu	8 Severin	
Vineri	27 (†) Arhid. Ștefan	9 Iulian	
Sâmb.	28 SS. 20 mii Mart.	10 Pavel	
Dum. după Nașterea Dlui, ev. Mateiu c. 2, gl. 6 v. 9. „Iară dacă s'au dus filozofii, iată Îngerul Dlui...“			Umblarea vremii. (După calendarul pe 140 ani.) 1 ger, 2-4 moină, 5-6 bine și frig, 7-8 zăpadă, 9 nor, 10-11 frig, 12 vânt tare, 13-15 mestecat, 16 senin, 17 zăpadă, 18 vîfor cu zăpadă și ger, 19 moină, 20-25 ger, 26 vînt delaapus, 27-28 zăpadă, 29-31 puțin mai cald.
Dum.	29 Pruncii uciși-de Irod	11 Higiu	
Luni	30 M. Anisia	12 Ernest	
Mărți	31 C. Melanis	13 Ilarie	

La Sibiu 4 Jan
M. Indara 12 —

Oradea 24/11
M. Indara 29/11

Eugen Ladu. 1/12

Joi nr 12

pleaca cu Hora la Sibiu

RESTA pleaca din

Cluj la Sibiu in 14/11

Regenții europeni.

Austro-Ungaria. CAROL IV., rege apostolic al Ungariei etc., ca împărat al Austriei CAROL I., născut la 17 August 1887, s'a suit pe tron la 22 Noemvrie 1916 după moartea străunchiului său Francisc Iosif I.; la 30 Decemvrie 1916 s'a încoronat rege al Ungariei.

Soție: ZITA, fca răposatului duce Robert de Parma, născută la 9 Maiu 1892, cununată la 21 Octomvrie 1911, încoronată regină a Ungariei la 30 Decemvrie 1916.

Copii:

1. Moștenitor de tron Francisc Iosif Otto, născ. 30 Noemv. 1912;
2. Adelheid, născ. 3 Ianuarie 1914;
3. Robert Carol Ludovic, născ. 8 Februarie 1915;
4. Felix Frideric August, născ. 31 Maiu 1916.
5. Carol Ludovic, născ. 10 Martie 1918.

Părinții Maiestății Sale: Otto Francisc Iosif, născ. la 21 Aprilie 1865, mort la 1 Noemvrie 1906, căsătorit la 2 Octomvrie 1886 cu Maria Iosefa, fca regelui George I de Saxonia, născ. la 31 Maiu 1867.

Fratele Maiestății Sale: Maximilian Eugen, născut la 13 Aprilie 1895.

Moșii Maiestății Sale: Carol Ludovic, (fratele răposatului rege Francisc Iosif I.), născ. 30 Iulie 1833, mort 19 Maiu 1896: în a doua căsătorie a avut de soție pe Maria Annunciata, fca regelui Ferdinand II de Sicilia, născ. 24 Martie 1843, moartă la 4 Maiu 1871.

Belgia. ALBERT, Rege al Belgienilor etc., n. în 8 Apr. 1875, rege din 1909.

Britania și Irlanda (Anglia). GEORGE V., Rege al Britaniei-Irlandei și Împărat al Indiei etc., n. în 3 Iunie 1865, rege din 1910.

Bulgaria. Regele BORIS, n. în 30 Ian. 1894, rege din Oct. 1918.

Danemarca. Regele CRISTIAN X., n. 13 Sept. 1870, rege din 1912.

Francia. Prezidentul republicii RAYMOND POINCARE, ales în 18 Febr. 1913, n. în 20 Aug. 1860.

Germania. VILHELM II., Rege al Prusiei, Împărat german etc., n. în 27 Ian. 1859, împărat din 1888.

Grecia. ALEXANDRU Rege al Elinilor etc. n. 1893, rege din 1917.

Italia. VICTOR EMANUIL III., Rege al Italiei etc. n. 28 Oct. 1869, rege din 1900.

Muntenegro. Regele NICOLAE I. PETROVICI n. în 25 Sept. 1841, rege din 1860.

Norvegia. HACON VII., n. în 3 Aug. 1872, rege din 1905.

Olanda. VILHELMINE HELENE, reg. a Țerilor-de-jos, n. în 31 Aug. 1880, regină din 1890.

Portugalia. Republică, prez. BERNARDIN MAHADO, 1915—1919.

România. FERDINAND I., Rege al României, n. în 24 Aug. 1865, rege din 1914, Regina MARIA, n. în 17 Oct. 1875, cun. în 29 Dec. 1892. Fiii lor: Prințul CAROL, moștenitorul tronului, n. în 12 Oct. 1893; Princesa Elisabeta și Princesa Maria, Prințul Nicolae, n. în 5 Aug. 1903, Prințul Mircea, n. 1913.

Rusia. Prezidentul republicii Lenin din Octomvrie 1917.

Serbia. Regele PETRU I. KARAGEORGEVICI, n. în 1844, rege din 1903.

Spania. ALFONSO XIII., Rege al Spaniei etc., n. în 5 Maiu 1886, rege din 1886.

Svedia. GUSTAV V., Rege al Svediei, n. în 16 Iunie 1858, rege din 1907.

Tarcia. Mare-Sultan MEHMED VI., n. în 12 Ianuarie 1861, sultan din 1918.

Târgurile (Bâlciurile)

aranjate după împărțirile primite din respectivele localități.

(Datele sunt după calendarul Iulian.)

Conform ordinațiunii ministrului de comerț Nr. 50901/1916 pentru durata războiului târgurile de țeară se pot ține numai într-o zi, și anume în ziua primă de târg.

În unele comune târgul de țeară se ține în prima zi a târgului de vite, iar în alte comune târgul de vite se ține în ziua principală a târgului de mărfuri, se recomandă deci a se informa la comunele interesate în care zi se ține târgul.

A) În ordine alfabetică.

 = Târg de mărfuri.

 = „ „ vite.

 = „ „ cai.

 = Târg de vite cornute

 = „ „ oi.

 = „ „ porci.

- X. Abrud. 17 Febr., 21 Aprilie, 8 Sept., 8 Dec. 18 Febr., 22 Aprilie, 9 Sept., 9 Dec.
- X. Agârbicieu. 31 Martie, 17 Oct. 1 Aprilie, 18 Oct.
- X. Agnita. 22-23 Martie, 21-22 Iunie, 6-7 Dec. 25 Martie, 24 Iunie, 8 Dec.
- X. Aita mare. 2 Febr., 16 Maiu, 15 Dec. 3 Febr., 17 Maiu, 16 Dec.
- X. Aind. 9-11 Ian., 22-24 Aprilie, 3-5 Aug., 30 Sept. până 2 Oct. 12 Ian., 25 Aprilie, 6 Aug., 3 Oct.
- X. Alâmor. 19 Febr., 21 Aug. 20 Febr., 22 Aug.
- X. Alba-Iulia. 30 Martie până 1 Aprilie, 10-12 Iulie, 14-16 Sept., 1-3 Dec. 2 Aprilie, 13 Iulie, 17 Sept., 4 Dec.
- Alibunariu. 23-25 Maiu, 12 până 14 Aug. 26 Maiu, 15 Aug.
- X. Almăkerék. 26 Febr., 30 Maiu, 16 Sept. 27 Febr., 31 Maiu, 17 Sept.
- X. Almașul mare. 24 Ian., 19 Iunie, 12 Oct.
- X. Alțina. 5-6 Febr., 16-17 Aug. 7 Febr., 18 Aug.
- X. Apold (com. Târnavă mare). 9 până 10 Martie, 23-24 Nov. 11 Martie, 25 Nov.
- X. Apoldu mare. 4-5 Martie, 4 până 5 Nov. 6 Martie, 6 Nov.
- X. Apoldu mic. 28 Iulie, 20 Dec. 29 Iulie, 21 Dec.
- Arad. 22-23 Martie, 21-22 Iunie, 18-19 Oct. 22-26 Martie, 21-25 Iunie, 18-22 Oct.
- X. Arcid. 6-7 Aprilie, 28-29 Sept. 8 Aprilie, 30 Sept. până 1 Oct. 11 Aprilie, 3 Oct.
- X. Arghișat. 3 Aprilie, 18 Iunie, 6 Sept., 19 Dec. 4 Aprilie, 19 Iulie, 7 Sept., 20 Dec.
- X. Armeni. 23 Ian., 12 Iulie.
- X. Arpașul de jos. 21-22 Iunie, 26-27 Sept. 23 Iunie, 28 Sept.
- X. Ațel. 29-30 Ian., 8-9 Aprilie, 26-27 Iulie, 20-21 Nov. 11 Febr., 11 Aprilie, 29 Iulie, 23 Nov.
- X. Avrig. 19 Martie, 30 Iulie. 31 Iulie.
- X. Bachnea. 17 19 Febr., 26-28 Maiu, 14-16 Sept. 20 Febr., 29 Maiu, 17 Sept.
- X. Baghion. 4 Iunie, 29 Oct.
- X. Baia de Criș. și 6 Martie, 5 Iunie, 4 Sept., 4 Dec.
- X. Baia mare. 7-9 Ian., 11-13 Martie, 10-12 Iunie, 12-14 Aug. 4-6 Nov.
- X. Balavásár. 17 Febr., 3 Iulie, 6 Dec. 18 Febr., 4 Iulie, 7 Dec.
- X. Bâlcaciu. 2-4 Martie, 24-26 Oct. 5 Martie, 27 Oct.
- X. Bandul de Câmpie. 15-17 Aprilie, 15-17 Oct. 18 Aprilie, 18 Oct.
- X. Barot. 18-20 Ian., 28-30 Maiu, 5-7 Aug., 27-29 Oct. 21 Ian., 31 Maiu, 8 Aug., 30 Oct.
- X. Basna. 16-18 Martie, 16-18 Iulie. 19 Martie, 19 Iulie.
- X. Batania. 16 Martie, 22 Iunie, 12 Octomvrie. 17 Martie, 23 Iunie, 13 Octomvrie.
- X. Bates. 12-13 Ian., 6-7 Maiu, 30-31 Oct. 14 Ian., 8 Maiu, 1 Nov.
- X. Baton. 8 Ian., 31 Martie, 18 Iulie, 24 Sept.
- X. Beba veehe. 16 Febr., 25 Maiu, 24 Aug. 17 Febr., 26 Maiu, 25 Aug.

1919

- X **Becaș.** 8-10 Aprilie, 9-11 Aug. 11 Aprilie, 12 Aug.
 • **Becicherecul mare.** 14-17 Febr., 9-12 Maiu, 1-4 Aug., 26-29 Sept., 7-10 Nov.
 X **Beclean.** 23 Martie, 2 Iunie, 18 Aug., 17 Nov. 24 Martie, 3 Iunie, 19 Aug., 18 Nov.
 • **Beiuș.** și 31 Ian. până 1 Febr., 25-26 Ap., 18-19 Iulie, 24-25 Oct.
 • **Bercaș.** 11 Ian., 26 Ap., 21 Iun., 18 Oct.
 X **Bereeniș.** 29 Iunie.
 • **Berzava.** 3 Martie, 16 Iunie, 6 Oct.
 • **Bichiş.** 3 Martie, 2 Iunie, 15 Sept.
 • **Bichiş-Ciaba.** și 15 Febr., 14 Iunie, 11 Oct., 22 Nov. 16 Febr., 15 Iunie, 12 Oct., 23 Nov. 17-18 Febr., 16-17 Iunie, 13-14 Oct., 24-25 Nov.
 X **Biertan.** 1-2 Aprilie, 20-21 Aug. 4 Aprilie, 23 Aug.
 X • **Bilac.** 8 Martie.
 X • **Bioziod.** 18-19 Maiu, 18-19 Sept., 28-29 Nov. 20 Maiu, 20 Sept., 30 Nov.
 X • **Birchiș.** 29 Aprilie, 23 Sept. 30 Aprilie, 24 Sept.
 X • **Sistrița.** 24-26 Febr., 1-3 Maiu, 8-13 Aug., 3-5 Nov. 4 Maiu, 14 Aug., 6 Nov.
 X • **Blaj.** 27-29 Martie, 16-18 Iunie, 20-22 Nov. 30 Martie, 19 Iunie, 23 Nov.
 X • **Bodon.** 26-28 Maiu. 29 Maiu 29 Oct.
 X • **Bögöz.** 18-20 Mart. 21 Mart.
 • **Bogșa montană.** 21-24 Martie, 2-5 Maiu, 4-7 Iulie, 12-15 Sept.
 X • **Bontida.** 17 Martie, 16 Iunie, 7 Oct. 18 Martie, 17 Iunie, 8 Oct.
 X • **Boreuta.** 1-2 Oct. 3 Oct.
 X • **Borgo-Prund.** 29-31 Martie, 14-16 Oct. 1 Aprilie, 17 Oct.
 • **Boroșineu.** 13 Iulie, 12 Oct., 24 Dec. 14 Iulie, 13 Oct., 25 Dec.
 X • **Boroșneul mare.** și 6-7 Febr., 8-9 Maiu, 14-15 Aug., 30 până 31 Oct.
 • **Boroșsebes.** 10 Apr., 18 Sept., 4 Dec.
 X • **Borșea.** 11 Febr., 23 Aprilie, 21 Sept.
 • **Bozovici.** 25-26 Martie, 13 Maiu, 23-24 Sept., 24-25 Dec.
 X • **Brad (com. Hunedoara).** și 7 Martie, 6 Iunie, 5 Sept., 5 Dec.
 X • **Bran.** 25 Iulie, 22 Sept. 26 Iulie, 23 Sept.
 • **Brașov.** 27 Martie, 10-12 Iunie, 7-9 Oct. 10 Oct.
 • **Brețeu.** 11 Ian., 24 Iulie, 12 Sept. 12 Ian., 25 Iulie, 13 Sept.
 X • **Bruin.** 16 Febr., 11 Oct.
 X • **Budapesta.** 24 Febr. până 9 Martie, 12-25 Maiu, 4-17 Aug., 20 Oct. până 2 Nov.
 • **Buteni.** 4 Febr., 26 Aug., 24 Dec.
 X • **Buza.** 6 Ian., 6 Aprilie, 14 Iulie, 12 Oct. 7 Ian., 7 Aprilie, 15 Iulie, 13 Oct.
 • **Buziaș.** 11-12 Ian., 12-13 Aprilie, 12-13 Iulie, 20-21 Sept. 12-13 Ian., 13-14 Aprilie, 13 până 14 Iulie, 21-22 Sept.
 X • **Cacova (com. Caraș-Severin).** 17 Aprilie, 4 Sept. 18 Aprilie, 5 Sept.
 X • **Cagu.** 19 Febr., 28 Maiu.
 X • **Cal.** 6-8 Ian., 9-11 Maiu, 18-20 Sept. 9 Ian., 12 Maiu, 21 Sept.
 X • **Câmpeni.** 26-28 Martie, 21-23 Maiu, 6-8 Iulie, 12-14 Aug., 19 până 21 Oct. 29 Martie, 24 Maiu, 9 Iulie, 15 Aug., 22-23 Oct.
 X • **Canija mare.** 14 Ian., 1 Aprilie, 20 Maiu, 29 Iulie, 30 Sept., 18 Nov.
 X • **Canija turcească.** 14 Aprilie, 14 Iulie, 13 Oct.
 X • **Capolnaș.** 8 Martie, 22 Aprilie, 27 Maiu, 23 Iunie, 7 Sept., 7 Nov., 31 Dec.
 X • **Capolnaș-Olafalău.** 12-14 Iun. 15 Iunie.
 X • **Capolnoc-Mănăstur.** 21 Maiu, 19 Nov. 22 Maiu, 20 Nov.
 X • **Caransebeș.** 17 Ian., 18 Aprilie, 25 Iulie, 19 Sept. 17-19 Ian., 18-20 Aprilie, 25-27 Iulie, 19 până 21 Sept.
 X • **Cartfalău.** 24 Febr., 10 Iunie, 2 Oct. 25 Febr., 11 Iunie, 3 Oct.
 X • **Cason.** 18 Aprilie, 19 Iun., 14 Nov.
 X • **Cața.** 23 Aprilie, 2 Sept. 24 Aprilie, 3 Sept.
 X • **Cătina.** 19-20 Ian. 21 Ian.
 X • **Cehul din Selagiu.** 20 Febr., 27 Martie, 12 Iunie, 10 Iulie, 28 Aug., 9 Oct., 4 Dec. 21 Febr., 28 Martie, 13 Iunie, 11 Iulie, 29 Aug., 10 Oct., 5 Dec.
 X • **Cermeiu.** 31 Mart. 23 Iunie, 27 Oct.
 X • **Cernatu.** și 20 Aprilie, 7 Sept.
 X • **Cernatul de Jos.** 20 Martie, 29 Iunie, 7 Dec.

- X Cetatea de baltă. 15—17 Febr., 29—31 Martie, 31 Maiu până 2 Iunie, 5—7 Aug., 6—8 Dec. 18 Febr., 1 Aprilie, 3 Iunie, 8 Aug., 9 Dec.
 X Chendu mic. 6—8 Febr., 22 până 24 Oct. 9 Febr., 25 Oct.
 X Chezdi-Osorheiu. 20—21 April., 13—14 Oct., 22—23 Dec. 22 Aprilie, 15 Oct., 24 Dec.
 X Chibed. 1—2 Febr., 4—5 Maiu, 17—18 Nov. 3 Febr., 6 Maiu, 19 Nov.
 Chichinda mare. 7—8 Febr., 4—6 Apr., 6—8 Iunie, 29—31 Aug., 14—16 Nov. 9 Febr., 7 Aprilie, 9 Iunie, 1 Sept., 17 Nov.
 X Chirpăr. 12 Ian., 30 Martie. 14 Ian., 1 Aprilie.
 X Chisdu. 10—12 Maiu, 9—11 Nov. 13 Maiu, 12 Nov.
 Chișineu. 6 Aprilie, 14 Sept., 23 Nov. 7 April., 15 Sept., 24 Nov.
 X Ciachi-Gârbău. 11 Febr., 27 Maiu, 5 Sept. 12 Febr., 28 Maiu, 6 Sept.
 Ciacova. 14—17 Martie, 23—26 Maiu, 15—18 Aug., 26—29 Sept., 31 Oct. până 3 Nov.
 Cianadul sârbesc și nemțesc. 3 Martie, 2 Iunie, 29 Sept., 24 Nov.
 X Cincul mare. 1—2 Martie, 7 până 8 Iunie, 20—21 Sept. 4 Martie, 10 Iunie, 23 Sept.
 X Cincul mic. 15—16 Martie. 18 Martie.
 X Ciozven. 24—26 Ian., 17—19 Aprilie, 5—7 Aug., 17—19 Oct. 27 Ian., 20 Aprilie, 8 Aug., 20 Oct.
 X Cislădie. 17 Iunie, 16 Aug.
 X Cinc-Cosmaș. 10—11 Ian., 6—7 Aug. 12 Ian., 8 Aug.
 X Cinc-Sân-Domocos. 4—5 Martie, 25—26 Sept. 6 Martie, 27 Sept.
 X Cinc-Sân-Georgiu. 31 Martie, 8 Dec. 1 Aprilie, 9 Dec.
 X Cinc-Sân-Mărtin. 18—19 April., 25—26 Oct. 20 Aprilie, 27 Oct.
 X Cinc-Sepviz. 29—31 Martie, 14—16 Iunie, 24—26 Aug., 22—24 Dec. 1 Aprilie, 17 Iunie, 27 Aug., 25 Dec.
 X Cinc-Sereda. 5—7 Februarie, 14—16 Maiu, 27—29 Iunie, 13—15 Sept. 8 Febr., 17 Maiu, 30 Iunie, 16 Septembrie.
 X Cluj. 24—26 Febr., 28—30 Maiu, 16—18 Aug., 17—19 Oct., 25—27 Dec. 14—15 Aprilie. 27 Febr., 31 Maiu, 19 Aug., 20 Oct., 28 Dec.
 X Coemani. 30 Oct., 26 Dec.
 X Codlea. 11 Aprilie, 16 Sept. 12 Aprilie, 17 Sept.
 X Cohalm. 29—31 Martie, 9—11 Iulie, 24—26 Sept., 28—30 Dec. 1 Aprilie, 12 Iulie, 27 Sept., 31 Dec.
 X Cojoena. 8—9 Aprilie, 21—22 Oct. 10 Aprilie, 23 Oct.
 X Comloș (Bănat). 16 Febr., 1 Iunie, 17 Aug. 17 Febr., 2 Iunie, 18 Aug.
 X Copsa mare. 8—10 Aug. 11 Aug.
 X Copsa mică. 8—11 Aprilie. 12 până 14 Aprilie, 7—9 Aug. 15 Aprilie, 10 Aug.
 X Corond. 2—4 Ian., 27—29 April., 18—20 Iunie, 9—11 Aug. 5 Ian., 30 Aprilie, 21 Iunie, 12 Aug.
 X Covasna. 4 Febr., 19 Aprilie, 9 Iulie, 29 Oct.
 X Crasna. 7 Ian., 25 Martie, 24 Iunie, 30 Sept. 8 Ian., 26 Martie, 25 Iunie, 1 Oct.
 Criș. 7 Ian.
 X Crispatac. 11 Febr., 3 Iunie, 21 Sept.
 X Crișul săsesc. 9—11 Ian., 16 până 18 Aug. 12 Ian., 19 Aug.
 X Cubin. 4—5 Martie, 22—23 Aprilie, 25—26 Oct.
 X Cuciu. 28 Martie, 12 Nov.
 X Dalboșef. 25 Febr., 10 Oct.
 X Debrețin. 4—5 Aprilie, 25—26 Iulie, 19—20 Sept. 6—7 Apr., 27—28 Iulie, 21—22 Sept., 29—30 Dec. 7—8 Apr., 28—29 Iulie, 22—23 Sept., 30—31 Dec. 8 până 9 Apr., 29—30 Iulie, 23—24 Sept., 31 Dec. până 1 Ian. 1—3 Apr., 22—24 Iulie, 16—18 Sept., 24—26 Dec.
 X Dej. 12 Febr., 21 Maiu, 6 Aug., 26 Nov. 13 Febr., 22 Maiu, 7 Aug., 27 Nov.
 X Deta (Timiș). 9—10 Martie, 1—2 Iunie, 24—25 Aug., 16—17 Nov.
 X Deva. 27—29 Aprilie, 18—20 Iulie, 14—16 Oct., 29—31 Dec. 1 Ianuarie, 30 Aprilie, 21 Iulie, 17 Oct.
 X Dézna. 4 Mart., 29 Apr., 26 Aug.
 X Dicio-Sân-Mărtin. 13—15 Febr., 15—17 Aprilie, 8—10 Iulie, 29 Sept.

- până 1 Oct. 16 Febr., 18 Aprilie, 11 Iulie, 2 Oct.
- Dobra.** 23 Apr., 13 Iunie, 8 Sept., 26 Oct.
- Drag.** 2-3 Aprilie, 21-22 Iunie, 3-4 Aug., 23-24 Oct.
- Drăguș.** 4 Aprilie, 23 Iunie, 5 Aug., 25 Oct.
- Drăguș.** 14-15 Febr.
- Drașeu.** 29 Aug.
- Drașu.** 13-15 Febr., 16-18 Oct.
- Egerbegy.** 3-5 Martie, 30 Oct. până 1 Nov.
- Eleșd.** 6 Martie, 2 Nov.
- Eleșd.** 13-14 Febr., 30-31 Maiu, 12-13 Sept., 28-29 Nov.
- Eperjes.** 31 Maiu, 26 Iulie, 30 Aug.
- Erdő-Szent-György.** 3-5 Iunie, 29-31 Iulie, 2 Sept.
- Erdő-Szent-György.** 6-7 Martie, 13-14 Oct.
- Eted.** 8 Martie, 15 Oct.
- Eted.** 19-20 Ian., 20-21 Mart., 1-2 Iunie, 14-15 Sept.
- Făgăraș.** 21 Ian., 22 Martie, 3 Iunie, 16 Sept.
- Făgăraș.** 28-29 Maiu, 25-26 Aug., 21-22 Nov.
- Făget.** 30-31 Maiu, 27-28 Aug., 23-24 Nov.
- Făget.** și 2 Ian., 20 Febr., 27 Martie, 12 Maiu, 25 Iunie, 11 Aug., 22 Oct., 2 Dec.
- Fărcașlacă.** 22-24 Aprilie, 3 până 5 Aug., 27-29 Oct.
- Feldioara.** 25 Aprilie, 6 Aug., 30 Oct.
- Feldioara.** 12 Martie, 30 Nov.
- Ferihaz.** 13 Martie, 1 Dec.
- Ferihaz.** și 20-22 Febr., 7-9 Iunie, 2-5 Aug., 2-5 Oct.
- Frata ung.** 2-5 Oct.
- Galgó.** 14 Aug., 6 Nov.
- Galgó.** 4-5 Aprilie, 22-23 Aug.
- Geaca.** 23 Iunie.
- Georgiu de jos.** 20-21 April., 21-22 Aug., 15-16 Dec.
- Gherla.** 22 Aprilie, 23 Aug., 17 Dec.
- Gherla.** și 21-23 Ian., 16-18 Aprilie, 10-12 Iulie, 13-15 Oct.
- Ghialacuta.** 10-11 Ian., 28-29 Maiu, 10-11 Nov.
- Ghialacuta.** 12 Ian., 30 Maiu, 12 Nov.
- Ghierghio-Ditru.** 20-21 April., 21 Ian., 18 Aprilie, 4 Iulie, 12 Nov.
- Ghierghio-Sân-Miclaus.** 27-29 Mart., 30 Maiu până 1 Iunie, 22-24 Aug., 27-29 Nov.
- Ghierghio-Sân-Miclaus.** 30 Martie, 2 Iunie, 25 Aug., 30 Nov.
- Ghiris.** 18-20 Ian., 22-24 Ian., 5-7 Oct.
- Ghiris.** 21 Ian., 25 Ian., 8 Oct.
- Silău.** 6 Aprilie, 10 Iulie, 27 Nov.
- Silău.** 7 Aprilie, 11 Iulie, 28 Nov.
- Ginla.** 9-13 Ian., 15-19 Maiu, 3-7 Iulie, 21-25 Aug.
- Göresön.** 6 Martie, 11 Iunie, 8 Sept., 12 Nov.
- Goroslăul de pe Someș.** 15 Ian., 20 Febr., 30 Aprilie, 5 Aug., 7 Nov.
- Goroslăul de pe Someș.** 16 Ian., 21 Febr., 1 Maiu, 6 Aug., 8 Nov.
- Grădiștea.** 20 Maiu, 13 Oct.
- Gyertyámos.** 17 Martie, 2 Iunie, 1 Sept.
- Gyoma.** 22-23 Febr., 17-18 Maiu, 26-27 Iulie, 1-2 Nov.
- Gyoma.** 23 Febr., 18 Maiu, 27 Iulie, 2 Nov., 24 Febr., 19 Maiu, 28 Iulie, 3 Nov.
- Györgeny.** 18-21 Apr., 30 Aug până 2 Sept.
- Györgeny.** 22 Aprilie, 3 Sept
- Gyorok.** 24 Febr., 15 Sept.
- Hadad.** 25 Febr., 13 Maiu, 10 Iunie, 8 Iulie, 14 Oct., 24 Dec.
- Hadad.** 26 Febr., 14 Maiu, 11 Iunie, 9 Iulie, 15 Oct., 25 Dec.
- Halmagiu.** 29 Martie, 2 Oct.
- Halmagiu.** 30 Martie, 3 Oct.
- Halmagiu mare.** și 23 Febr., 30 Martie, 29 Iunie, 4 Sept., 7 Dec.
- Haroscherec.** 24-26 Febr., 16 până 18 Iunie, 31 Iulie până 2 Aug., 3-5 Nov.
- Haroscherec.** 27 Febr., 19 Iunie, 2 Aug., 6 Nov.
- Hasmașul Lăpușului.** 25 Mart., 6 Dec.
- Hateg.** 30 Ian. până 1 Febr., 12-14 Aug., 29 Iulie până 7 Aug.
- Hateg.** 2 Febr., 15 Aug.
- Hejasfalva.** 14 Martie, 18 Nov.
- Hejasfalva.** 15 Martie, 19 Nov.
- Hida.** 23 Martie, 12 Sept.
- Hida.** 24 Martie, 13 Sept.
- Hidegkut.** 3 Ian., 3 Maiu, 1 Sept.
- Hodos.** 12-14 Ian., 1-3 Aprilie, 5-7 Sept., 29-31 Martie.
- Hodos.** 15 Ian., 4 Aprilie, 8 Sept.
- Huedin.** 11 Ian., 18 Febr., 1 Aprilie, 20 Maiu, 12 Iulie, 7 Sept., 11 Nov., 9 Dec.
- Huedin.** 12 Ian., 19 Febr., 2 Aprilie, 21 Maiu, 13 Iulie, 8 Sept., 12 Nov., 10 Dec.
- Hundrubechiu.** 2-3 Nov.
- Hundrubechiu.** 4 Nov.
- Hunedoara.** 13-15 Martie, 13-15 Maiu, 25-27 Iunie, 28-30 Oct.
- Hunedoara.** 16 Mart., 16 Maiu, 28 Iunie, 31 Oct.
- Macásdorf.** 13-14 April., 13-14 Oct.
- Macásdorf.** 15 Aprilie, 15 Oct.

- X Jara.** 15—17 Aprilie, 17—19 Sept. 18 Aprilie, 20 Sept.
Massenova. 8 Maiu, 28 Sept.
X Ibaşfalău. 11—13 Ian., 10—12 Martie, 14—16 Maiu, 19—21 Iunie, 5—7 Sept., 4—6 Nov. 14 Ian., 13 Martie, 17 Maiu, 22 Iunie, 9 Sept., 7 Nov.
Idvor. 20 Aprilie, 10 Sept.
X Jghiu. 18—23 Maiu, 7—12 Oct. 24 Maiu, 13 Oct.
X Iia. 6 Ian., 24 Martie, 27 Maiu, 23 Iunie, 15 Aug., 28 Sept.
X Iliesfalău în Secuime. 18 Aprilie, 24 Aug., 28 Dec.
X Ilonda. 27 Ian., 18 Aprilie, 2 Oct. 28 Ian., 19 Aprilie, 3 Oct.
X Ispánmező. 6 Maiu, 27 Aug. 7 Maiu, 28 Aug.
X Jibău. 31 Ian., 21 Aprilie, 28 Maiu, 27 Sept., 4 Dec. 1 Febr., 22 Aprilie, 29 Maiu, 28 Sept., 5 Dec.
X Jimborel mare. 7 Ian., 9 Aprilie, 28 Maiu, 14 Aug., 9 Nov.
Jombolia. 1—2 Martie, 14—15 Iunie, 23—24 Aug., 25—26 Oct. 2 Martie, 15 Iunie, 24 Aug., 26 Oct. 3 Martie, 16 Iunie, 25 Aug., 27 Oct.
X Jucul de jos. 18—20 Aprilie. 7 Maiu, 22 Aug.
Kecskemét. 24—25 Febr., 21—22 Aprilie, 28—29 Iulie, 8—9 Sept., 10—11 Nov.
X Kékes. 24 Martie, 17 Oct.
X Kő-Boldogfalva. 10 Aprilie, 31 Dec.
Komárom. 13—15 Aprilie, 15—17 Iunie, 3—5 Aug., 21—23 Sept., 16 până 18 Nov.
Komárom (Ujszőny). 26 Maiu, 17 Aug.
X Lăpuşul românesc. 24 Martie, 27 Iunie, 7 Sept., 31 Dec. 1 Ian., 25 Martie, 28 Iunie, 8 Sept.
X Lăpuşul ung. 5 Ian., 30 Aprilie, 23 Ian., 13 Sept. 6 Ian., 1 Maiu, 24 Iunie, 14 Sept.
X Lechinţa. 13—15 Febr., 9—11 Aprilie, 30 Maiu până 1 Iunie, 5—7 Sept. 16 Febr., 12 Aprilie, 2 Iunie, 8 Sept.
Lipeva. 23 Aprilie, 20 Iulie, 8 Sept., 8 Nov.
X Luduş. 15—18 Aprilie. 18—20 Aprilie, 18—20 Sept. 21 Aprilie, 21 Sept.
- Lugoş.** 25—27 Ian., 26—28 Aprilie, 19—21 Iunie, 4—6 Oct.
X Luna. 10 Ian., 11 Maiu, 3 Aug.
X Lunca. 12 Aprilie, 8 Sept.
Lupşa. 1 Ian., 21 Aprilie, 6 Sept.
Macău. 23 Martie, 8 Iunie, 3 Aug., 2 Nov.
Macfalău. 6—7 Aprilie. 15—16 Dec. 8—10 Aprilie, 10—12 Iunie, 24—26 Aug., 17—19 Dec. 11 Aprilie, 11 Iunie, 27 Aug., 20 Dec.
Măgheruş. 23 Ian., 27 Martie, 22 Iulie, 1 Nov. 24 Ian., 28 Martie, 23 Iulie, 2 Nov.
Mănăradea. 15 Oct.
Mănăsturel ung. 5 Martie, 15 Iunie, 6 Aug., 28 Oct. 6 Martie, 16 Iunie, 7 Aug., 29 Oct.
Marcod. 13—15 Martie. 16 până 18 Martie, 1—3 Sept. 19 Martie, 4 Sept.
Maros-Vécs. 19 Iunie.
Marpod. 1—2 Iunie, 19—20 Oct. 3 Iunie, 21 Oct.
Mediaş. 23—27 Iunie. 25 până 27 Febr., 26—29 Iunie, 9—11 Sept., 14—16 Nov. Vite de prăsilă 7 Martie. 28 Febr., 30 Iunie, 12 Sept., 17 Nov.
Mehadia. 23 Martie, 22 Iunie, 19 Oct., 29 Dec.
Mereurea. 9—10 Febr., 12—13 Iunie, 27—28 Oct. 11 Febr., 14 Iunie, 29 Oct.
Merghindeal. 10—11 Aug. 12 Aug.
Mező-Erked. 11 Aprilie, 3 Oct.
Micăsasa. 15 Ian., 7 Maiu, 30 Sept.
Miheş. 8—10 Ian., 14—16 Maiu, 18—20 Iulie. 11 Ian., 17 Maiu, 21 Iulie.
Mociu. 30—31 Martie, 15—16 Maiu, 3—4 Aug., 21—22 Dec. 1 Aprilie, 17 Maiu, 5 Aug., 23 Dec.
Moeriu. 30—31 Ian., 6—7 Maiu, 12—13 Aug. 1 Febr., 8 Maiu, 14 Aug.
Moldova nouă. 22 Aprilie, 11 Iunie.
Moldova veche. 8 Aprilie, 14 Aug.
Monor. 16—17 Maiu, 12—13 Sept. 18 Maiu, 14 Sept.
Morisdorf. 3—5 Martie, 28—30 Maiu, 20—22 Oct. 6 Martie, 31 Maiu, 23 Oct.

- X Moșna. 11 Aprilie.
 X Murăș-Orga. 15-17 Aprilie, 31 Aug. până 2 Sept. 18 Aprilie, 3 Sept.
 X Murăș-Oșorheiu. 1-3 Ian., 25-27 Martie, 7-9 Iunie, 19-21 Aug., 26-28 Oct. 4 Ian., 28 Martie, 10 Iunie, 22 Aug., 29 Oct.
 X Nădășel săsesc. 20-22 Ian. 23 Ian., 15 Aprilie, 18 Oct.
 X Năsăud. 12-13 Maiu, 19-20 Aug., 24-25 Oct. 14 Maiu, 21 Aug., 26 Oct.
 X Neerichiu. 19-20 Ian., 15-16 Maiu, 5-6 Oct. 21 Ian., 17 Maiu, 7 Oct.
 X Delandul Homorodului. 12-14 Aprilie, 11-13 Oct. 15 Aprilie, 14 Oct.
 X Dena (com. Alsó-Fehér). 16-18 Martie, 21-23 Iulie, 4-6 Dec. 19 Martie, 24 Iulie, 7 Dec.
 X Odorheiu. 11-13 Martie, 7-9 Iunie, 18-20 Sept., 5-7 Dec. 28-30 Martie, 15-17 Sept. 14 Martie, 10 Iunie, 21 Sept., 8 Dec.
 X Olafalău mare. 24-26 Febr., 13-15 Nov. 27 Febr., 16 Nov.
 X Olpret. 30-31 Martie, 14-15 Maiu. 1 Aprilie, 16 Maiu, 19-20 Iulie, 27-28 Sept., 19-20 Dec.
 Pécška. 17-19 Ian., 8-10 Iulie. 20 Ian., 11 Iulie.
 Oradea mare. Târg de vite, produse și marfă: 4 Martie, 10 Iunie, 26 Aug., 25 Nov.
 X Orăștie. 26-28 Febr., 19-21 Maiu, 18-20 Sept., 20-22 Nov. 1 Martie, 22 Maiu, 21 Sept., 23 Nov.
 Oravita (Román-). 12 Mart., 12 Iulie.
 Orezidorf. 11 Aprilie, 26 Aug.
 Orlat. 25 Martie, 15 Aug. 26 Martie, 16 Aug.
 X Örményis. 3-4 Ian., 20-21 Aprilie, 21-22 Iunie, 3-4 Dec. 2-4 Aprilie. 27-29 Nov. 5 Ian., 22 Aprilie, 23 Iunie, 5 Dec.
 Orșova. 18-20 Aprilie, 4-6 Sept.
 Panciova. 9-10 Aprilie, 25 până 26 Iunie, 3-4 Sept. 11-12 Aprilie, 27-28 Iunie, 5-6 Sept.
 X Păncota. 14 April., 14 Iulie, 29 Sept.
 Pantieen. 10-11 Iunie, 27-28 Aug.
 X Papolt. și 4 Febr., 20 Maiu, 5 Aug., 21 Oct.
 X Paraid. 3-5 Martie, 10-12 Iulie, 29 Sept. până 1 Oct., 1-3 Dec. 6 Martie, 13 Iulie, 2 Oct., 4 Dec.
 Pecica maghiară. 26 Aprilie, 1 Sept.
 Periamos. 11 Aprilie, 2 Iunie, 11 Sept.
 Petelea. 29-31 Maiu, 20-22 Nov. 1 Iunie, 23 Nov.
 Petriș. 24 Febr., 11 Iunie, 20 Iulie, 20 Dec.
 Petrișiu (com. Bistrița-Năsăud). 17-18 Martie, 13-14 Oct. 19 Martie, 15 Oct.
 Petroseni. 1 Maiu, 1 Oct. 2 Maiu, 2 Oct.
 Piscolt. 16 Febr., 19 Aug.
 Poiana (com. Sibiiului). 28 până 29 Iunie, 6-7 Sept. 30 Iunie, 8 Sept.
 Poiana sărată. 19 Martie, 6 Maiu, 1 Iulie, 12 Oct. 20-21 Martie, 7 Maiu, 2 Iulie, 13 Oct.
 Pojon. 8-14 Martie, 7-13 Iunie, 6-12 Sept., 29 Nov. până 5 Dec.
 Porumbacul inf. 1-2 Aprilie, 19-20 Aug. 3 Aprilie, 21 Aug.
 Prejmăr. 20 Ian., 23 Iulie. 21 Ian., 24 Iulie.
 Proștea mare. 16-17 Ian., 28 până 29 Maiu. 19 Ian., 31 Maiu.
 Racosul de jos. 10 Aprilie, 10 Iunie, 7 Sept. 11 Aprilie, 11 Iunie, 8 Sept.
 Radna. 10 Maiu, 4 Oct.
 Radnót. 15-17 Mart., 16-18 Iunie, 19-21 Oct., 25-27 Dec. 18 Mart., 19 Iunie, 22 Oct., 28 Dec.
 Rechișdorf. 2 Nov.
 Reghinul săsesc. 29-31 Ian., 21-23 Aprilie, 20-22 Iulie, 2-4 Oct. 1-5 Febr., 24-28 Aprilie, 23-27 Iulie, 5-9 Oct. 18-20 Aprilie, 17-19 Iulie. 6 Febr., 29 Aprilie, 28 Iulie, 10 Oct.
 Reteag. 21-23 Aprilie, 26-28 Iunie, 12-14 Sept. 24 Aprilie, 29 Iunie, 15 Sept.
 Retisdorf (com. Târnava mare). 17-18 Maiu, 2 Sept. 20 Maiu.
 Rodna veche. 7-8 Febr., 18-20 April., 13-14 Iunie, 25-27 Iulie, 10-11 Oct., 2-3 Dec. 9 Febr., 21 Aprilie, 15 Iunie, 28 Iulie, 12 Oct., 4 Dec.
 X Roșia. 14 Martie, 26 Sept. 15-16 Martie, 27-28 Sept.

- X. **Roșinău.** 11 Ian., 27 Iunie.
 12 Ian., 28 Iunie.
- X. **Rușii munți.** 17 Martie, 17 Sept.
Săbăd. 1—3 Aprilie, 21—23 Sept.
 4 Aprilie, 24 Sept.
- X. **Săcul.** 3 Iunie, 21 Oct.
- X. **Sălașul de sus.** 21—22 Aprilie, 27—28 Sept.
 23 Aprilie, 29 Sept.
- X. **Sămbăta de jos.** 9—10 Aprilie, 14—15 Maiu.
 11 Aprilie, 16 Maiu.
- X. **Săngeorgiul săsese.** 16—18 Ian., 22—24 Aprilie, 16—18 Iulie, 16—18 Oct.
 19 Ian., 25 Aprilie, 19 Iulie, 19 Oct.
- X. **Sân-Mărtinul-Homorodului.** 30 până 31 Ian., 1—2 Maiu, 17—18 Aug.
 1 Febr., 3 Maiu, 19 Aug.
- X. **Sân-Miclăuș.** 25—26 Martie, 29 Aug.
 12 Aprilie, 8 Sept., 30 Nov.
- X. **Sân-Paul.** 31 Martie până 2 Apr., 12—14 Aug.
 3 Aprilie, 15 Aug.
- X. **Sântă-Măria.** 26—27 Martie, 4—5 Sept.
 28—29 Martie, 6—7 Sept.
 30 Martie, 8 Sept.
- X. **Sarcaia.** 25—26 Aprilie, 8—9 Aug., 27—28 Oct.
 27 Aprilie, 10 Aug., 29 Oct.
- X. **Sărmașul mare.** 5—6 Ian., 5—6 Aprilie, 25—26 Sept.
 7 Ian., 7 Aprilie, 27 Sept.
- X. **Săsciori.** 15—16 Martie, 11—12 Oct.
 17 Martie, 13 Oct.
- X. **Sebeșul săsese.** 13—15 Ian., 8—10 Aprilie, 8—10 Aug.
 24 până 26 Martie, 28—30 Iulie.
 17—19 Maiu.
 16 Ian., 11 Aprilie, 11 Aug.
- X. **Săgedin.** 1—2 Febr., 19—20 Apr., 12—13 Iulie, 20—21 Sept., 15—16 Nov.
 3 Febr., 21 Aprilie, 14 Iulie, 22 Sept., 17 Nov.
- X. **Seica mare.** 16—17 Maiu, 27 până 28 Nov.
 19 Maiu, 30 Nov.
- X. **Seica mică.** 9—10 Iunie, 27—28 Oct.
 11 Iunie, 29 Oct.
- X. **Seliște.** și 29 Maiu, 21 Sept.
 30—31 Maiu, 22—23 Sept.
- X. **Sepsi-Sân-Georgiu.** 11 Iunie.
 6—7 Martie, 17—18 Aprilie, 12—13 Iunie, 2—3 Oct.
- X. **Sereda Murașului.** 8—10 Febr., 16—18 Iulie, 24—26 Nov.
 11 Febr., 19 Iulie, 27 Nov.
- X. **Sibiul.** 13—15 Aprilie, 25—27 Aug.
- 16—17 Aprilie, 28—29 Aug., 27—28 Dec.
 18—19 Aprilie, 30—31 Aug., 29—30 Dec.
 20 Aprilie, 1 Sept., 31 Dec.
- X. **Sic.** și 11 Febr., 25 Iunie, 14 Sept., 17 Nov.
- X. **Sielul mare.** 17 Sept.
 18 Sept.
- X. **Sighetul Marmatiei.** 18—19 Febr., 27—28 Maiu, 15—16 Iulie, 22—23 Aug., 3—4 Oct., 5—6 Dec.
- X. **Sighișoara.** 28 Febr. până 1 Martie, 8—9 Iunie, 19—20 Oct.
 3 Martie, 11 Iunie, 22 Oct.
- X. **Silimegi.** 1 Ian., 26 Maiu, 15 Aug.
- X. **Silinghia.** 19 Maiu, 29 Sept., 8 Dec.
- X. **Silvașul de sus.** 7 Ian., 7 Martie, 21 Iunie, 11 Sept.
 8—9 Ian., 8—9 Martie, 22—23 Iunie, 12—13 Sept.
- X. **Simand.** 26 Ian., 27 Aprilie, 24 Aug.
 27 Ian., 28 Aprilie, 25 Aug.
- X. **Simleul Silvaniei.** 14 Martie, 30 Maiu, 12 Sept., 12 Dec.
 15 Mart., 31 Maiu, 13 Sept., 13 Dec.
- X. **Sinca veche.** 16 Aprilie, 11 Oct.
 17 Aprilie, 12 Oct.
- X. **Soborșin.** 1 Febr., 30 Aprilie, 5 Aug., 20 Nov.
- X. **Somcuta mare.** 6 Martie, 5 Iunie, 31 Iulie, 23 Oct.
 7 Martie, 6 Iunie, 1 Aug., 24 Oct.
- X. **Somkerék.** 20 Ian., 10 Iunie.
 21 Ian., 11 Iunie.
- X. **Somortin.** 15 Aprilie, 21 Oct.
- X. **Soporul de jos.** 7 Febr., 2 Maiu, 1 August, 7 Nov.
- X. **Székely-Cristur.** 8—10 Febr., 18—20 Aprilie, 21—23 Iun., 26—28 Aug.
 Vite de prăsilă 16 Februarie, 15—17 Aprilie, 23—25 August.
 11 Febr., 21 April., 24 Iun., 29 Aug.
- X. **Tasnád.** și 1 Febr., 4 Aprilie, 26 Apr., 21 Iun., 30 Aug., 4 Oct., 1 Nov.
- X. **Teaca.** 17—18 Ianuarie, 16—17 Aprilie, 12—13 Iunie, 21—22 Oct.
 29 Martie până 1 Aprilie.
 19 Ian., 18 Aprilie, 14 Iunie, 23 Oct.
- X. **Teiuș.** 4—5 Febr., 12—13 Aug., 23—24 Oct.
 7 Febr., 15 Aug., 26 Oct.
- X. **Timișoara.** 28 Febr., 16 Maiu, 1 Aug., 12 Sept., 5 Dec. și 28 Februarie până 1 Martie, 16—17 Maiu, 1—2 Aug., 12—13 Sept., 5—6 Dec.
 1—2 Martie, 17—18 Maiu, 2—3 Aug., 13—14 Sept.,

- 6—7 Dec. 28 Febr. până 4 Mart.,
16—20 Maiu, 1—5 Aug., 12—16
Sept., 5—9 Dec.
- Torda-Szent-László.** 11—13
Aprilie, 12—14 Oct. 14 Aprilie,
15 Oct.
- Trăscău.** 30 Aprilie până 2 Maiu,
24—26 Sept. 3 Maiu, 27 Sept.
- Turda.** 20—22 Febr., 8—10
Aprilie, 8—10 Iunie, 24—26 Aug.,
20—22 Nov. 23 Febr., 11 Apr.,
11 Iunie, 27 Aug., 23 Nov.
- Uioara.** 26—28 Martie, 23—25
Iulie. 29 Martie, 26 Iulie.
- Uzon.** 6 Martie, 15 Maiu, 27 Nov.
7 Martie, 16 Maiu, 28 Nov.
- Vajdaháza.** 8 Martie, 7 Sept.
9 Martie, 8 Sept.
- Vajda-Recea.** și 5—6 Ian.,
19—20 Iulie. 8 Martie.
- Vârșet.** 13 Ian., 24 Mart., 21 Iulie,
13 Oct.
- Veneția de jos.** 16—17 Febr.,
23—24 Iunie, 10—11 Sept. 18
Febr., 25 Iunie, 12 Sept.
- Vinerea.** 9—10 Aprilie, 25—26
Dec. 12 Aprilie, 28 Dec.
- Vinga.** 12 Maiu, 11 Aug., 22 Sept.
- Vințul de jos.** 9—10 Iun., 10—11
Nov. 11 Iunie, 12 Nov.
- Vințul de sus.** 8—10 Martie,
23—25 Maiu, 7—9 Aug., 3—5 Nov.
11 Martie, 26 Maiu, 10 Aug.,
6 Nov.
- Vistea de jos.** 22—23 Martie,
12—13 Aug. 24 Martie, 14 Aug.
- Voila.** 20—21 April., 3—4 Aug.
22 Aprilie, 5 Aug.
- Voitec.** 18 Aprilie, 19 Aug.
- Vurmloc.** 20—21 Martie, 25—26
Aug. 23 Martie, 28 Aug.
- Zabola.** 15 Febr., 14 Iunie, 27 Sept.,
15 Nov.
- Zám.** 16 Ian., 13 Mart., 21 Maiu,
8 Iulie, 29 Aug., 14 Sept., 30 Nov.
- Zarand.** 23 Febr., 25 Maiu
10 Aug., 14 Dec. 24 Febr., 26
Maiu, 11 Aug., 15 Dec.
- Zelau.** și 20—21 Februarie,
22—23 Maiu, 21—22 August, 20
până 21 Nov.
- Zerindul mare.** 1 Ian., 12 Aug.
- Zernesti.** 22 Aprilie, 7 Sept.
23 Aprilie, 8 Sept.
- Zeteleasca.** 21—22 Febr., 19
până 20 Oct. 23 Febr., 21 Oct.
- Zlagna.** 4—5 Martie, 3—4 Iun.,
17—18 Aug. 6 Martie, 5 Iunie,
19 Aug.
- *Zorieniul mare.** 28 Iunie, 11 Oct.

B) Aranjate după luni.

Aici e indicată numai ziua târgului de mărfuri; târgul de vite, etc. a se vedea sub litera A) pag. 29.

Pentru durata războiului vezi comunicarea dela pag. 29 sus.

Ianuarie. 1. Deva, Lăpușul românesc, Lupșa, Șilimegi, Zerindul mare. 2. Făget. 3. Hidegkut. 4. Murăș-Oșorhei. 5. Corond, Örmény. 6. Vajda-Recea. 7. Iliu, Lăpușul unguresc. 8. Baia mare, Buza, Criș, Jimborul mare, Sârmașul mare. 9. Bațon, Crasna, Silvașul de sus. 10. Cal, Giula. 11. Luna. 12. Bercăș, Miheș. 13. Aiud, Brețcu, Buziaș, Crișul săsesc, Ciuc-Cosma, Ghialacuta, Huedin, Roșinău. 14. Vârșet. 15. Bates, Canija mare, Chirpăr, Ibașfalau. 16. Hodoș, Micăsasa. 17. Goroslăul de pe Someș, Sebeșul săsesc. 18. Zám. 19. Caransebeș. 20. Proștea mare, Sângeorgiul săsesc, Teaca. 21. Ó-Pécska (comitatul Arad). 22. Barot, Cătina, Eted, Gherla, Ghiris, Ghierghio-Ditru, Nocrichiu, Prejmăr, Somkerék. 23. Armeni, Nadeșul săsesc. 24. Almașul mare (com. Cluj), Măgheruș. 25. Lugoș. 26. Ciozven, Simand. 27. Honda. 28. Beiuș.

Februarie. 1. Ațel, Jibău, Mocrin, Sân-Mărtinul-Homorodului, Soborșin, Tasnád. 2. Hațeg. 3. Aita mare, Chibed, Segedin. 4. *Buteni, Covasna, Papoț. 5. Boroșneul mare, Reghinul săsesc. 6. Alțina, Soporul de jos, Teiuș. 7. Ciuc-Sereda. 8. Chendu mic, Chichinda mare, Rodna veche. 9. Borsea, Crispatac, Mercourea, Sereda Murășului, Sic, Székely-Cristur. 10. Ciachi-Gărbău. 11. Dej, Eleşd. 12. Becicherecul mare, Drăgus. 13. Zabola. 14. Bruuiu, Dicio-Sân-Mărtin, Drașu, Lechința, Piscolt. 15. Beba veche.

Bichiș-Ciaba, Comloș (Bănat). 18. Abrud, Balavásár, Cetatea de baltă, Sighetul Marmăției, Veneția de jos. 19. Cagu, Huedin. 20. Alămor, Bachnea, Făget, Ferihaz, Zela. 21. Cehul din Selagiu, Goroslăul de pe Someș. 22. Halmagiu mare, Turda, Zeteleaca. 24. Bistrița, Budapesta, Gyoma, Gyorok, Kecskemét, Petriș, Zarand. 25. Carțfalău, Dalboșeț. 26. Hadad. 27. Almakerék, Cluj, Haroscherec, Olafalău mare. 28. Mediaș, Timișoara.

Martie. 1. Orăștie. 3. Berzava, Bichiș, Cianadul sârbesc și nemțesc, Jombolia, Sighișoara. 4. Cincul mare, Cúbin, Dezna, Oradea mare. 5. Bălcaci. 6. Apoldu mare, Baia de Criș, Ciuc-Sân-Domocoș, Egerbegy (com. Torda-Aranyos), Göröcsön, Mănăsturul unguresc, Morisdorf, Paraid, Sepsisân-Georgiu, Zlagna. 7. Brad, Șomcuta mare, Uzon. 8. Capolnaș, Erdő-Szent-György, Pojon, Silvașul de sus. 9. Bilac, Delta (Timiș), Vajdaháza. 11. Apold (com. Târnava mare), Baia mare, Vințul de sus. 12. Oravița (Román). 13. Feldioara (com. Brașovului), Ibașfalău, Zám. 14. *Ciacova, Odorheiu. 15. Hejasfalva, Roșia, Șimleul Silvaniei. 16. Hunedoara. 17. Batania, Gyertyámos, Rușii munți, Săsciori. 18. Bontida, Cincul mic, Radnot. 19. Basna, Marcod, Oena (com. Alsó-Fehér), Petrișiu (com. Bistrița-Năsăud). 20. Cernatul de jos, Poiana sărată. 21. Bögöz, Bogșa-montană. 22. Arad, Eted. 23. Macău, Mehadia, Vurmloc. 24. Beclean, Hida, Iliá, Kékes, Vârșeț, Viștea de jos. 25. Agnita, Bozovici, Hasmașul Lăpușului, Lăpușul românesc. 26. Crasna, Orlat. 27. Făget. 28. Cehul din Selagiu, Cuciu, Măgherus, Murăș-Oșorheiu. 29. Cămpeni, Uioara. 30. Blaj, Ghierghio-Sân-Miclăuș, Halmagiu, Halmagiu mare, Sântă Măria. 31. Bațon, Cermeiu.

Aprilie. 1. Agârbiciu, Borgo-Prund, Canija mare, Cetatea de baltă, Chirpăr, Ciuc-Sân-Georgiu, Ciuc-Sepviz, Cohalm, *Debrețin, Mociu, Olpret. 2. Alba-Iulia, Huedin. 3. Porumbacul inf., Săn-Paul. 4. Argiehat, Biertan, Drag, Galgó Hodoș, Sabăo, Tasnád. 7. Buza, Chichinda mare, Chișineu, Giiău, Sărmașul mare. 8. Moldova veche. 9. Jimborul mare. 10. Boroșsebes, Cojocna, Kő-Boldogfalva. 11. Arcid, Ațel, Becas (Gherghio), Macfalău, Mező-Erked, Moșna, Orezidorf, Panciova, Periamos, Racoșul de jos, Sâmbăta de jos, Sebeșul săsesc, Turda. 12. Codlea, Lechința. *Lunca, Săn-Miclăuș, Vinerea. 13. Buzias, Komárom. 14. Canija turcească, *Pâncota, Torda-Szt.-László. 15. Copsa mică, Iacăsdorf (com. Târnava mare), Nadeșul săsesc, Oclandul-Homorodului, Șomortin. 16. Gheria. 17. Sepsisân-Georgiu, Șinca veche. 18. Bandul de Câmpie, Căcova, Caransebeș, Cason, Dicio-Sân-Mărtin, Ghierghio-Ditru, Iara, Ilieșfalău în Secuime, Murăș-Orga, Orșova, Teaca, Voitec. 19. Covasna. Ilonda. 20. Cernatu, Ciozven, Ciuc-Sân-Mărtin, Grădiștea, Idvor, Sibiiu. 21. Kecskemét, Ludoș, Lupșa, Rodna veche, Segedin, Székely-Cristur. 22. Abrud, Capolnaș, Chezdi-Oșorheiu, Cúbin, Geoagiul de jos, Györgény, Jibău, Moldova nouă, Ōrmeniș, Voila. 23. Boroșea, Dobra, *Lipova, Sălașul de sus, Zernești. 24. Cața, Reteag. 25. Aiud, Beiuș, Farcașiacă, Sângeorgiu săsesc. 26. Bercaș, Lugoș, Pecica maghiară (comitatul Arad), Tasnád. 27. Șarcaia. 28. Simand. 29. Dézna, Reghinul săsesc. 30. Birchș, Corond, Deva, Sobășin.

Maiu. 1. Goroslăul de pe Someș, Lăpușul unguresc. 2. Bogșa montană, Petroșeni, Soporul de jos. 3. *Hidegkut, Săn-Mărtinul-Homorodului, Trăscău. 4. Bistrița. 6. Chibed. 7. Ispánmező, Jucul de jos, Micăsasa, Poiana sărată. 8. Bateș, Boroșneul mare, Iassenova, Mocrin. 9. Becicherecul mare. 10. Radna. 11. Luna. 12. Budapesta, Cal, Făget, Vinga. 13. Bozovici, Chisdu. 14. Hadad. Năsăud. 15. Giula. 16. Hunedoara, Olpret, Sămbăta de jos, Timișoara, Uzon. 17. Aita mare, Ciuc-Sereda, Ibașfalău, Miheș, Mociu, Nocrichiu. 18. Monor. 19. Gyoma, Șeica mare, Siliughia. 20. Bioziod, Canija mare, Papoț, Retișdorf (com. Târnava mare). 21. Huedin, Zám. 22. Capolnoc-Mănăstur, Dej, Orăștie, Zela. 23. *Ciacova. 24. Căm-

peni, Ighiu. 26. Alibunariu, Beba veche, Komárom (Ujszöny), Şilimegi. Vinţul de sus, Zarand. 27. Capolnaş, Iliá, Sighetul Marmatei. 28. Cagu, Cjachi Gârbău, Jimborul mare, Lăpuşul românesc. 29. Bachnea, Bodon, Jibău. 30. Éleşd, Făgăraş, Ghialacuta. 31. Almakerék. Barot, Cluj. Morisdorf, Proştea mare, Şimleul Silvaniei.

Iunie. 1. Detta (Timiş), Petelea, Selişte (com. Sibiului). 2. Bichiş, Cianadul sârbesc şi nemţesc, Comlos (Bănat), Ghiergchio-Sân-Miclăuş, Gyertyámos, Lechinţa, Periamos. 3. Beelean, Cetatea de balta, Crişpatac, Eperješ, Eted, Marpod, Sacul. 4. Baghion. 5. Baia de Criş, Zlagna. 6. Brad, Şomcuta mare. 7. Feriház, Pojon. 8. Macău. 9. Chichiada mare. 10. Baia mare, Cincul mare, Murăş-Oşorheiu, Odorheiu, Oradea mare. Panteu. 11. Carfalău, Görcsön, Hadad, Macfalău, Moldova nouă, Petriş, Racoşul de jos, Şeica mică, Sighişoara Somkerék, Turda, Vinţul de jos. 12. Sepsî-Sân-Georgiu. 13. Cehul din Selagiu, Dobra. 14. Mercourea, Teaca, Zabola. 15. Capolnaş-Olafalău, Komárom, Rodna veche. 16. Berzava, Bichiş-Ciaba, Jombolia, Mănăsturul ung. 17. Bontida, Ciuc-Sepviz, Cîsnădie. 19. Almaşul mare (com. Cluj), Blaj, Cason, Haroscherec, Lugoş, Maros-Vécs, Radnót. 21. Arad, Bercas, Corond, Tasnád. 22. Cernatul de jos, Ibaşfalău, Mehadia, Silvaşul de sus. 23. Arpaşul de jos, Batania, Capolnaş, Cermeiu, Drag, Geaca, Iliá, Őrmeniş. 24. Agnita, Lăpuşul ung., Székely-Cristur. 25. Crasna, Făget, Ghiriş, Sic, Veneţia de jos. 27. Panciova. 28. Hune-doara, Roşinău, *Zorlenţul mare. 29. Berceniş, Halmagiu mare, Reteag. 30. Ciuc-Sereda, Mediaş, Poiana (com. Sibiului).

Iulie. 2. Poiana sărată. 3. Giula. 4. Balavásár, Bogşa montană, Gherghio-Ditru. 8. Zám. 9. Câmpeii, Covasna, Hadad. 10. Gherla. 11. Cehul din Selagiu, Dicio-Sân-Mărtin, Gilău, Ó-Pécska (com. Arad). 12. Armeni, Cohalm, Oraviţa (Roman). 13. Alba-Iulia, Buzias, Huedin, Paraid. 14. Boroşineu, Canija turcească, *Pâncota, Segedin. 15. Buza, Sighetul Marmatei. 18. Baţon, Beiuş. 19. Arghiehat, Basna, Olpret, Sângeorgiul săsesc, Sereda-Murăşului, Vaida-Recea. 20. *Lipova, Petriş. 21. Deva, Miheş, Vârşeţ. 22. *Debreţin. 23. Măgheruş. 24. Ocna (com. Alsó-Fehér), Prejmăr. 25. Breţcu, Caransebeş. 26. Bran, Uioara. 28. Gyoma, Kecskemét, Reghinul săsesc, Rodna veche. 29. Apoldu mic, Aţel. Canija mare, Eperješ. 31. Avrig.

August. 1. *Becicherecul mare, Şomcuta mare, Soporul de jos, Timişoara. 2. Feriház. 3. Haroscherec, Komárom, Luna, Macău. 4. Budapesta. 5. Drag, Mociu, Papolt, Soborşin, Voila. 6. Aiud, Farcaşlacă, Goroslăul de pe Someş. 7. Dej, Mănăsturul ung. 8. Barot, Cetatea de baltă, Ciozven, Ciuc-Cosmaş. 10. Copşa mică, Şarcaia, Vinţul de sus. 11. Copşa mare, Făget, Sebeşul săsesc, Vinga, Zarand. 12. Baia mare, Becaş (Gherghio), Corond, Merghindeal, Zerindul mare. 14. Bistriţa, Boroşneul mare, Frata ung., Jimborul mare, Mocrin, Moldova veche, Viştea de jos. 15. Alibunariu, Câmpeii, *Ciacova, Haţeg, Iliá, Sân-Paul, Şilimegi, Teiuş. 16. Cîsnădie, Orlat. 17. Komárom (Ujszöny). 18. Alţina, Comlos (Bănat). 19. Beelean, Cluj, Crişul săsesc, Pişcolţ, Sân-Mărtinul-Homorodului, Voitec, Zlagna. 21. Giula, Năsăud, Porumbacul inf., Zelau. 22. Alămor, Galgó, Jucul de jos, Murăş-Oşorheiu, Sighetul Marmatei. 23. Biertan, Geoagiul de jos. 24. Detta (Timiş), Ilieşfalău în Secuime. 25. Beba veche, Ghiergchio-Sân-Miclăuş, Jombolia, Simand. 26. *Buteni, Dézna, Oradea mare, Orzidorf. 27. Ciuc-Sepviz, Făgăraş, Macfalău, Panteu, Turda. 28. Ispánmező, Vurmloc. 29. Cehul din Selagiu, Draşeu, Székely-Cristur, Zám. 30. Tasnád.

Septembrie. 1. Chichinda mare, Gyertyámos, *Hidegkut, Pecica maghiară (com. Arad), Sibiiv. 2. Eperješ. 3. Caţa, Györgeny, Murăş-Orga. 4. Baia de Criş, Marcod, Orşova. 5. Brad, Ciacova, Panciova. 6. Ciachi-

Gârbău, Lupşa, Pojon. 7. Argiehat, Capolnaş, Cernatu. 8. Dobra, Görösön, Hodoş, Huedin, Kecskemét, Lăpuşul românesc, Lechinţa. * Lipova, * Lunca, Poiana (com. Sibiului), Racoşul de jos, Sântă-Măria, Săn-Miclăuş, Vajdaháza, Zerneşti. 9. Abrud, Ibaşfalău. 10. Idvor. 11. Periamoş. 12. Bogşa montană, Eleşd, Mediaş, Silvaşul de sus, Timişoara, Veneţia de jos. 13. Breţcu, Hida, Şimleul Silvaniei. 14. Halmagi mare, Lăpuşul ung., Monor, Sic, Zám. 15. Bichiş, Chişineu, Gyorok, Reteag. 16. Ciuc-Sereda, * Debreţin, Etöd. 17. Alba-Iulia, Almakerek, Bachnea, Codlea, Ruşii munţi. 18. Borosbeş, Şieul mare. 19. Caransebeş. 20. Bioziod, Iara. 21. Borşea, Buziaş. Cal, Crispatac, Komárom, Ludoş, Odorheiu, Orăştia. 22. Segedin, Vinga. 23. Bozovici, Bran, Cincul mare. 24. Baţon, Birciş, Sabăd, Selişte (com. Sibiului). 26. Becicherecul mare, * Ciacova. 27. Ciuc-Săn-Dómocoş, Cohalm, Olpret, Roşia, Sărmaşul mare, Trăscău, Zaboia. 28. Arpaşul de jos, Iassenova, Iliá, Jibău. 29. Batania, Cianadul sârbesc şi nemţesc, Sălaşul de sus, * Pâncota, Silinghia. 30. Canija mare, Micăsasa.

Octomvrie. 1. Crasna. 2. Dicio-Săn-Mărtin, Ferihaz, Paraid, Petroseni, Sepsi-Săn-Georgiu. 3. Aiud, Arcid, Borcuta, Carţfalău. Halmagi, Ilonda, Mező-Érked, Sighetul Marmaţiei. 4. Lugoş, Radna, Tasnád. 6. Berzava. 7. Noorichiu. 8. Bonţida, Ghiriş. 10. Braşov, Cehul din Selagiu, Dalboşet, Reghinul săsesc. 11. Bruiu, * Zorlenţul mare. 12. Almaşul mare (com. Cluj), Rodna veche, Şinca veche. 13. Batania, Bichiş-Ciaba, Borosineu, Buza, Canija turcească, Gherla, Grădiştea, Ighiu, Poiana sărată, Săsciori, Vârşet. 14. Oclandul Homorodului. 15. Chezdi-Oşorheiu, Erdő-Szent-György, Hadad, Iacásdorf (com. Târnava mare), Mănăradea, Petrişiu (com. Bistriţa-Năsăud), Torda-Szt.-László. 17. Borgo-Prund, Deva, Kékes. 18. Agârbiciu, Arad, Bandul de Câmpie, Bercaş, Nadeşul săsesc. 19. Draşu, Mehadia, Sângeorgiu săsesc. 20. Budapesta, Ciozven, Cluj. 21. Marpod, Papolt, Sacul, Şomortin, Zeteleaca. 22. Câmpeni, Făget, Radnót, Sighişoara. 23. Cojoena, Morisdorf, Teaca. 24. Beiuş, Şomcuta mare. 25. Chendu mic, Cubin, Drag. 26. Dobra, Năsăud, Teiuş. 27. Băloaciu, Cermeiu, Ciuc-Săn-Mărtin, Jombolia. 29. Baghion, Bodon, Covasna, Mănăsturul ung., Mercurea, Murăş-Oşorheiu, Şarcalia, Şeica mică. 30. Barot, Borosneul mare, Cocmani, Farcaşlacă. 31. * Ciacova, Hunedoara.

Noemvrie. 1. Bateş, Tasnád. 2. Egerbegy (com. Torda-Aranyos), Macău, Măgheruş, Rechişdorf. 3. Gyoma. 4. Baia mare, Hundrubechiu. 6. Apoldu mare, Bistriţa Frata ung., Haroscherec, Vinţul de sus. 7. Becicherecul mare, Capolnaş, Ibaşfalău, Soporul de jos. 8. Goroslăul de pe Someş, * Lipova. 9. Jimborul mare. 10. Kecskemét. 12. Chisdu, Cuciu, Gherghio-Ditru, Ghialacuta, Görösön, Huedin, Vinţul de jos. 14. Cason. 15. Zaboia. 16. Detta (Timiş), Komárom, Olafalău mare. 17. Chichinda mare, Mediaş, Segedin, Sic. 18. Beclean, Canija mare. 19. Chibed, Hejasfalva. 20. Capolnoc-Mănăstur, Soborşin, Zelau. 23. Aţel, Blaj, Făgăraş, Orăştia, Petelea Turda. 24. Bichiş-Ciaba, Chişineu, Cianadul sârbesc şi nemţesc. 25. Apold, Oradea mare. 27. Dej, Sereda Murăşului. 28. Eleşd, Gilău, Uzon. 29. Pojon. 30. Bioziod, Ghiorghio-Săn-Miclăuş, Săn-Miclăuş, Şeica mare, Zám.

Decemvrie. 1. Feldioara (com. Braşovului). 2. Făget. 4. Alba-Iulia, Baia de Criş, Borosbeş, Paraid, Rodna veche. 5. Brad, Cehul din Selagiu, Jibău, Ōrmeniş, Sighetul Marmaţiei, Timişoara. 6. Hasmaşul Lăpuşului. 7. Balavásár. Cernatul de jos, Halmagi mare, Oona (com. Alsó-Fehér). 8. Agaita, Odorheiu, Silinghia. 9. Abrud, Cetatea de baltă, Ciuc-Săn-Georgiu. 10. Huedin. 13. Şimleul Silvaniei. 15. Zarand. 16. Aita mare. 17. Geoagiul de jos. 19. Olpret. 20. Argiehat, Macfalău, Petriş. 21. Apoldu mic. 23. Mociu. 24. Bozovici, * Buteni, Chezdi-Oşorheiu, * Debreţin. 25. Borosineu, Ciuc-Sepviz, Hadad. 26. Cocmani. 28. Cluj, Ilieşfalău în Secuime, Radnót, Vinerea. 29. Mehadia. 31. Capolnaş, Cohalm, Kő-Boldogfalva, Sibiui.

Administrațiunea poștelor.

Taxele sunt socotite în fileri.

Prescurtări: *U.* = Ungaria, *A.* = Austria, *BH.* = Bosnia și Herțegovina, *G.* = Germania.

- 1. Scrisori**, greutate: scrisori private simple 250 g, recomandate nelimitate până la 20 g de fiecare alți 20 g
<i>Circulația locală</i>	15	5
<i>U. A. BH. G. Bulgaria și teritoriile ocupate</i>	20	5
<i>In străinătate</i>	25	15

Scrisori. În Ungaria, Austria și Germania e formatul de 30×20×10 cm., sau 35×15×5 cm.; la pachetare în suluri (cilindre) 30×15 cm. În toate celelalte țări formatul este nelimitat

Se recomandă și celor ce trimit scrisori simple să facă evidentă adresa lor pe partea din dos a plicului. În acest fel se face posibilă înapoierea scrisorilor neînmanabile, sau pot fi încunoștințați de rudenile adresatului, când acesta este bolnav, călătorit etc.

- 2. Cărți postale**, formatul cel puțin 7×10, cel mult 9×14 cm
<i>U. A. BH. G. și Bulgaria</i>	10	curăspuns 20
Postale pentru comande de cărți
(nu este permisă altă comunicare)		5
<i>In străinătate</i>	10	curăspuns 20

3. Imprimare (tipărituri) până la 2 kg

<i>U.</i> (admise numai în form. unei cărți postale) până la 10 g	4
<i>U. A. BH. și G.</i>	" " 50 g 5
	" " 100 g 11
	de fiecare alți 50 g 3
<i>In străinătate</i>	până la 50 g 5
	pe fiecare alți 50 g 5

[Mărci de urgență *U. A. BH. G.* pentru imprimare urgente 2 fără considerare la greutate. Suluri nu sunt admise. Recomandarea se admite numai la imprimare urgente.]

Ca imprimare se pot trimite: hârtii tipărite ori litografate de orice fel, și fotografii, corecturi cu manuscriptele aparținătoare și observările referitoare la tipar, scrise cu mâna; la cărți se poate alătura și eontul cum și inducerea unei dedicații. La prețuri curente și circulare se mai pot adăuga în scris prețuri, condițiuni de comandă și de plată și numele agentului voiajor. Alte comunicări nu pot cuprinde imprimare. Formatul: în nici o direcție să nu treacă peste 45 cm, în suluri 75×10 cm.

4. Hârtii de afaceri până la 2 kg

U. A. B.H. G.	până la 250 g	25
	de fiecare alți 50 g mai mult	5

Hârtii de afaceri se consideră: scrisori, documente, cari nu au caracterul unei corespondențe, ca de pildă acte de proces, documente și copiile acestora, frațiuni, conturi, hârtii de afaceri ale societății de asigurare, partituri scrise, manuscrise cari se trimit singure. Embalajul (pachetarea) ca la imprimare. Lungimea nu-i admis să treacă peste 45 cm.

5. Probe de mărfuri până la 250 g

Ungaria (cel puțin 10 fileri) . .	pentru fiecare 50 g	5
In străinătate (cel puțin 10 fileri)	„ „ 50 g	5

Probe de mărfuri nu e iertat să aibă preț de cumpărare și trebuie să se cunoască cuprinsul ca probă cu înlesnire. Lângă adresă este de a mai nota „mustră“ sau „probă“. Numele mărfii, numărul și prețul se poate indica, nu și altă împărțire în scris. Împachetarea are de a se face prin fâșie (bandă), cuvertă, săculeț sau lădiță, cari nu e permis să fie lipite la gură ori sigilate. Format 30 × 20 × 10 cm., în suluri 30 × 15.

6. Expedieri mestecate până la 2 kg

U. A. B.H. G.

Imprimare și probe de mărfuri: Taxa ca la probele de mărfuri; se pot trimite și cu hârtii de afaceri: Taxa ca la hârtii de afaceri.

Expediția probelor de mărfuri nu poate cuprinde mai mult de 250 g.

7. Taxe speciale:

a) Recomandarea	25
---------------------------	----

Recomandat se pot trimite: epistole, cărți de corespondență, imprimare și mustre, afară de trimiteri cu adrese în limbi secrete cifrate, ori adrese scrise cu creionul. Creionul de cerneală este admis la scrierea adresei. Pentru cuprins nu se garantează, pentru pierderea unei trimiteri recomandate posta restituie 50 cor. Terminul de reclamare încetează în monarhie după 6 luni, altcum după un an. O inovație este că scrisorile recomandate pot fi date de-adreptul în cutiile de scrisori. Recipisele se pot cere ulterior. La astfel de scrisori adresa trimițătorului trebuie indicată în capul plicului.

b) Recépise retour	25
c) Scrisori de reclamare	25

Scrisori de reclamare se edau pentru trimiteri recomandate, cari n'au sosit la locul destinațiunii, pentru străinătate trebuie să se prezenteze dela trimițător un duplicat exact al adresei. Pentru recepisele retour neositate se trimite o scrisoare de reclamare gratis. Dacă reclamarea se face la oficiul de expedare.

d) Trimiteri expres

în regiunea de înmanuare a oficiului postal	60
în afară de aceea	1.50

Trimiteri expres — în circulația locală nu sunt admise — se predau îndată ce sosește posta. La marginea stângă jos (la asemnate postale sub inscripția: Posta-Utalyány) trebuie să stee: „expres.“ Trimițătorul trebuie să fie aici vederat, (dacă nu e tipărit, să se scrie numele pe laturea sigilului a epistolei). Trimiterea poate fi recomandată ori simplă; pentru cea din urmă nu garantează posta. Taxa pentru expediții expres e a se solvi la trimitere. Pachete expres vezi pag. 47.

Acum admise numai în *U. A. B.H.* și *G.*

8. Scrisori cu valori (epistole cu bani). Greutatea nelimitată.

U. A. B.H. G. trebuie să fie închise. Valoarea nelimitată.

- a) Taxă egală ca la scrisorile recomandate și încă 5 fil.
- b) Taxe de valori pentru fiecare 300 C 10
 - a) și b) împreună cel puțin 60 fil.
- c) Taxă de înmanuare în *U.* în localități mai mari pro 100 C 10
 - Taxă de aviso în *U.* în localități mai mici 5

În străinătate scrisorile de valori trebuiesc predate deschise, fără garanța oficiului postal și nu e permis să cuprindă comunicări în scris.

- a) Taxă egală ca la scrisori recomandate.
- b) Taxă de valori pentru fiecare 300 franci = 288 C:

Bulgaria ¹⁾	15 f. până la 10.000 F	Norvegia	25 f. nelimitat
Danemarca	20 f. nelimitat	Olanda	20 f. până la 25.000 F
Elveția	15 f. nelimitat	Sveția	15 f. nelimitat
Luxemburg	20 f. până la 10.000 F	Turcia	20 f. până la 10.000 F

¹⁾ a) și b) cel puțin 60 fil.

Pentru închiderea scrisorilor de valori sunt a se folosi sau plicurile ce se capătă dela oficiul postal de câte 3 și 5 fil. bucata, sau plicuri obișnuite cu colț sigilate cu 5 peceți. Cuverte cu colțuri colorate sau din hârtie liniată nu sunt admise. Pecețile trebuie făcute totdeauna clare cu sigil gravat și să stea $\frac{1}{2}$ cm. departe de margine. Cu monede și altele nu-i permisă sigilarea.

Scrisori de valori expedate în străinătate nu-i permis să conțină bani de metal și obiecte de vamă. Hârtii de valoare și bancnote numai cu concesiunea de export.

9. Cutii cu valori până la 1 kg

Țara destinațiunii	Taxa de greutate	Taxa de valoare pentru 300 franci	Prețul maximal în Franci	Declarația de vamă
Bulgaria	1.50	—15	10.000	3
Danemarca	2.—	—20	nelimitat	2
Elveția	1.50	—15	"	2
Norvegia	3.—	—30	"	2
Olanda	2.—	—20	25.000	3
Turcia europeană	2.—	—20	10.000	4

Cutiile cu valori este permis să conțin numai juvaere și alte obiecte de preț, nu însă bani de hârtie și de metal și comunicări în scris. Scrisoare comitivă nu este de lipsă, însă declarațiile de vamă să fie făcute ca în tabelă. Pachetarea se va face în cutii tari de lemn. (Mărima maximală: lungimea 30, înălțimea și lățimea 10 cm.)

10. Ramburse prin posta de scrisori până la 1000 C.

U. A. B. H. G.

Admise sunt scrisori recomandate, imprimate recomandate și scrisori cu valori.

- a) Taxă ca la aceste trimiteri.
- b) Taxă de prezentare 10
La plătire se detrage taxa de asemnat.
- Schimbări a sumei rambursate 40

11. Mandate postale.

U. A. B. H. G.

Scrisori pentru pretensiuni până la 1000 C greut. 20 g

- a) blanchetă postală 2
- b) Taxa ca la scrisori recomandate
- c) Taxa de prezentare 10
Cartă pentru pretenziune până la 20 C
- Imprimatul postal 20
La plătire se detrage taxa de asemnare.

Mandatele postale îngrijesc încassarea unei pretenziuni pe calea postei. Din Germania se pot încasa cu o scrisoare până la 5 pre-

tenziuni dela unul sau mai mulți debitori, dacă ei se află în un cerc de inmanuare postal.

Scrisorii de mandatare postală se va accludă contul quitat, cambiul, cuponul etc. pentru a fi inmanuat aceluia, care are să presteze plata și se va trimite la acel oficiu postal, care are să încasseze suma, franco și recomandat. Comunicări în scris sau scrisori nu se pot aclude. Când se mandatează bilete, acestora nu este permis a se aclude documente, și acestea se expediază ca trimitere simplă. Mandate postale nerescumpărate se înapoiază trimițătorului în decurs de 7 zile, fără a se mai calculă o altă taxă. Când se cere un mandat restrâns taxa este 25 fileri.

12. Asemnate postale până la 1000 C sau 800 marce.

Ungaria

a) Taxa fundamentală	20	
b) Taxa de valoare ¹⁾ pentru fiecare 50 C	5	
c) Taxa de plătire ²⁾ până la 10 C	5	
	peste 10 C	10

Austria, BH.

Taxa	până la 50 C	25
	de fiecare alte 50 C	5

Germania, Bulgaria.

Taxa	până la 50 C	25
	de fiecare alte 50 C	25

În celelalte țări asemnate postale nu se pot trimite deocamdată. Cursurile fixe nu sunt indicate de astădată, deoarece stau în fluctuație continuă.

Trimițătorul are de a indică cât mai lămurit pe blancheta tipărită suma asignată pentru interiorul țerii în coroane, pentru străinătate în valuta țerii de destinație (prin cifre și litere, monedă curentă numai în cifre), mai departe adresa cât mai exactă a primitorului și locul de destinație. Pe cupon se pot scrie tot felul de împărțșiri. Mandatele postale (numai pentru comunicația internă sunt roșii, iar pentru străinătate galbene, pe mandatele galbene e a se indică și țara locului de destinație), costă 2 fileri.

A signațiuni postale telegrafice se pot expedă numai din astfel de localități, în cari pe lângă oficiul postal se află și oficiu telegrafic, în Ungaria la orice loc, în străinătate numai acolo, unde sunt officii postale.

U. A. BH. G.

- Taxa ca pentru asemnate postale
- Taxa ca la telegrame (v. pag. 47).
- Taxa ca la trimiteri exprese (v. pag. 42).

¹⁾ Taxa de valoare vine în aplicare numai pentru sume ce trec peste 10 C.

²⁾ Taxa de plătire vine aplicată pentru mandatare în localități mai mari, unde solvirea să face prin factorul postal. Nu se plătește această taxă pentru trimiteri post-restante și la persoane militare de grad inferior.

13. Pachete postale până la 20 kg (francarea obligată) expres nu sunt admise.

Interiorul țării

1. Fără indicarea valorii:

a) Taxa de greutate	până la 5 kg	90
	peste 5—10 kg	1.70
	peste 10—15 kg	2.70
	peste 15—20 kg	3.70
b) Taxa de inmanuare pentru Budapesta		50
	pentru localități mai mari . .	50
	Provizii de avizo pentru localități mai mici . .	5

2. cu indicarea valorii:

a) și b) taxa ca și la indicarea valorii	
c) taxă de valoare pentru fiecare 300 C	10
adaus la peste 1000 C de fiecare 1000 C încă . .	10

Austria, BH. și ca postă de tabară numai până la 5 kg.

1. Fără indicarea valorii:

Taxa de greutate	până la 5 kg	1.—
	peste 5—10 kg	2.20
	peste 10—15 kg	3.20
	peste 15—20 kg	4.20

2. Cu indicarea valorii:

a) Taxa de greutate ca mai sus	
b) Taxa de valoare pentru fiecare 300 kg	10

Germania.

1. Fără indicarea valorii:

		A	B
Taxa de greutate	până la 5 kg	1.20	1.20
	peste 5—10 kg	3.20	3.60
	peste 10—15 kg	5.20	6.40
	peste 15—20 kg	7.20	9.20

A = pentru trimiteri în provinciile prusiace Schlesien și Sachsen, regatul Sachsen, statele Thüringen, ducatul Anhalt, marelui ducat Baden, țerile Hohenzollerniane, regatul Bayern (cu excepție Rheinpfalz) și în regatul Württemberg.

B = pentru toate celelalte țeri din Germania.

2. Cu indicarea valorii:

a) Taxa de greutate, ca mai sus	
b) Taxa de valoare pentru câte 300 C	10

Pachete mari (Sperrgut) *U. A. BH. G.*

Taxa de greutate se urcă cu jumătate
vezi dispoziții generale (pag. 47)

Rambursă (*U. A. BH. G.*)

a) Taxă ca la expedițiile fără rambursă	
b) Taxă de prezentare	10

La plătire se detrage taxa de asemnat postal
vezi dispoziții generale (pag. 47)

Alte țări străine. Express și rambursa neadmise.

Țara destinațiunii	Taxa de greutate	Taxa de valoare pentru fiecare 300 F	Valoarea maximală în Franci	Declarațiunea de vamă
Bulgaria	1.50	—15	1000	3
Danemarca	1.50	—20	nelimitat	2
Elveția	1.25	—15	"	2
Luxemburg	1.25	—20	10.000	2
Norvegia	2.25	—25	nelimitat	2
Olanda	1.50	—20	1000	3
Svedia	2.50	—20	nelimitat	2
Turcia	2.25	—20	500	5

Pachete de poștă sunt admise până la 20 kg cu tarife speciale. (Luxemburg și Turcia numai până la 5 kg).

Dispoziții generale pentru pachete de poștă.

Dela transport sunt excluse: Animale vii (con condiționat afară de lipitori, albine, paseri mai mici și iepuri de casă), toate obiectele, cari prin frecare, apăsare ș. a. se aprind ușor, și în genere toate acelea, cari ar putea ușor cășună pagubă celorlalte transporturi; eventual și acelea, cari ocupă un loc neproporționat de mare.

În caz de pierdere a unei trimiteri de valoare se restituie valoarea declarată pe adresă, și la expedări fără declarație de valoare paguba constatată, (la 5 kilogr. până la 25 cor.). Pentru vătămări numai atunci garantează poșta, dacă acelea nu provin dela pachetarea rea.

Spedițiunile se pot predă dacă nu e altcum indicat, și nefrancate. Pentru fiecare transport se ia taxa de greutate, pentru transportari cu valoare declarată și taxa de valoare și pentru trimiteri cu rambursă și proviziunea pentru acestea.

Transporturi de pachete sunt de a se pachetă conform valoarei, cuprinsului și distanței de transport în hârtie de pachetat, pânză, cutii de lemn ori lăzi, și sunt de a se legă bine și de a se sigilă astfel, ca să nu poți ajunge la cuprins fără a strică sigilul sau ambalagiul, pentru Dalmația în pânză sau lăzi ca toate pachetele de valoare. — Un bilet de fract, care costă împreună cu timbrul 12 fil., trebuie să se alătore la fiecare pachet. Mai departe sunt de a se alătura la toate spedițiunile, pentru Germania 2 declarațiuni vamale și o declarație sură de marfă; pentru Austria o declarație albă de marfă. În celelalte țeri străine afară

pe declarația cea sură de marfă numărul declarațiilor vamale din tabela de pe pag. 46.

Ca pachete mari se privesc: a) toate expedițiunile, cari trec peste 1.50 metru în oarecare direcție; b) acelea, cari după compoziția lor nu pot fi transportate comod cu alte obiecte, deci ocupă un spațiu neproportionat de mare, sau cari peste tot recer o tractare foarte îngrijită; c) trimiteri, a căror greutate nu stă în raport cu spațiul ce ocupă, în fine d) toate trimiterile cu conținut expus stricării sau fluid, dacă sunt provăzute cu semnul sticlei. Că ce pachete se privesc de voluminoase, decide funcționarul postal, care le ia în primire.

Trimiterile cu rambursă sunt a se face cu asemnate de ramburse oficioase, împreunate cu bilete de declarație, cari costă împreună cu timbrul 12 fil. Pe biletul de rambursă (partea de sus a formularului) suma rambursei se va scrie din partea partidei numai pe coupon. Eliberarea sau reducerea receperei prin trimițător e permisă pe lângă o taxă de 40 fil. pe calea oficiului postal de expedare.

Trimiteri de rambursă, cari în curs de 3 zile nu s'au ridicat din partea adresatului, se vor anunța la oficiul postal trimițător, așteptându-se dispunerea mai departe a adresatorului și — dacă în decurs de 14 zile nu se rescumpără se înapoiază.

Transporturile de mesagerie se pot trimite și cu expres; pe biletul de declarație trebuie a semnă deasupra inscripției Posta-szállítólevél cuvântul „per expres“. Spediții, a căror greutate nu trece peste 2½ kilo, se înmanuează, dacă adresatul locuște în locul postal; altfel se înmanuează numai avizul despre sosirea spediției. Taxa pentru locul oficiului postal de remitere C 1.—, dacă nu este postă în loc, în Ungaria C 1.50, în străinătate încă o taxă, care o solvește adresantul.

Tarifa pentru telegrame.

Ungaria, Austria, Bosnia și Erțegovina (cel puțin 1 C). Taxa pentru cuvânt (în circulația locală neadmisă) 8 fil.

Străinătatea (Germania cel puțin 1 C).

	Taxa de cuvânt	Taxa de cuvânt	
Bulgaria	19	Olanda	35
Danemarca	41	Spania	44
Elveția	21	Svedia	47
Germania	12	Turcia europ.	55
Luxemburg	41	Turcia asiat.	76
Norvegia	61		

Afară de aceasta să adauge prețul de 20 fil. la fiecare telegramă.

Dela 4 ore seara până la 8 ore dimineața cum și în zile de Duminecă și sărbătoare se admit numai telegrame urgente = D =.

Telegrame private de caracter de formalitate (gratulări, salutări etc.) sunt în timpurile acelea neadmise.

Trimițătorul are să scrie pe original orice îndrumări sau alte dispozițiuni speciale, cari să refer la transmiterea sau inmanuarea telegramei. Semnele convenționale pentru dispoziții speciale sunt următoarele:

- = D = telegrame urgente plătesc taxa întreită.
- = R P x = răspuns plătit pentru x cuvinte. Numărul cuvintelor plătite, care e nemărginit, trebuie dat.
- = R P D x = răspuns plătit urgent.
- = T C = telegrame colonaționate, garantează sosirea corectă a telegramei, 1/4 taxă.
- = F S = a trimite după adresat. Taxa o plătește adresatul.
- = X P = plata curierului plătită. Interiorul țerii 1 cor. 50 fil. Loco mai mult.
- = Post = telegrame, care merg la un loc fără birou telegrafic, și care trebuie trimise cu poșta de scrisori la adresatul.
- = P R = ca = Post = dară recomandat. Interiorul țerii 25 fil.
- = T M x = Telegramme cu mai multe adrese la acelaș loc. Taxa pentru a 2-a și adresele următoare până la 100 de cuvinte cu câte 50 fil. mai mult.
- = P C = expeditorul vine înștiințat despre trimiterea telegramei. Austro-Ungaria 60 fil. Țară străină taxa de 5 cuvinte cel puțin 1 coroană.
- = P C D = înștiințare urgentă despre trimiterea telegramei. Taxa ca și pentru 5 cuvinte urgente.
- = P C P = înștiințare poștală despre trimiterea telegramei. Taxa 25 fil.
- = ouvert = telegramă trimisă deschisă.
- = M P = telegramă primită de mâna proprie.
- = Jour = să inmanuează numai peste zi.
- = nuit = să inmanuează și peste noapte.
- = T R = rămâne în biroul telegrafic.
- = G P = rămâne la poștă. E admisibil și cu adrese în limbi secrete nerecomandate.
- = G P R = rămâne în poștă recomandat 25 fil.
- = Telefon = adresatul vine înștiințat prin telefon. Taxa în Ungaria 10 fil., în țeri străine seuit.

Fiecare telegramă trebuie scrisă, să se poată ceti ușor, nu-i iertat să conțină corecturi și ștergeri. Adresat trebuie să fie exactă, ca să se poată inmanuă telegrama fără nici o piedecă. Mai înainte de toate numele, apoi starea sau locuința și la urmă locul conform registrului oficios al numelor. Textul poate fi compus în limbi cunoscute în general, în interiorul țerii și la mai multe țeri străine și în limbi secrete. Subscrierea nu e necesară, dară atunci trimițătorul nu vine înștiințat despre telegrama neprimată, dacă a fost fără subscriere.

Tot ceea ce expeditorul scrie în originalul depeșei sale de expedit cu excepțiunea căii de transport, și a adresei sale exacte, care în decursul războiului trebuie să o indice, se numără la socotirea taxei. Punctele, virgulele etc. să socotesc de câte o cifră.

Taxa telegramelor se socotește după cuvinte. Un cuvânt în comunicația europeană nu poate cuprinde mai mult de 15 litere resp. 5 cifre, prisosul se socotește drept un nou cuvânt. — La un înscris secret exprimat în cuvinte înțelese de toți, să socotesc 10 litere de câte un cuvânt, dacă expedarea lor să cere.

Prescurtarea cuvintelor, contra obiceiului limbei, afară de numirile țerilor și ale drumurilor, nu e admisibilă. — Semnele, cari se întrebuințază pentru semnarea numărului casei d. e. 33 a să socotesc de câte un cuvânt.

Numerii scriși în cifre se socotesc de atâtea cuvinte, câte grupe de 5 cifre conțin, dimpreună cu un cuvânt mai mult pentru prisos. Litere sau cifre slugare să socotesc de câte un cuvânt.

Din locurile, unde nu se află stațiuni telegrafice se pot trimite telegramele prin poștă la stațiunea cea mai aproape telegrafică pentru expedarea telegramei, și taxele după tarif sunt a se lipi în timbre pe înscrisul original al telegramei.

Taxele telegrafice sunt a se solvi la expedare sau în bani gata sau prin lipirea timbrelor. Blanchetele oficioase pentru expedarea telegramei costă 2 fil.

Despre telegramele expedate și taxele plătite pentru aceea să face o adeverință despre expedare numai după o cerere anume și solvirea taxei de 10 fileri.

Competințe și timbre.

Petițiuni:

Pentru petițiuni înaintate la oficii și autorități taxa de timbru este de fiecare coală 1 cor., pentru acelușe câte 30 fil. — dacă nu s'a stabilit apriat altă competență. La procedura judecătorilor civile timbrul acelușelor și rubricelor e de 30 fil., dacă prețul obiectului procedurii nu trece peste 100 cor., iar dacă trece peste 100 cor., e de 40 fil.

Petițiuni înaintate la cartea funduară sunt a se timbră: după valoarea dreptului de proprietate introdus sau șters până la 100 cor.: 72 fileri, până la 200 cor.: 1 cor. 50 fil.; peste 200 cor. 3 cor. Pentru rubrici la petițiuni sub 100 cor.: 30 fil., peste 100 cor. 40 fil. La cereri pentru întabularea dreptului de amanet în caz că valoarea obiectului trece peste 200 cor. se va mai lipi pe petițiune în timbre încă și taxa de întabulare în suma de $\frac{1}{10}\%$ a pretenziunii întabulate.

Înregistrarea firmelor. Suplici pentru înregistrarea sau schimbarea unei firme comerciale precum și la înregistrarea unui contract societar, a statutelor sau a vreunei schimbări a lor: 20 cor.; înregistrarea unui procurist, la societăți pentru cel ce semnează firma câte 10 cor., mai departe pentru înregistrarea licvidatorilor 10 cor.

Alte petițiuni judecătorești sunt a se timbră după valoarea obiectului. Dispozițiile referitoare sunt prea extinse, ca să le putem comunica la acest loc.

Anunțarea meseriilor în orașe cu peste 50.000 locuitori 8 cor., dela 10.000 până la 50.000 locuitori 6 cor., dela 5000 până la 10.000 locuitori 4 cor., în alte localități 3 cor.

Suplici de concesiune pentru muzică pentru danț, circ, prelungiri peste ora fixată de închidere etc. 2 cor., dacă reprezentăția se dă în scop filantropic, sau taxa de intrare nu trece peste 40 fil. Până la 1 cor. taxă de intrare: 3 cor., până la 2 cor.: 6 cor., până la 4 cor.: 12 cor., până la 6 cor.: 18 cor., până la 8 cor.: 24 cor., până la 10 cor.: 30 cor., peste 10 cor.: 40 cor. timbru.

Petiții pentru licențe de vânzare 2 cor.

Petiții pentru dreptul de cetățean 4 cor.

Recursuri contra hotărârilor oficiilor de dare cătră direcțiunea financiară sunt scutite de timbru. Cătră tribunalul administrativ până la valoare de 100 cor.: 30 fil., peste această sumă 72 fil.

Alte recursuri 2 cor.; contra duor hotărâri egale 4 cor.

Petițiuni libere de taxă: petițiuni în cauze criminale. — Rugări pentru ajutoare etc. — Rugări pentru stipendii sau scutire de taxă școlară prevăzute cu certificat de paupertate, — apoi pentru numirea unui reprezentant al săracilor și concesiunea dreptului de paupertate (liber de timbru), în cauze de proces. — Suplici în afaceri pur publice. — Rugări ale tătorilor cătră oficiul orfanal. — Rugări în afaceri militare (cu excepția rugărilor pentru favoruri personale). — Arătări cătră oficiile industriale în cazurile prevăzute în §§ 41, 44, 55, 73, 79, 103, 106 și 110 ai legii de meserii din anul 1884.

Documente, conturi etc.

La documente — când nu este imprimat timbrul, ca la frahturi și cambii — se va scrie peste timbru primul rând din text și la conturi prima poziție. Timbre în alt fel scrise sau lipite evident mai târziu se vor considera de neexistente. Se va scrie numai peste partea de jos a timbrului.

Contracte despre transcrierea proprietății a obiectelor imobile și mobile 2 cor. — celelalte contracte despre obiecte imobile — la caz că nu trebuie solvit timbrul conform scalei — 1 cor.

Taxa procentuală care încă trebuie solvită afară de timbrul de documente pentru o afacere de drept asupra imobilelor, e conform prescrierii oficiului de dare a se solvi în bani gata. Înregistrarea valorii trebuie înștiințată în decurs de 15 zile dela ziua datării oficiului de dare reg ung. pentru prescrierea taxei.

Documente de drept, al căror obiect nu se poate prețui 1 cor.

Testimonii și certificate despre calități și condițiuni personale, apoi expertizele specialiștilor de cauze și de artă 1 cor.; dela autorități de instanță mai înaltă 2 cor.

Atestate școlare și certificate de servitorime, de calfe, ucenici și muncitori 30 fil.; pentru atestate de ucenici după terminarea timpului de învățacel din partea autorității industriale 1 cor.

Atestate de botez, de strigare, de cununie și de moarte 1 cor.

Frahturi despre expedieri, cari nu se transmit prin poștă și nu merg mai mult de 5 mile, 2 fil., toate celelalte 10 fil. timbru.

Toate socotelile, extrase de cont sub 100 cor.: 2 fil., peste această sumă 10 fil., pentru trebuință privată și cele saldate; pentru trebuință oficială (autorități sau cassierii, cari stau sub controlul statului) cele saldate, cari se consideră ca chitanțe, încă și după scala II, cu calcularea inclusivă a timbrului de 2 fil., respective 10 fil.

Dacă o petițiune sau un document cuprinde mai multe coale sau se extradează în mai multe exemplare, atunci se va plăti pentru fiecare coală următoare sau exemplar o taxă de timbru 1 cor. Dacă deja prima coală cade sub timbru mai mic, atunci și pentru celelalte coli să revine aceeaș taxă.

Noua scară de timbre

valabilă dela 1 Decembrie 1916.

SCARA I. pentru cambii		Taxa	SCARA II. pentru documente de drept, obligațiuni, contracte de arândare (pentru fiecare an) etc., chitanțe (sub 4 cor. libere de timbru)		Taxa	SCARA III. pentru contracte de cumpărare și de schimb asupra obiectelor mobile, contracte de livrare, câștiguri de loterie și contracte de noroc (hazard), contracte de prestațiuni de serviciu, împrumuturi sunătoare la portor, contracte de acții pe mai mult de 10 ani etc.		Taxa
cor.	fil.		cor.	fil.		cor.	fil.	
cor.	cor.		cor.	cor.		cor.	cor.	
până la 100	— 10		până la 40	— 20		până la 20	— 20	
peste 100	150 — 20		peste 40	80 — 40		peste 20	40 — 40	
150	300 — 40		80	120 — 60		40	60 — 60	
300	600 — 80		120	200 1 —		60	100 1 —	
600	900 1 20		200	400 2 —		100	200 2 —	
900	1200 1 60		400	600 3 —		200	300 3 —	
1200	1500 2 —		600	800 4 —		300	400 4 —	
1500	1800 2 40		800	1600 8 —		400	800 8 —	
1800	2400 3 20		1600	2400 12 —		800	1200 12 —	
2400	3000 4 —		2400	3200 16 —		1200	1600 16 —	
3000	4500 6 —		3200	4000 20 —		1600	2000 20 —	
4500	6000 8 —		4000	4800 24 —		2000	2400 24 —	
peste 6000 cor. pentru câte 3000 cor.: 4 cor. mai mult. Sume sub 3000 C se iau ca complete.			peste 4800 cor. de fiecare 1600 cor.: 8 cor. mai mult. Sume sub 1600 C se iau de complete.			peste 2400 cor. de fiecare 800 cor.: 8 cor. mai mult. Sume sub 800 cor. se iau de complete.		

Partea literară.

† George Coșbuc.

La 3/16 Maiu 1918 a murit George Coșbuc, cel mai de seamă poet român al zilelor noastre, pe care Ardealul l-a dat literaturii românești.

George Coșbuc s'a născut la 8 Septemvrie 1866 în satul Hordou de lângă Năsăud, din o familie de preot. La anul 1884 absoalvă școalele din Năsăud și urmează cursurile facultății de litere la universitatea din Cluj până la anul 1887.

De copil începe să scrie versuri pe cari le publică sub numele de C. Boșcu în revista „Familia” din Oradea mare. În vara anului 1884 intră ca redactor al părții literare la ziarul „Tribuna” ce apărea în Sibiiu și în această foaie publică mai multe legende din popor, basme și anecdote în versuri — pe cari le-a scos și în biblioteca poporală a „Tribunei”. Tot pe aceste vremuri colaborează la „Amicul Familiei” și la „Cărțile săteanului român” și la toate foile ardelenesti.

La anul 1890 T. Maiorescu îl duce în București și începe a colabora la „Convorbiri literare”. În anul 1893 publică primul său volum „Balade și Idile”, cu care seceră admirația întregii suflări românești. În anul 1896 publică al doilea volum: „Fire de tort”; la 1897 publică traducerea Eneidei. Cu ocaziunea acestei traduceri Academia română a premiat întreaga activitate literară de până atunci a poetului cu premiul Năsturel-Herăscu. Traduce apoi „Sacontala”, drama indiană a lui Calidasa; „Mazepa” după Lord Byron și altele. Din însărcinarea ministrului de instrucție al

României a publicat: „Istoria poporală a războiului pentru independența României“; apoi „Povestea unei coroane de oțel“, — are și alte multe lucrări.

În vremea când literatura noastră era sub influința lui Eminescu — Coșbuc îi dă o nouă notă prin inspirația nemijlocită din izvorul limpede și nesecat al poporului nostru atât de bogat în simțire și poezie.

Cu Coșbuc am pierdut pe unul dintre cei puțini aleși, care a izbutit să dea glas simțirilor și suferințelor înecate în tăcere ale fraților săi de pretutindenea.

Nunta Zamfirei

de George Coșbuc.

E lung pământul, ba e lat
 Dar ca Săgeata de bogat.
 Nici astăzi domn pe lume nu-i,
 Și-avea o fată, — fata lui —
 Icoană 'ntr'un altar s'o pui
 La închinat.

Și dac'a fost pețită des,
 E lucru tare cu 'nțeleș,
 Dar dintr'al prinților șirag,
 Câți au trecut al casei prag
 De bună seamă cel mai drag
 A fost ales.

El, cel mai drag! El a venit
 Dintr'un afund de Răsărit
 Un prinț frumos și tinerel,
 Și fata s'a 'ndrăgit de el,
 Că doară tocmai Viorel
 I-a fost menit.

Și s'a pornit apoi *cuvânt!
 Și patru margini de pământ
 Ce strâmte-au fost în largul lor,
 Când a pornit s'alerge 'n sbor
 Acest cuvânt mai călător
 Decât un vânt!

Ca ieri cuvântul din vecini
 S'a dus ca astăzi prin străini,
 Lăsând pe toți, din cât afund
 O mie de crăimi ascund
 Toți craii multului rotund
 De veste plini.

Și-atunci din tron s'a ridicat
 Un împărat după 'mpărat
 Și regii 'n purpur s'au încins,
 Și Doamnele grăbit au prins
 Să se gătească din adins:
 Ca niciodat'.

Iar când a fost de s'a 'mplinit
 Ajunul zilei de nuntit,
 Din munți și văi, de peste mări,
 Din larg cuprins de multe zări,
 Nuntași din nouăzeci de țări
 S'au răscolit.

De cum a dat în fapt de zori
 Veniau cu fete și feciori
 Trăsnind rădvanele de craiu,
 Pe netede poteci de plaiu;
 La tot rădvantul patru cai,
 Ba patru sori.

Din fundul lumii, mai din sus
 Și din Zorit, și din Apus,
 Din cât loc poți gândind să bați
 Venit-au roiuri de 'mpărați
 Cu stemă 'n frunte și 'mbrăcați
 Cum astăzi nu-s.

Sosit eră bătrânul Gruiu
 Cu Sanda și Rusanda lui,
 Și Ținteș, cel cu trainic rost,
 Cu Lia lui sosit a fost,
 Și Bardeș cel cu adăpost
 Prin munți sâlhui. (= păduroși.)

Și alții, Doamne! Drag alint
 De trupuri prinse 'n mărgărint!
 Ce fete dragi! Dar ce comori
 Pe rochii lungi țesute 'n flori!
 Iar hainele de pe feciori
 Sclipeau de-argint.

Voinicii cai spumau în salt;
 Și 'n creasta coifului înalt
 Prin vulturi vântul viu vuiă,
 Vr'un prinț mai tânăr când trecea
 C'un braț în șold și pe prăsea
 Cu celălalt.

Iar mai spre-amiazi, din depărtări
 Văzutu s'a crescând în zări
 Rădvan cu mire, cu nănași,
 Cu socrii mari și cu nuntași,
 Iar nouăzeci de feciorași
 Veneau călări.

Și ca la mândre nunți de craiu,
 Eșit a 'n cale-ales alaiu
 De sfetnici mulți și mult popor
 Cu șapte bănzi în fruntea lor;
 Și drumul tot erà covor
 De flori de Maiu.

Iar când alaiul s'a oprit
 Și Paltin craiu a stărostit
 A prins să sune sunet viu
 De treasc și trâmbiți și de chiu —
 Dar ce scriu eu? Ori cum să scriu
 E ne'mplinit.

Și-atunci de peste larg pridvor,
 Din dalb iatac de foișor
 Eși Zamfira 'n mers isteț
 Frumoasă ca un gând răsleț.
 Cu trupul nalt cu părul creț
 Cu pas ușor.

Un trandafir în văi părea;
 Mlădiul trup i-l încingea
 Un brâu de-argint, dar toată 'n tot
 Frumoasă cât eu nici nu pot
 O mai frumoasă să-mi socot
 Cu mintea mea.

Și ea, mergând spre Viorel,
 De mână când a prins o el,
 Roșind s'a zăpăcit de drag, —
 Vătavul a dat semn din steag
 Și-atunci porniră toți șireag
 Încetinel.

Și 'n vremea cât s'au cununat
 A prins poporul adunat
 Să joace 'n drum după tilinci:
 Feciori, la zece fete, cinci
 Cu sdrângăneii la opinci
 Ca 'n port de sat.

Trei pași la stânga linișor
 Și alți trei pași la dreapta lor;
 Se prind de mâni și se desprind
 S'adună cerc și iar' se 'ntind
 Și bat pământul tropotind
 În tact ușor.

Iar la ospăț? Un râu de vin! —
 Mai un hotar tot a fost plin
 De mese, și tot oaspeți rari
 Tot crai și tot crăiese mari,
 Alătura cu ghinărari
 De neam străin.

A fost atâta chiu și cânt
 Cum nu s'a pomenit cuvânt!
 Și soarele mirat sta 'n loc,
 Că l'a ajuns și-acest noroc,
 Să vadă el atâta joc
 P'acest pământ!

De ai fi văzut cum au jucat
 Copilele de împărat,
 Frumoase toate și întrulpi,
 Cu ochi și reți ca cei de vulpi,
 Cu rochii scurte până 'n pulpi,
 Cu păr buclat.

Și principii falnici și 'ndrăzneți,
 De-al căror buzdugan isteț
 Perit-au smei din iaduri scoși!
 De-ai fi văzut jucând voioși
 Și Feți-voinici, și Feți-frumoși
 Și logofeți!

Ba Peneș-împărat, văzând
 Pe Barbă-cot, piticul, stând
 Pe-un gard de-alături privitor,
 L'a pus la joc! Și 'ntre popor
 Sărea piticu 'ntr'un picior
 De nu-și da rând!

Sunt grei bătrânii de pornit,
 Dar de-i pornești, sunt grei de-oprit!
 Și s'au pornit bărboșii regi
 Cu sfetnicii 'nvechiți în legi
 Și patruzeci de zile 'ntregi
 Au tot nuntit.

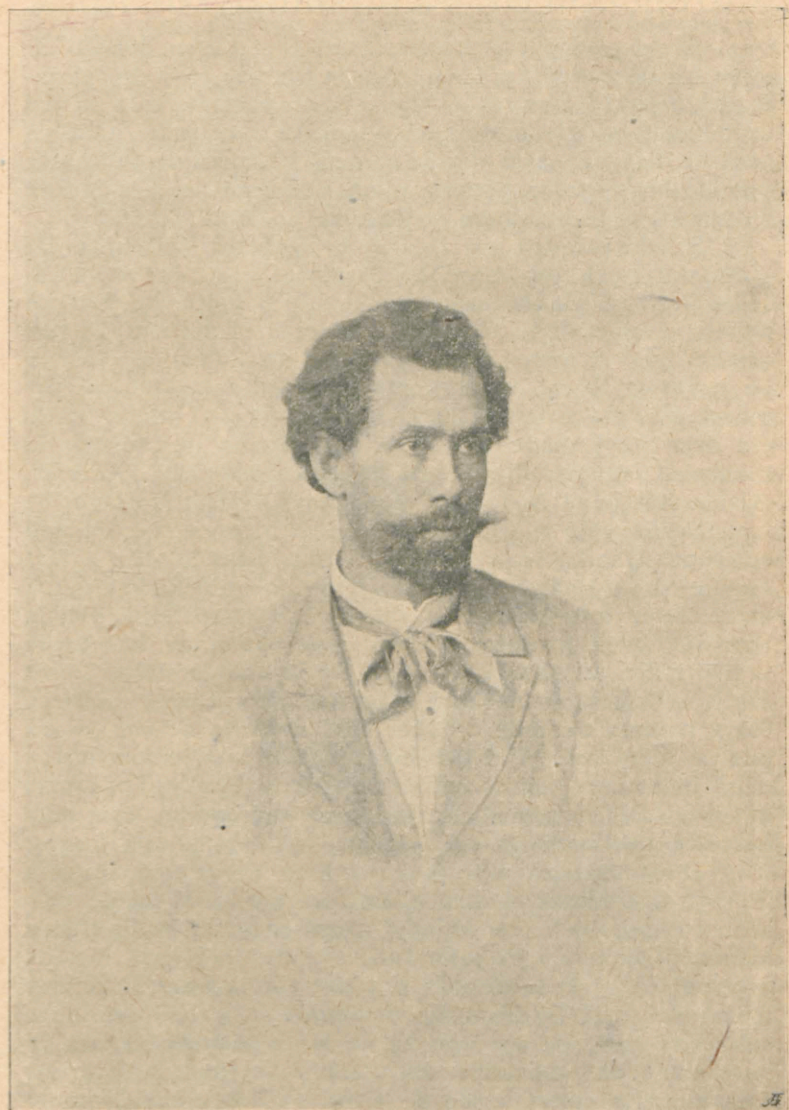
Și vesel Mugur-împărat
 Ca cel dintâiu s'a ridicat
 Și, cu păharul plin în mâni,
 Precum e felul din bătrâni
 La orice chef între Români,
 El a 'nchinat.

Și-a zis: „Cât mac e prin livezi,
 Atâția ani la miri urez!
 Și-un prinț la anul! blând și mic,
 Să crească mare și voinic, —
 Iar noi să mai jucăm un pic
 Și la botez!“

† Barbu Ștefănescu Delavrancea.

În anul 1918 literatura românească a pierdut pe cuvântătorul, care a avut darul de-a încălzi prin cuvânt inimile ascultătorilor săi.

B. S. D. s'a născut la 1858 în București, după terminarea studiilor juridice și literare începute în București și continuate la Paris, își începe activitatea ca ziarist. La 1885 scoate „Sultănica“ un volum de nuvele; la 1887 „Trubadurul“, la 1893 două volume de nuvele: „Paraziții“ și „Între vis și viață“. La anul 1892 e ales deputat și dela anul 1893 se dedică cu totul jurnalisticiei, activității pur politice. Cătră bătrânețe scrie piese teatrale „Apus de soare“, „Luceafărul“ și altele.

Barbu Ștefănescu Delavrancea.

Mitropolitul Dr. Victor Mihalyi de Apșa.

Archiepiscopul și mitropolitul *Dr. Victor Mihalyi de Apșa* s'a născut în 19 Maiu 1841 în comuna Jood din Maramurăș, dintr'o foarte veche familie boierească, din care au mai ieșit multe odrasle folositoare poporului românesc. Obârșia aceasta dintr'un neam ales de oameni străluceă de pe fruntea senină, din purtarea pururea plină de vrednicie și călăuzită de curate și neșovăitoare simțăminte a înaltului păstor.

Scoala primară și-a făcut o în Sighetul Marmăției, iar gimnaziul în Oradea mare, în Târnovia și l-a isprăvit în Cașovia în 1857. Indemnurile inimei sale îl îndrumau încă de pe atunci spre slujba frumoasă a preoției. Tatăl său Gavrilă, primind sfat și ajutor dela episcopul de atunci al Gherlei, l-a trimis la Roma, unde vreme de 6 ani a învățat cu sârguință filozofia și teologia. Când în 1863 s'a întors acasă, eră deja preot sfințit, și i s'a și dat sarcina de profesor la seminarul preoțesc din dieceza gr.-cat. românească a Gherlei. Aici a stat până în 1869. Cât de mult a intrat în dragostea mai marilor săi, se vede de acolo, că în acest an, trecând episcopul Gherlei Ioan Vancea ca mitropolit la Blaj, a luat cu sine și pe tinărul profesor Victor, încredințându-i slujba de secretar mitropolitan și referent în consistorul blăjan. Insușirile sale îl învredniciră însă peste câțiva ani de o cinste și mai mare. În 1874 a fost ales, iar în anul următor a fost sfințit și așezat în scaunul vlădicesc dela Lugoj. Aici cu toată puterea tinereței — căci abia aveă 34 de ani — s'a pus pe lucru cercetând parohiile, învățând pe credincioși și dând îndemnuri pentru zidirea de biserici și școli. Tot atunci a pus la cale o fundațiune pe seama internatului, care adăpostește pe tinerii gr.-cat. români dela școlile din Lugoj.

După moartea mitropolitului Ioan Vancea, întâmplată în 1892, încrederea clerului chemă ca urmaș al lui pe episcopul Lugojului Victor Mihalyi. După ce fu întărit din partea Maiestății Sale și a Preasfințitului părinte din Roma, în 1895 a primit cărja de mitropolit și a luat cărma bisericii tuturor Românilor uniți. Cu dragostea de părinte și cu zelul patronului celui bun, timp de aproape 23 de ani a păstorit biserica sa, apărându-o de primejdiile din afară și lucrând la întărirea așezămintelor culturale ale ei. Când s'a ivit primejdia autonomiei catolicilor din Ungaria, care voia să înghită și biserica românească unită, mitropolitul Mihalyi a chemat pe episcopii bisericii sale și împreună cu dâșii hotărî în conferența din 1897, că biserica unită nu trimite deputați la congresul romano-catolicilor și cere congres deosebit pe

seama sa. Nu puțin îi vor fi amărît zilele din urmă norii aceleiași primejdii, cari din nou s'au ridicat asupra bisericii sale.

În pieptul răposatului mitropolit a bătut pururea o inimă românească neprihănită. Ca episcop la Lugoj în repetite rânduri și-a ridicat cuvântul cu tot focul tinereței, alături de însufletitul bănățean Brădiceanu, pentru apărarea cauzelor românești. Și dacă mai târziu bătrânețele și împrejurările grele l-au silit să fie mai rezervat, mai bucuros stătea dârz la o parte, decât să-și pângărească curățenia conștiinții și simțămintele sale naționale. A fost un caracter.

Cu dragoste caldă a îmbrățișat cultura românească și așezămintele cari o servesc. Cu drag ne aducem aminte de înălțătoarele serbări ale Asociațiunii noastre din anul 1911 dela Blaj, când mitropolitul Mihalyi alături de toți arhierii români, a chemat darul de sus asupra culturii românești, iar în castelul său de lângă apa Târnavei a întrunit floarea românilor de pretutindeni.

Dar și în zile grele a fost răposatul în Domnul un aprig ocrotitor al așezămintelor noastre. Dovada cea mai proaspătă ni-o dau jalbele și protestele bărbătești ce le-a înaintat împotriva nedreptelor măsuri luate de ministrul Apponyi față de preparandiile și școlile noastre populare.

„U.“

Bunica

de Barbu St. Delavrancea.

O văz ca prin vis.

O văz limpede, așa cum eră. Naltă, uscățivă, cu părul creț și alb, cu ochii căprui, cu gura strânsă și cu buza de sus crestată.

Cum deschidea poarta, îi săriam înainte. Ea băgă bi-nișor mâna în sân și îmi zicea:

- Gâci!
- Alune!
- Nu!
- Stafide!
- Nu!
- Năut!
- Nu!
- Turtă-dulce!
- Nu!

Și până nu găciam nu scotea mâna din sân.
Și totdeauna sânul ei eră plin.

Ii sărutam mâna.

Ea îmi da părul în sus și mă sărută pe frunte.

Ne duceam la umbra dudului din fundul grădinei.

Ea își înfigea furca cu caerul de in în brâu și începea să tragă și să răsucescă un fir lung și subțire; eu mă culcam pe spate și lăsam a lene capul în poala ei.

Fusul sfârâia pe la urechi și mă uitam la cer, printre frunzele dudului și mi se părea că de sus are să cază o ploaie albastră.

— Ei acum ce mai vrei? — îmi zicea bunica.

Surisul ei mă gădila în creștetul capului.

— Să spui...

Și niciodată nu isprăvia basmul.

În glasul ei dulce și slab mă legănam; genele mi se prindeau și adormiam; uneori tresăriam și o întrebam câte ceva; ea începea să spună și eu visam înainte.

— A fost odată un împărat mare, mare...

— Cât de mare?

— Mare de tot. Și iubiă pe împărăteasa lui ca ochii din cap. Dar copii nu avea. Și îi părea rău că nu avea copii...

— Bunico, e rău să nu ai copii?

— Firește că e rău. Casa omului fără copii e casă pustie.

— Bunico, dar eu n'am copii și nu-mi pare rău.

Ea lăsa fusul, râdea, îmi desfăcea părul cărlionțat în două părți și mă sărută în creștetul capului.

Câte o frunză se desprindea din ramuri și cădea legănându-se. Eu mă luam cu ochii după ea și ziceam:

— Spune, bunico, spune.

— Și așa, îi părea grozav de rău că nu are copii. Și... nu mai putea de părere de rău că nu are copii. Într'o zi veni la el un moș bătrân-bătrân, că-și târa barba pe jos de bătrân și cocoșat ce era. Și era mic, mic de tot...

— Cât era de mic?

— Poate să fi fost așa ca tine.

— Va să zică nu era mic, mic de tot...

— Era mic, da nu așa de tot, de tot mic. Și cum veni îi zise: Măria-ta ai doi meri în grădină unul lângă altul, că nu știi cari sunt ramurile unuia și cari sunt ale altuia; și când înfloresc, nu ști cari sunt florile unuia și cari sunt ale altuia; și aști doi meri înfrunzesc, înfloresc, să scutură și mere nu fac. Măria-ta, să ști că atunci când or lega rod aști doi meri, împărăteasa în scurt o să nască un cocon cu totul și cu totul de aur... Piticul se duse și împăratul alergă în grădină și căută peste tot locul până dete peste cei doi meri. Merii să scuturaseră de floare, că sub ei par'că ninsese, dar rod nu legaseră.

— De ce nu legau rod, bunico?

— Știu eu... Dumnezeu știe.

Eră așa de cald, așa de bine în poala bunichii... și o adiere încetinică îmi răcorea fruntea... și norii albi alunecând pe cerul albastru mă amenințau și închideam ochii.

Ea spunea, spunea înainte, mulgând repede și ușurel firul lung din caerul de in.

— Și se gândi împăratul, ce să facă, ce să dreagă, ca merii să facă mere. Unii îl sfătuiă să-i ude mereu; și i-a udat mereu; alții ziceau să le dea mai mult soare; și împăratul a tăiat toți pomii de jur împrejur și le-a dat soare de dimineața până seara. Și merii înfloreau în fite-ce săptămână și se scuturau și rod nu legau. Într-o zi veni la împărat o babă bătrână, bătrână și sbârcită, ca mine de sbârcită și mică, mică, ca tine de mică...

— Ca moșu de mică?

— Da ca moșu...

— Atunci nu eră mică de tot...

— Așa de mică de tot, de tot nu eră. Și zise împăratului: Măria-ta, până n'ei mulge un urcior de lapte dela zina florilor, ce doarme dincolo de valea plângerii, într-o câmpie de mușetel și mărgăritărel și n'ei udă merii cu laptele ei, merii nu leagă rod. Dar să te păzești, Măria ta, că îndată ce te-or simți florile, încep să se miște, să se bată și multe se apleacă pe obraji ei, și ea se deșteaptă, că doarme ușor ca o pasăre și vai de cel ce l-o vedeă, că l'preface, după cum o apucă-o toanele, în buruiănă pucioasă sau în floare mirositoare, dar d'acolo nu se mai mișcă...

— Dar ce? Ai adormit, flăcăul mamei?

Tresării.

— A, nu... știu unde ești, la-a-a... zâna florilor!

Auzisem prin vis. Ce bine-mi părea că nu mă prindea bunica.

Pleoapele-mi cădeau încărcate de lene, de somn, de mulțumire. Și mă simțeam ușor, ca un fulg plutind pe o apă, care curge încet, încetinel, încetișor...

Și bunica spunea, spunea înainte și fusul sfâr, sfâr pe lângă urechi, ca un bondar, ca o lăcustă, ca acel cântec al buruienilor, în cari adormisem de atâteaori.

— Și împăratul a încălecat pe calul cel mai bun...

— Cel mai bun... îngânam eu, de frică ca să nu mă fure somnul.

— ... și-a luat o desagă cu merinde și-a plecat...

— ... și-a plecat...

— Și s'a dus, s'a dus, s'a dus...

— ... s'a dus, s'a dus...

— Până a dat de o pădure mare și întunecoasă...

— ... întunecoasă...

— ... de unde nu se vede prin ea. Și acolo și-a legat calul de un stejar bătrân, și-a pus desagele căpătâiu și a închis ochii ca să se odihnească. Și pasă-mi-te pădurea cântă și vorbiă, că eră fermecată; și cum îi aduceă șoapte și cântece de departe, de pe unde ea eră, ca un fum, împăratul adormi, și dormi, dormi, dormi...

Când m'am deșteptat bunica isprăvisse caerul.

Dar basmul?

Cu capul în poala bunichii niciodată n'am putut asculta un basm întreg.

Avea o poală fermecată și un glas și un fus, care mă furau pe nesimțite și adormiam fericit sub privirile și zimbetul ei.

„Trei Crai“

de Vasile Pop.

E în ajunul Crăciunului, și cei doi soți stau seara triști la masă. Un sfert de veac a trecut de când trăesc împreună, dar ei sunt singuri, căci de opt ani copila lor a dispărut într'un ajun de Crăciun: a fugit cu un tânăr sărac, care o ceruse. Fata plânse mult, dar, văzând, că părinții ei sunt hotărâți să o dea numai după un om cu avere, sau cel puțin cu o „situație în perspectivă“, luase o hotărâre desperată: plecasă cu *el*.

Toate cercetările rămânând zadarnice, tatăl ei fusese desnădăjduit, că-și nenorocise copila pentru bani, pentru avere; și ar fi voit să o revadă, să o aibă alături, și, chiar dacă *el* ar fi fost cel din urmă ticălos, l-ar fi iubit numai pentru ca *ea* să fie fericită, și să li se arate din când în când. Dar toate în zadar! Nici o veste.

Și acum, sunt ani, de când o plîng, ca pe o moartă; sunt opt ani de când casa li se pare pustie, opt ani de când fiecă ajun de Crăciun e o zi de tristeță în care stau vorbind de „Ileuța“ lor, amintindu-și cum pe vremea asta, când eră mică, umblă prin casă cu „steaua“, umplând încăperile cu veselia ei; cum cântă cântece de stea; cum le însenină vieța. Sunt amintiri dureroase, dar așa de dulci, încât, cu toată jalea ce-i cuprinde, acești doi părinți fac tot ce pot ca să și-le împrăpăteze.

S'a înserat de mult.

Bătrânul lor servitor aduce la masă și spune:

— Conașule, sunt afară niște copii cu steaua: au fost și aseară.

— „Da, mi-aduc aminte” — zice Doamna — „se rugau așa de frumos să-i las să cânte, încât, dacă nu te știam trist, i-ași fi chemat înăuntru: de mult n'am mai auzit glasuri de copii... Să intre?...”

Domnul își trece mâna peste frunte și zice servitorului:

— „Chiamă-i înăuntru...” Și după ce sluga pleacă, el șoptește oftând: — „Barem în ajunul Crăciunului să auzim glasuri de copii.”

*

Servitorul intră făcând loc celor cu „steaua”; dar, pe cât el e de liniștit de obicei, pe atât pare acum de agitat.

Par'că are friguri, așa de vioiu să mișcă. El bagă copiii în odaie. Cei trei Crai dela-răsărit, împreună cu piaița, se rânduiesc lângă stea. Piaița, mascată cu o mască de blană, este îmbrăcată femeeste, are o chivără lungă în cap, e mai înaltă decât craii și stă retrasă în urma lor. Și, pe când copiii pornesc să cânte, ea tace. Doi din cei trei Crai sunt băieți: unul ca de șapte ani, și altul ca de șase. Cel mai mic Craiu este o fetiță ca de patru ani, cu privirea dulce, așa de drăgălașă încât par'că s'ar ruga, când privește în ochii cuiva.

Vocile lor drăguțe sunt o muzică cerească pentru irimele celor doi soți. Bătrânii ascultă cântarea lor, și Doamna bagă de seamă cum fetița în cursul cântărei se întoarce către piaiță și-i zice cam peltic, dar cu o intonație gingașe:

— Da țe, matale nu tânți (cânti)?

Piaița tremură ușor, dar se apleacă, face cu degetul semn fetiței să urmeze, și caută să se stăpânească.

Când se sfârșește cântecul, cel mai mic Craiu se duce la cucoana, îi apucă mâna și o sărută. Doamna s'apleacă să sărute copila, dar, când vede obrazul micuței, tresare. Cu o mișcare bruscă apropie fetița de lumină, o privește, apoi duce mâna la inimă și întreabă cu glasul vibrând de emoție:

— A-a-a cui ești fetițo...?!

— „A mami,” — răspunde copila, sărutând la rândul ei obrazul Doamnei.

Bărbatul a auzit întrebarea pusă de soția sa, se scoală repede, s'apropie și privește copila în față, șoptind uimit:

— Ce asemănare ciudată...! Lenuța noastră...

Copila îl mângâie cu o mână pe obraz și zice drăgălaș:

— Da de unde stii tă mă chiamă Lenuța mossule?

— „Mititica!“ zice Doamna înduioșată — „ce naivă e!“

Dar servitorul oprit lângă ușe, par'că e nebun, așa se uită la Paiată. Paiata par'că ar avea părul prea lung, și par'că tot părul ar fi vârit în chivără. Și par'că Paiata ar plânge, căci duce mâna la ochi și pieptul ei saltă, ca sub niște suspine înăbușite...

Bătrânul se simte pătruns de un fior nedeslușit, cu un gest tremurat el chiamă pe unul din băieți mai aproape, îl privește, îl compară în gând cu o amintire veche, și-l ia în brațe întrebându-l de nume.

Doamna, cuprinsă de o presimțire stranie, privește spre ușe cu ochii mari, uimiți; vede aerul neobișnuit de agitat al servitorului, se uită la Paiată, și-i vede, prin largile găuri din mască, ochii mari, umezi, rugători. Un fulger îi trece prin inimă. Ochii ăștia! privirea asta!? Doamnel visează!?. Ea vede cum pieptul Paietei saltă; par'că aude un plâns suspinat ușor; și nu-și explică de ce o emoție așa zguduitoare o pătrunde. Doamna se sprijină de un scaun, se uită țintă spre ființa mascată, și inima începe să-i zvâcnească în piept ca în așteptarea unei întâmplări hotăritoare.

Ea dă drumul scaunului, și, cu privirea ațintită spre Paiată, înaintează un pas: un nume îi vine pe buze. Doamna întinde mâinile către străină, și, cu buzele tremurânde, cu obrazul crispat, cu ochii umezi de mișcată ce este, zice cu toată duioșia sufletului ei:

— „Ilenuțo dragă!“

Paiata tresare, întinde mâinile spre Doamnă, și cade în genunchi. Covârșită de emoție, abia mai are putere să zică: „mamă!“ și izbucnește în plâns.

Boerul a dat drumul copilului: acuma s'apropie de grup în prada unei emoții zguduitoare, și nu-și crede ochilor.

Doamna s'apleacă plângând spre Paiată, îi scoate masca; și sărută chipul tinerei femei, plângând, zicând printre suspine:

— „Draga mamii fată! Dragă!“

Și o ridică la pieptul ei.

Domnul se luptă cu emoția ce resimte: aci ar râde, aci ar plânge de fericire. Cu ochii împăienjeniți de lacrimi, el s'apleacă spre cele două femei și le cuprinde în brațe plângând. Servitorul de lângă ușa se repede, sărută mâna Paietei, apoi își șterge ochii, se dă de-o parte și plânge cu hohote, ca un nebun, de bucurie.

Copiii stau uimiți, neștiind ce să creadă despre cele ce se petrec; dar fetița s'apropie cu pași hotărâți de stea,

pune mâna pe ea, o ridică, o îndreaptă spre grup — și cu glasul ei argintiu — începe să cânte eroic ca un mare și viteaz împărat:

— „Tlei clai de la lăsălit...!”

Doamna se desparte de grup, ia fetița în brațe și o sărută, zicând printre lacrimi:

— Îngerășul mării, așa-i că o să rămâi la mine?

— „Io nu sânt îndzel”, zice fetița, — „io sânt Împălat!...”

— Bine așa e: ești „Împălat”. Ei, mărite „Împălate” rămâi la mine?”

— „Dacă lămâne mămița lămân și io; — zice marele împărat luând-o de gât și sărutând-o; apoi, confidențial, căci Împărații fac uneori confidențe muritorilor de rând, adaugă: — „da stii, fală mămița nu mă zooc!”

Arhiepiscopul și Mitropolitul

† Vasilie Mangra

1850—1918.

În momentele cele mai mari, în clipele de refacere a toată lumea, cu dorul cărora au adormit atâți înaintași de ai noștri, a trecut la cele vecinice arhiepiscopul și mitropolitul bisericii gr.-or. române din Transilvania și Ungaria Vasilie Mangra; după o păstorire de aproape doi ani (714 zile). Se dusese pentru aplanarea unor chestiuni bisericești în capitala țării — Budapeșta — și aici, și așa slăbit în urma suferințelor de ani și în urma vârstei înaintate, — împlinise 68 de ani —, un fulger năprasnic lovindu-i inima îl răpune... A murit departe de „reședință” precum și departe de ea — în Oradea mare — a fost sfințit și introdus în scaunul vlădicesc...

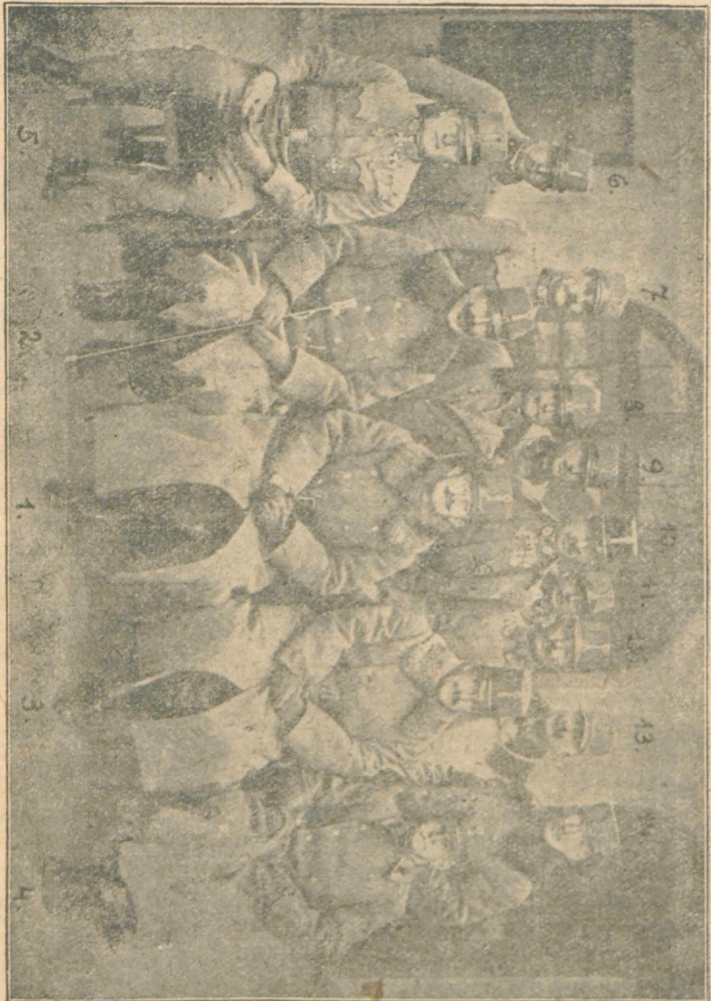
În fața voinței nestrămutate a cerescului Părinte plecându-ne genunchi ne rugăm: „Mare ești Doamne și minunate-s orânduile Tale!..; odihnește Doamne în pacea Ta eternă sufletul adormitului arhiepiscop și mitropolit”.

Înmormântarea s'a făcut în Budapeșta.

Ilustrațiile noastre.

De astădată nu au lipsă de explicații speciale, de oarece la fiecare e pus că ce sau pe cine reprezintă. Numele persoanelor sunt cunoscute din ziare, iar a da aci istoria fiecărui nu se poate, căci despre fiecare se poate scrie cel puțin o carte, dacă nu mai mult.

Ilustrațiunile sunt cam spalăcite, mai cu seamă în exemplarele tipărite în urmă, fiind atât hârtia cât și culoarea,

Impăratul și Regele Carol între comandanții săi : 1. M. Sa. Regele Carol. 2. Arhiducele Eugen. 3. Arhiducele Iosif. 4. Mareșalul Conrad v. Hitzendorf. 5. Mareșalul Kövess. 6. General-colonel Wurm. 7. General-colonel Patek. 8. Mareșal Krotatin. 9. General-colonel baron Arz v. Straussenburg. 10. Mareșalul Böhme-Ermolli. 11. General-colonel Scheuchenstuel. 12. Mareșalul Borsoviczi de Bojna. 13. General-colonel Bohr. 14. General-colonel Kirchbach.

ce se întrebuințează la tipărire, fabricațiuni din zilele războiului de acum, deci nu din vina noastră.

Spaima Zmeilor.

Poveste de I. Slavici.

A fost odată ce-a fost; a fost un om și-o femeie, bărbat și muiere, oameni de treabă, el bun și ea cu minte, încât li se dusesse vestea, că trăesc bine și toți se bucurau când treceau pela casa lor. Niciodată el nu zicea ba, — când ea zicea da, — dar nici ea nu ieșea din voile lui, și de aceea eră liniște la casa lor și toate le ieșiau bine și cu spor.

Aveau însă și oamenii aceștia o mare și nesăcată mâhnire în sufletele lor: nu le făcuse Dumnezeu parte de copii, și fără de copii viața, mai ales cea bună, n'are nici un rost. Să fi avut fie măcar și numai unul, ca să aibă de cine să poarte grije și cu ce și bate capul, căci așa numai ei amândoi își nădăiau zilele în sec și nu se alegeau cu nimic din ele.

Dedeau dar slujbe pe la toate bisericile, miluiau toți săracii și toate văduvele și se rugau în toate zilele lui Dumnezeu: „Dă-ne, Doamne, și nouă un copil, unul singur, cât de mic, numai copil să fie!”

Dumnezeu însă nu se oprește la vorbele omului, ci-i vede și gândurile ascunse.

„Măi, Petre”, — îi zise dar într'una din zile lui Sf. Petre, „Oamenii aceștia sunt adevărată pacoste pe capul meu. Mi s'a înăcrit cu ei!”

„De ce, Sfinte Doamne?” — întrebă portarul raiului.

„Nu vezi”, — răspunse tatăl ceresc, — „că sunt ne-sătioși! Tot le-am dat și nu se mai mulțumesc. Sănătate au, rânduială, pace și bună înțelegere la casa lor au, cu toată lumea se nărăvesc, iar acum le mai trebuie și copii.”

„Dă-le, Doamne, ca să scapi de ei”, — grăi Sf. Petre, care pune totdeauna câte-o vorbă bună pentru muritorii ce vin cu vre-o rugăciune la tronul ceresc, căci, del — tot muritor a fost și el odată și știă, ce sunt nevoile omenești.

„Păcat, că stai de-atâta timp la poarta raiului!” — întâmpină Dumnezeu. — „Tocmai dacă le dau nu mai scap, căci în gândul lor cu unul se începe, iar după el urmează ceilalți. Când are apoi omul copii, puține mai cere pentru sine, dar nu mai sfârșește cerând câte de toate pentru ei.”

„Miluește-i, Doamne”, — stăruî iar Petrea, — „că din plin dai și orișicât vei fi dând nu ți se istovesc comorile.”

Așa vorbă i-a plăcut lui Dumnezeu, căruia îi plac rugăciunile celor buni și care cu mulțumire dă din neistovitele comori ale bunătăților lui.

S'a revărsat dar îndurarea Domnului asupra celor doi

oameni și a'nceput muierea să aibă copii, — curat ca'n poveste, — pasul și copilul, încât li s'a umplut deodată casa de copii.

Și toți erau mărunți, care de care mai mic decât celălalt,

Phot. Leipz. Presse-Büro.

Locuințe suterane în pădure:
șir de locuințe lângă calea principală.

mai sfredeluș, mai guraliv, mai drăcos și, — asta să n'o uităm, — mai mâncăcios și mai hapsân.

„Aoleo!” — zise femeia, care se bălăbăniă de ei. Aștia mi scot sufletul și-mi mănâncă și urechile. Cine m'a

pus să mă tot milogesc!? Se vede, că Dumnezeu m'a înțeles anapoda și mi-a dat pentru fiecare milogeală câte unul.*

Omul însă stetea și nu se mai sătura să se uite la ei, c'așa-i plăceau lui, neastâmpărați, hârjoneți și mîncăcioși, —

Phot. Leipz. Presse-Büro.

Locuințe suterane în pădure:
»villa« statului major.

adevărați prichindei.”

„Sari, omule, — îi zise 'n cele din urmă femeia; nu sta gură căscată! — Nu vezi, că azi-mâne n'o să-ți mai rămăie nici cenușa 'n vatră!?”*

„Lasă, că dă Dumnezeu!” — răspuse el. — „Că doară nu ai tăi sunt, ci ai lui, că făptură omenească sunt, și dacă-ți dă dregătoria de părinte, te și ajută s'o porți.”

„Ți-o fi dând, dacă miști și tu!” — răspuse ea, și de aici înainte nu mai eră pace 'n casa lor. El una, ea alta, el da, ea ba, — mereu se ciondrăneau ca niște deșuchiați — până ce el, ne mai putând să rabde gura nevestei, și-a luat

Phot. Jaeger & Goergen, München.

Baronul Hertling, fostul cancelar al imperiului german.

lumea 'n cap și a plecat să strângă cumva de undeva ceva pentru spuza lui de copii.

A tot umblat el așa din om în om fără de nici o cărare; dar de geaba vorbiă despre copiii lui.

„Mare lucru!” — zicea unul. „Parcă copii nu mai au și alții!”

„De ce ți i-ai făcut, dacă nu ești volnic să-i ții!” zicea altul.

De geaba spuneă, că nu el i-a făcut, ci Dumnezeu i-a rânduit, că oamenii așa ceva nu vor să înțeleagă.

„În lumea asta n'o să fac eu nici o treabă,“ — zise dar, — și trecu pe celălalt tărâm.

Aici a intrat într'un codru des și tot s'a dus — așa ducându-se — până ce n'a dat de o casă cu multe marafeturi.

Aici erà cuibul zmeilor.

N'a găsit acasă decât pe mama zmeilor.

Cine n'o știe cum e?

Hofphot. H. Noack. Berlin.

Friedrich von Payer, vicecancelar german.

Rușine-ar fi să zici, că n'ai umblat prin lumea aceea și n'o cunoști.

„Bună ziua, mamă,“ — îi zise el.

Ea dete ursuză din cap.

„Dar tu cine ești și ce cauți p'aici?“ — îl întrebă sgriptoroaica.

„Eu?“ — răspunse el ca un om cu socoteală. — „Eu sunt tata lor și caut vreo slujbă“.

„Tata lor!“ — își zise mama zmeilor.

Știa, biata de ea, că e'n lume mama pădurii, e mama

ieilor, sunt fel de fel de mame, dar tată nu mai pomenise și se simți rău smerită când se văzu, așa deodată, în fața tatălui lor — cine or fi ei — aceia.

Mai de voie bună, mai de frică îl luă dar pe om slugă pe un an, anul, cum se știe, de trei zile, iar simbria — ziua și găleata de galbeni, — dac'o fi să-și poată împlini anul.

Om să fi însă, ca să îplinești un an în slujba zmeilor.

„Uite“, — îi zise zmeoaica cea bătrână celui mai de dai-Doamne dintre feciorii ei, — „să vă strângeți toate puterile, că ne-a venit tata lor și mare urgie o să ne-ajungă, dacă n'o scoatem la capăt cu unu ca el.“

„Las' pe mine, mamă“, — răspuse zmeul, — „că-i viu eu de hac. Nu de geaba m'ai făcut zmeu.“

Eară el? — Ce nu face omul de dragul copiilor săii!

Ziua întâi zmeoaica l-a trimis să aducă apă într'un burduf de bivoliță, dar bivolița cea cum sunt cei din lumea zmeilor.

El, biet, abia putea să ducă burduful gol în spinare: de unde ar fi fost în stare să-l aducă plin!

„De!“ — își zise. — „Văd eu, că nici în lumea asta nu poți ș-o duci cu adevărul. — Ia ș-o mai pornim și spre minciună.“

Sosit la fântână, care era departe 'n vale, el își scoase cosorul dela brâu și începù să răcâie cu el împrejurul fântânei și-a răcâit mereu și-a'ndelete până ce nu i s'a făcut sgripțoroaicei lehamițe de atâta așteptare și a trimis pe cel mai cu forfoiu dintre feciorii ei să vadă, ce face sluga de nu mai vine cu apa.

„Dar tu, măi, ce faci aici?“ — întrebă zmeul.

„Uite“, — răspuse omul răcâind înainte. — „Ce să mai pierd vremea scoțând apă din fântână, ca ș-o bag în burduf și apoi iar ș-o scot după ce voi fi sosit cu ea acasă? — Am să iau fântâna așa cum e în spinare și-o duc în deal.“

„Ba să nu te pună păcatele să faci așa“, — răspuse zmeul speriat, — „că fântâna ăsta e făcută de bunicul bunicului și-aici e rostul ei să fie.“

„Ferit-a sfântul!“ — grăi omul. — „Am să-o iau și să-o duc și să-o urc în podul casei. Când ai nevoie de apă, îi tragi o gaură la fund și curge de te saturi.“

„Vai de mine!“ — strigă zmeul, — „dar neînneacă pe toți!“

„Nul!“ — stăruie omul, — „așa se face la noi! Cu fleculețe de aceste, cum e burduful vostru, noi nu ne'ncurcăm.“

Ba că da, ba că nu, — în cele din urmă ș-au învoit, ca zmeul să mai dea o găleată de galbeni pe deasupra și

să aibă voia de a scăpa fântâna ducând el burduful plin în spinare.

„Auzi, mamă”, — îi zise apoi sgriptoroaicei, seara, după ce omul adormise, — „eră să ne iea fântâna și să-o aducă 'n podul casei!”

Pe sgriptoroaică o trecură fiorii.

Ziua a doua l-au trimis la pădure, ca să aducă lemne.

Sultanul Mehmed VI.

asa copaci întregi, smulși din rădăcină și duși în spinare cu crăci cu tot — cum se face în lumea zmeilor.

Ieșit în pădure, omul începù să se scarpine 'n creștetul capului.

Neam de neamul lui nu mai scosese copaci din rădăcină.

El începù s'adune curpân de prin pădure și să lege cu el copacii unul de altul.

„Dar tu ce ai de gând să faci?” — întrebă zmeul, care după cele petrecute în ziua trecută numai la bine nu se mai așteptă!

„Să vezi“, — îi răspunse omul, — „m'am gândit să nu-mi mai perd timpul smulgând copacii unul câte unul, că nu sunt buruieni ori dalde cânepă: îi leg unii de alții și iau pădurea întregă și-o duc acasă“.

Zmeul se sperie acum și mai rău, și iar unul una, altul alta până ce nu se învoiră, ca să mai dea zmeul o găleată de galbeni, iar în schimb să poată duce el copacii în spinară și pădurea să rămâie la locul ei, cum o lăsaseră tatăl și bunicul lui.

Seara o trecură pe sgriptoroaică și mai reci fiori.

A sosit, în sfârșit, și ziua a treia, care e totdeauna cea mai grea, și-acum omul nostru încă prin crepatul zorilor a început să se scarpine în creștetul capului și să mai și suspine din când în când.

„Acum, — grăi cel mai țănoș dintre zmei, să ne măsurăm puterile în buzdugane“.

„Să le măsurăm, — răspunse omul cu o îndrăsneală de-a i fi crezut, că viața lui toată și-a petrecut-o aruncând buzdugane.

Erau afară pe prispă douăsprezece buzdugane, care de care mai mare și mai greu.

El le luă pe rând, dela cel mai mic, pe care numai gâfâind putea să-l ridice, până la cel mai mare.

— Jucărele de copii“, — zise el. „Mai mare n'aveți?“

„Nu!“ — răspunse zmeul pus rău de tot pe gânduri. „Asta a rămas dela un strămos al meu, și numai puțini dintre noi pot să arunce cu el“.

„Ei, dacă n'aveți altul, haid și cu asta“, — grăi omul. — „Ia-l și să ieșim la câmp“.

După-ce ieșiră la câmp, zmeul aruncă buzduganul de se duse până'n al treilea cer și așteptară peste jumătate de ceas până ce căzù și intră în pământ de-un stat de om.

„Care va să zică atâta e treaba, pe care ești în stare s'o faci?“ — îi zise omul. — „Adă buzduganul!“ — adaogă apoi scuipând în palme și suflecându-se.

El n'aruncă însă buzduganul, ba nici nu-l ridică măcar dela pământ, ci rămase cu picioarele înțepenite 'n pământ și cu ochii țintă la cer.

„Ce stai?“ — îl întrebă zmeul. — „Aruncă!“

„Stai bre!“ — să-mi treacă luna din cale, — „îi răspunse omul. Vrei s'o pat cu buzduganul strămoșului tău cum am pățit cu barda bunicului, pe care am aruncat-o în lună ș'acolo a și rămas. Uită-te bine, c'o vezi, dar n'o să mai pui mâna pe ea!“

Zmeul să uită în lună și, văzând în adevăr ceva ce seamănă a bardă, începù să tremure ca frunza de plop.

„Nu cumva să-mi prăpădești buzduganul, că atâta moștenire mai avem și noi din vremile cele bune,“ — grăi dânsul.

„Să n'ai teamă“, — îl molcomi omul, — „că bag de seamă. De ce adecă zic eu, că nu-l arunc până ce nu-mi trece luna din cale!? — De! — s'ar putea, ce-i drept, să cadă 'n lună când se întoarce. — De asta nu răspund!“

„Știi ce? — haid să ne'nțelegem“, — se milogi zmeul.

General Foch,
comandantul suprem al trupelor aliate în apus.

— „Nu mai aruncă și ți mai dau o găleată de galbeni.“

„Ce păcate!“ — se răsti omul. — Fântâna nu m'ai lăsat s-o duc; pădurea a rămas la locul ei: — vrei acum ca nici buzduganul să nu mi-l arunc pe plac!? — Nu se poate! Haid! — dă-te la o parte!“ — adăogă și se plecă spre buzdugan, ca să-l ridice.

„Îți dau două găleți,“ — strigă zmeul și sări la el, ca să-l oprească.

„Ei! de mila mă-tii, care e femeie de treabă, o să te iert!“ — îi zise omul și nu mai stăru.

Putea el să se mulțumească și cu șapte găleți de galbeni, care tot erau ceva pentru un pârlit ca dânsul.

Zmeoaica cea bătrână, aflând că el și-a aruncat barda'n lună (și eră să arunce și buzduganul, s'a ascuns în fundul

Phot. Bufo.

Senegalezii prinși la St. Quentin.

pivniței și-a stat acolo bocindu-se ca vai de ea. Acum vedeă dânsa, ce stârpituri a născut și ce pocitanii a crescut la sânul ei.

Iar leaoha de zmei s'a adunat și s'a sfătuit, ca să vadă ce-i de făcut, ca să scape pe mama ei de spaima, în care a băgat-o tata lor.

Mai erau apoi și cele șapte găleți de galbeni, pe care erau legați să le dea, și zmeii nu sunt doar oameni, ca să nu se țină de vorbă și să lingă unde au scuiptat, ci trebuia să le dea.

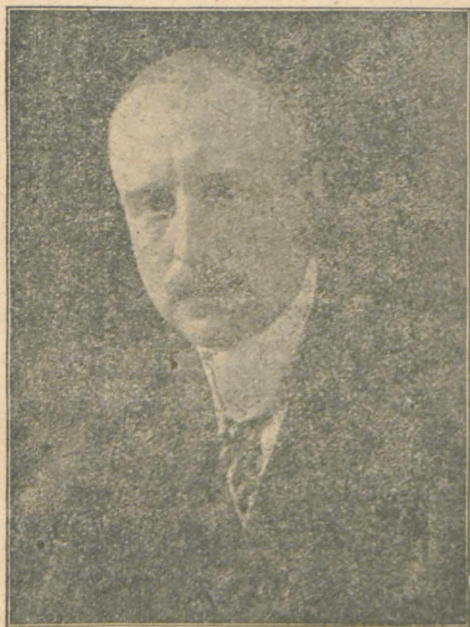
Primii Americani prinși.

Ori și cât bănet vor fi având însă zmeii în visteria lor, șapte găleți de galbeni nu sunt nici pentru ei — numai iac'asa, o pișcătură, ca să zici, că nu-ți pasă.

După multă cioroboreală s'au înțeles dar între dânșii, ca peste noapte, când doarme, să meargă unul dintre dânșii și să-l toace cu buzduganul în cap, ca nici — hâc! — să nu mai zică.

Omul, însă trecut acum prin multe, a tras cu urechia, și cu minte, cum se făcuse, a luat troaca dela porci și a pus-o 'n locul lui în pat, iară el s'a pitit frumușel sub pat și-a 'nceput să sforăie din greu.

Când zmeii au auzit sforăitura, s'a dus cel mai cu nădejde dintre dâșii și-a dat odată cu buzduganul, iar omul a gemut, a mai dat zmeul odată, și omul a suspinat din greu. Iar când zmeul a dat de a treia oară, — omul a tăcut

Contele Mirbach

primul reprezentant german în republica rusească.

chitic — ca morții.

Mare li-a fost dar spaima dimineța viitoare, când l-au văzut întreg și sănătos.

„Dar tu?” — îi ziseră ei. „Cum ai dormit astă noapte?”

„Bine,” — răspunse el. — „Așa 'ntr'o vreme mie parc'am visat că m'a pișcat un purece 'n frunte!”

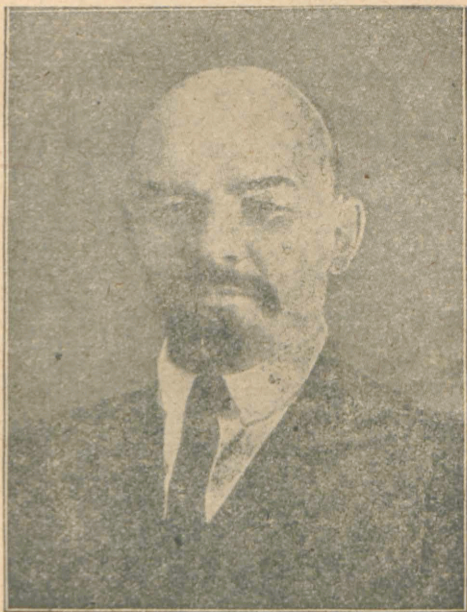
„Auzi, mamă,” — strigară zmeii! — „L-a lovit cu buzduganul strămoșului, și el zice că-i e ca și când ar fi visat numai, că l'a pișcat un purece!”

Să nu dai șapte găleți, ca să scapi! Ba să dai și mai mult.

El a 'nceput însă să facă nazuri, — mai că se simte bine aici, mai că i este rușine să se 'ntoarcă acasă cu numai șapte găleți și o să rădă și copiii de el, mai că vrea să mai slujească un an și încă unul, ca să se facă trei.

„Plătiți-l pe neslujite!” — strigă zmeoaica cea bătrână, — ca să se cotorosească de el.

„De, — zise el, — o să vă fac dar pe plac, însă mie nu prea 'mi șade bine să umblu cu sacii 'n spinare. O să plec, dacă mi-i aduceți voi.”

Lenin,
președintele sfatului comisarilor popor. în Rusia.

Iau mai făcut-o zmeii și asta.

Mergea dar omul nostru cu pași mărunței înainte, cu căciula pe-o ureche și jucându-și bețișorul între degete, iar zmeii duceau sacii de galbeni gâfâind în urma lui.

Toate ca toate însă, dar treaba s'a 'ngroșat când au ajuns acasă.

Copiii aceia, așa cum i-a lăsat Dumnezeu, văzându-se fără de tată, numai cu biata lor de mamă, își făceau de cap: unul se târa pe jos, altul se dedea peste cap, iar altul se coborâ 'n fântână, ca să caute cuiburi de vrăbie, se urcă 'n

copaci ori pe vârful casei, ca să adune miere de prin trestii. Diavoli de ei se hârjoniau prin garduri cu câinii vecinilor, trăgeau pisicile de coadă, ca să le miorlăe, furau ouăle de prin cuibarele găinilor, sfâșiau cămăși și cearsafuri, ca să-și facă coadă la zmeu, câte și câte nu mai făceau, încât băgaseră spaima 'n sat, — să le vie bieților de oameni să-și ia lumea 'n cap și nu alta.

Iară Dumnezeu ședea 'n scaunul lui și râdea de-i tremurâ barba, că i plac și lui răutățile nevinovate.

„Ei, ce zici acum, Petre?” — îi zise portarului său. „Îți place? — Vezi în ce 'ncurcătură m'ai băgat cu stăruințele tale!”

„O să te descurci, Doamne”, — răspunse Sf. Petre, — „că ești mare și înțelept.”

Nu știă sfântul că vine tata copiilor cu ce vine, căci numai Dumnezeu el singur le știe toate.

Când a simțit spuza de copii, că se apropie tata lor, au dat iuruș prin sat, au adunat toate cuțitele și toată furculițele și luându și fiecare câte un cuțit și câte o furculiță, li-au ieșit în cale și frecând cuțitul de furculiță, au început să strige:

„Aș mânca carne de zmeu! — aș mânca carne de zmeu...”

Zmeii, când au văzut așa ceva, au aruncat sacii și-au tulit-o la fugă de nici cu ogarii nu i-ai fi putut prinde.

De aceea nu mai sunt azi zmei prin lume, ba li s'a perdut și urma, încât numai prin povești mai dăm de ei.

Sluga.

Z. Bârsan.

Ion tocmai eșia pe poartă, când părintele stinse lampa. Cum eră călare, l-a văzut cum s'apleacă peste masă. Și-apoi se făcù întuneric.

Eră o noapte de toamnă uscată. De vre-o trei zile norii se rostogoliau pe cer dar nu se 'ndurâ să plouă. Pe uliță nu mai eră suflare de om și rar mai licăria pe la vr'o fereastră vre o tremurătură de lumină.

Ion mergea cu caii la pas, căci știă el cât sunt de osteniți; trei poște de drum, pe care le făcuse ziua aceea, nu eră glumă. Mergea, și chipul părintelui aplecat peste lampă nu-i eșia din minte.

Ce om fericit mai eră și părintele, se gândi Ion. Toată ziua nu face mai nimic și noaptea doarme la căldură. Și apoi

se gândia iarăși: Nu-i el stăpân? El el... Și se împacă cu gândul ăsta.

„Dar e om bun părintele. Dumnezeu să-i dea sănătate. Dacă nu eră el, ce m-aș fi făcut?”

Iacă sunt mai 40 de ani de când îi slujesc. De nu mă băgă slugă, ce făceam eu în lumea asta? M'aș fi prăpădit!”

Și cum vorbiă Ion așa cu sine însuș, îi trecu prin minte ca o lumină vremea de-acum patruzeci de ani, și se cutremură.

Trotzki,
comisarul popor. pentru afacerile externe rusești.

Eră tânăr atunci și-și avea și el gândurile lui. Cu Ana s'ar fi potrivit, așa de bine! Ce fată bună eră! Dar i-a fost scris ei să moară de mâna câinelui de Avram și el să rămâie singur în lume. Și ce dragă-i eră lui Ana. Hei dar dacă n'a avut noroc. . . .

Și mergeă Ion așa depănându-și trecutul în pasul calului. Eșise din sat și urcă grindul morii, cu gropile lui ce se deschideau de-o parte și de alta a drumului ca niște guri flămânde. Când ajunse deasupra își aruncă ochii pe luncă la vale înspre râu; credea c'o să vadă vre-un foc arzând

colo departe la locul știut. Dar nu era nimic. Florea tovarășul lui din nopțile trecute, nu venise încă.

Incepù să coboare, luându-și firul gândurilor. Deodată la o cotitură se cutremură și se sgârci pe cal, de se oprî

Fostul Țar Nicolae II. în prinsoare.

calul în loc; i-se părù că vede pe Avram în urma lui. Se uită bine, dar . . . nimic, și-și făcù cruce. Ii înghețase sufletul.

„Hi, cai, hii! și porni la trap. Ar fi vrut să scape de toate gândurile, să le lase în urmă.

Dar de giaba, că gândurile sunt ca umbra omului, și chipul lui Avram nu-i mai eșia din minte. Ii făcea rău bătrânului chipul ăsta și se trudiă să-și îndrepte gândul în altă parte.

La ce să se gândească? La părintele. Cum o fi dormind el acum! Hei, d'apoi nu-i el stăpân? El e, își răspundeà Ion

Din zilele revoluției rusești — Punerea steagului roșu pe turnul casei sfatului din Newsky-Prospect în Petersburg.

singur, și se împacă.

Trecu pe lângă moară și vuetul apei de la scocuri și lătrăturile câinilor îl mai liniștiră. Iși luă sarica pe umeri, că începuse să-i fie frig, și gândindu-se la focul pe care avea

să-l aprindă îndată ce va ajunge la marginea râului, își îndemnă caii.

Cum ajunse, îi împedică pe toți patru cu căpestrele și le dădù drumul. Apoi hai după găteje și peste puțin focul prindea să se ridice, pe când Ion își umplea alături pipă tacticos, că nu mai avea de ce să se grăbiască.

Vuetul apei dela moară, ce de abia se mai auzia, se îngână cu al râului, înfiorând desimea întunericului. Focul ardea înfundat, făcând mai mult fum de cât flacără. Ion ședeà lungit privind cu ochii lui cei mici în pară și pufăind din pipă, ca un om fără nici o grije.

Mic și mototolit, cum ședeà el acolo de l-ar fi văzut cineva mai de departe, ar fi crezut că cine știe ce vrăjește. Din când în când se îndreptă din spete și privia înspre sat, ascultând. Și-apoi se gândia: Ce dracu de nu mai vine Florea! Nebun, așa cum e el, da vorba-i, că e cu cineva. Florea știe să spue o grămadă de comedii. Ce-o fi de nu mai vine!? Numai de nu s'ar fi abătut pe la crâsmă.

La gândul ăsta fața lui Ion se înnoră. De câte ori vine Florea cam . . . în doi peri, totdeauna îl necăjește. S'acată de el așa din nimic. Noroc că Ion e om liniștit, căci altfel de câte ori nu s'ar fi certat. I se părea că-l vede pe seară venind din curte, aprinzându-și țigara, îl vedeà cum trece pe la biserică, apoi pe la îngropătoarea din marginea satului, și-l vedeà într'un târziu urcând grindul morii . . .

Aici gândul i se oprì de odată și chipul lui Avram îi veni iar în minte. Iși făcù cruce ca de ucigă-l toaca. Și se mai liniști. S'apoi de atâta amar de ani îi mai trecuse și lui necazul. Că de mult a fost . . . de mult. . . Dacă l-ar fi prins atunci, i-ar fi dat una în cap, și atâta erà. Dar n'a avut parte, că jandarmii au pus mâna pe Avram și l-au dus . . . și . . . a scăpat și el de păcat.

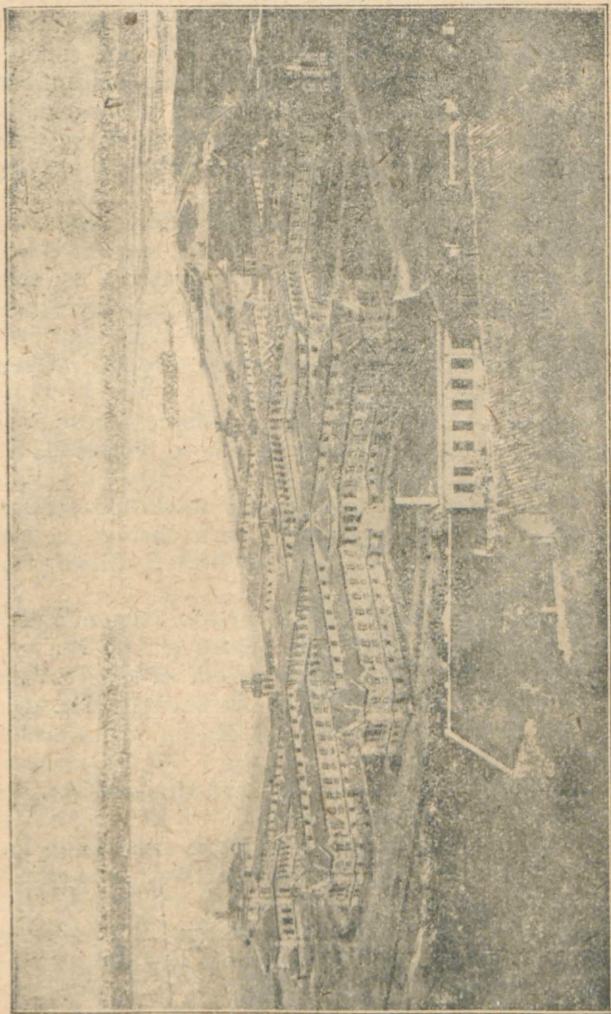
A fost mai bine așa — se gândi Ion — da, da . . . mai bine. Prăpădit cum erà atunci, i s'a făcut părintelui milă și l-a băgat slugă. Și iaca . . . sânt mai 40 de ani de când o duce. Ion al popii în sus, Ion al popii în jos; tot satul îl cunoaște.

Dar dacă Avram n'ar fi omorât pe Ana, cum ar fi fost? He . . . ce bine ar fi fost atunci. . . Atunci altfel ar fi fost . . . altfel — își răspunse Ion, și sufletul i se înduioșă, de erà gata să-l porniască plânsul, când de odată răsună din deal glasul lui Florea.

— „Uiu, mă Ioane, măă.”

La chiotul ăsta toate gândurile i se spulberară. Se sculă

și se duse de mai aduse un braț de ramuri uscate de pe marginea râului, mai puse pe foc, se uită odată la cai, cari pășteau liniștiți în apropiere, și-apoi se așeză iarăș. Auzea

Renumitul arsenal din Odessa, care a fost nu de mult aruncat în aer.

în depărtare tropotul cailor lui Florea, care se apropiă.

Cât ce sosi și dădù drumul cailor, Ion îl întrebă:

— Da, unde-ați fost azi, Floreo, de vii așa târziu?

— În pădure, răspunse acesta necăjit. Am muncit ca un câine, știi drumu Ț la râu dela calea-roșie? Acolo.

Mi-a intrat o roată într'un făgaș și-am ridicat, de gândeam că mi esee ochii. Noroc cu nenea Ilie, că tocmai trecea cu carul pe drumul de lângă luncă. I-am cerut caii și i-am pus înainte. Altfel acolo mă bătea D-zeu.

— Hei bine c'ai scăpat și nu te mai necăji.

— Cum să nu te necăjești mă! d'apoi asta-i viață, arză-oar focu s'o arză, asta-i viață? Da de nu erà nea Ilie ce mă făceam mă? Acolo mă luà dracu, acolo zău.

Ion nu mai avea curajul să zică ceva. Ii erà teamă să nu-l supere cu vre-o vorbă, cum erà de necăjit c'apoi nu mai scăpà de Florea pân'la ziuă.

— Și când am venit acasă — continuă Florea — ce crezi că mi-am auzit?

Vorbe bune, ce? Așaa. . . Mi-a strigat din ușe stăpănu: Ticălosule, acuma se vine? Ai să-mi prăpădești vitele, bețivule! Auzi mă Ioane? Auzi? Imi venea mîi să mă dau cu capul de un zid și s'o isprăvesc. Dacă a fost drumul rău, eu sunt de vină?

— Stăpâne . . . încercai eu să-l descebaluesc.

— Tacî, nerușinatule, să nu zici o vorbă că-ți crăp capull. . .

— Ce erà să mai zic, am tăcut și mi-am văzut de treabă. După ce mi-am descărcat lemnele, m'a chemat să mănânc. N'am vrut să mă duc. Prea eram otrăvit. Mi-am luat caii și am plecat.

Ion ascultă cu ochii perduți în foc, înlemnit. Tot ce-i spunea Florea nu erà ceva nou pentru el. Le știa el bine. Mai de mult când erà tânăr, așa erà și el, îi cădea rău vorba de dojană. Da încet, încet s'a învățat. He, de câte ori nu s'a culcat și el nemâncat! Da la urma urmei cine erà flămându? Tot el.

Amândoi stăteau tăcuți unul lângă altul, duși pe gânduri. Pe fețele lor se jucà para focului.

Florea erà tânăr și voinic, dar erà amărit rău feciorul, se vedea după fruntea ce i se încreția a necaz și după privirea lui încruntată.

Au stat așa o bucată bună de vreme. Florea tot aștepta să mai zică și Ion ceva, dar de giaba. Lui Ion îi erà frică să și ridice și capul.

— „Asta nu mai e viață! . . .” zise într'un târziu Florea încet. „Am să mai stau până la Crăciun, și noroc bun: îl închin dracului”

— „Și ce-ai să faci?” îndrăzni Ion să-l întrebe.

— „Ce-am să fac?” Mă, să știu că îmi fac o colibă din găteje, uite ici — și Florea bătu necăjit cu palma pă-

mântul. Da să știu că îi coliba mea. M'am săturat de slugărie. Da ce! . . . Să-i muncești de dimineața până seara ca un rob, și apoi să te înfrunți?"

— „Hei, măi Floreo, de giaba măi, stăpânu-i stăpân și sluga-i slugă.“

— „Ia fugi, mă, rebejitule, că nici nu știi ce spui . . . Stăpânu-i stăpân, hai? Da stăpânu ce-i mă? Nu-i om? Om e! Da sluga ce-i? Nu-i om și sluga? Spune tu, nu-i om? Atunci de ce să se poarte cu tine așa! Dar câine sunt eu, ce?"

— „Lasă măi Floreo, băete, nu te aprinde, că-i de giabal!“

— „De giabal! Așa ai zis tu toată viața ta, așa ai fost tu. De-a zis popa negru, negru ai zis și tu, că tu ești un prost, mă Ioane, un prost, m'auzi?"

Florea îl apucă pe Ion de umăr și îl scutură cu putere.

— „Ia lasă-mă în pace!“

— „Ce să te las? Apoi, nu, vezi? O să mori mâine-poimâne, și ce ai făcut? Ce ai făcut, mă, că iaca ai îmbătrânit. Te-ai gândit tu vre-odată să-ți faci o căsuță în lumea asta? Nu te-ai gândit, c'ai fost un moleșit și un cap sec. Să ai tu un cuib al tău, o găină a ta, un porc al tău? Să muncești, mă, dar să știi că muncești pentru tine! Te-ai gândit tu?"

Ion oftă odată din adâncul rărunchilor, dar nu zise nimic. Îi era teamă să nu-l aprindă și mai tare pe Florea.

— „Ei, zi ceva, mă Ion al popii, zi ceva: Ce stai așa? Spune-mi mă, ce-ai făcut tu de când ești? Ți-ai prăpădit viața, omule, ți-ai prăpădit-o.“

Ion rămase cu ochii mari, privind departe în întuneric, și îngână ca trezit dintr'un vis:

— „Mi-am pră-pă-di-t-o! . . .“

— „Apoi spune și tu, nu-i așa? Uite . . . o să mori și tu, bani n'ai, rude n'ai, n'ai pe nimeni, cine o să te îngroape, mă?"

Alexandru Marghiloman,
Ministru-prezident al României.

— ,Părintele — mă 'ngroapă, părintele — mi-a spus el odată, că are să mă 'ngroape pe degeaba.‘

,Mă, da prost ești! Cum pe de geaba, mă? Da nu i-ai robit o viață întreagă? Că bani nu-ți dă, așa-i că nu-ți dă simbric? Apoi asta-i pe degeaba? Te-a găsit prost pe tine. Ce ți-a zis când te-a văzut așa al nimăru, — știi că mi-ai spus tu odată — ce ți-a zis?‘ E cam împiedecat Ion ăsta, dar hai să-l iau, să-l iau pe mâncare. ,Si așa ai rămas și ți-ai prăpădit viața așa, robotind la străin, săracul de tine.‘

— ,Lasă-mă, măi Floreo, lasă-mă, nu mă mai răscol!‘, se rugă Ion cu glasul înecat de plâns. ,Tu ești tânăr, Floreo, ce știi tu.‘

— ,Cum, ce știi? Apoi nu te vezi? Măi, dacă mi-ar spune cineva c'am să trăesc așa ca tine, uite acum mi-ași legă o piatră de gât, și m'aș arunca în râu.‘

— ,Lasă-mă Floreo, lasă-mă, nu mă mai amări, că destul sunt eu de amărit...‘

— ,Vezi mi-e necaz — continuă Florea mai domolit — mi-e necaz parcă pe toată lumea. Tu ai inimă bună, așa e? Ai inimă bună, știu, dar ce folos de viața ta? S'a dus...‘

— ,Hei, dacă n'am avut noroc, ce să fac?‘ îngână Ion și două lacrimi îi alunecară pe obrajii lui uscați.

— ,N'ai avut noroc! Dacă nu ți-l'ai făcut, cum să-l ai? Crezi tu că norocul vine așa singur? Ai fost un molesit, asta e. Ai slugărit o viață întreagă, și cu ce te-ai ales? Uită-te, uită te la tine. Astea-s haine, mă? tot petece! Ai avut tu vreodată vreo haină nouă pe tine? Spune!‘

— ,Ce mi-a dat părintele!‘.

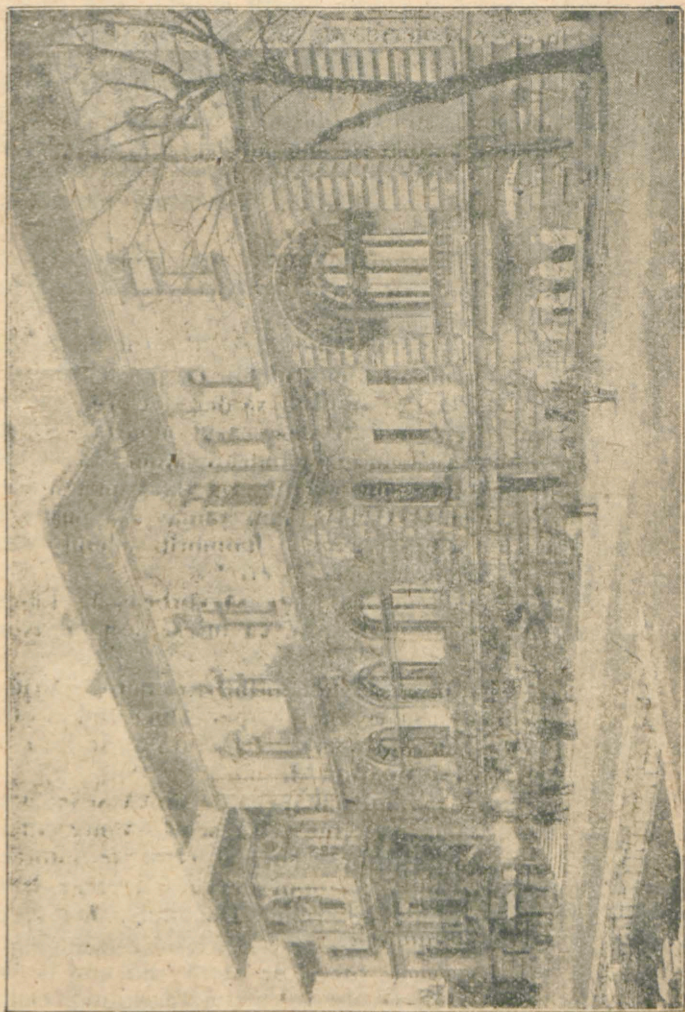
— ,Da, ce ți-a dat părintele... De râdeau oamenii de tine, că parcă erai unu dela comedie. Apoi vezi?‘

— ,Ci lasă-mă măi Floreo, lasă-mă nu mă mai judeca, lasă-mă!‘ zise Ion șiși îndesă căciula pe urechi necăjit.

— Nu te judec, dar mi-e ciudă măăăă, mi-e, ciudă, că te-ai mulțumit o viață întreagă cu osul ce ți l-a aruncat altul, mi-e ciudă că tu crezi că și eu o să trăiesc așa, m'auzi? Să știi de bine că mă târăsc ca un vierme, și tot am să-mi fac căsuța mea, să fiu în rând cu lumea. Da ce să mă înfrunte? Că stăpănu-i stăpân și sluga slugă, zici? Da sluga n'are suflet măăă! Sluga-i câine? Sluga e rob să ducă greul, ca să-și audă vorbe rele? Ce?... Dar tu ce știi? Tu ai fost un prost toată viața ta. O viață întreagă ai fost... slugă... slugă, slugă, slugă... ptiu!‘

Și Florea se ridică cătrănit cum eră și plecă în spre cai. Se opri un moment, și-i strigă lui Ion: ,Vezi că se stinge focul, mă slugoiule!...‘ și apoi se perdù în întuneric.

Ion rămase ghemuit și cu căciula trasă pe ochi. Un nod i-se pusese în gât, îl simția cum i-se plimbă dela furca pieptului până la gâtlee, și iar îndărăt. Și ca niște valuri

Palatul regal dela Cotroceni unde s'a pertractat pacea.

turburi simția că-i umblă prin suflet. Se gândia și parcă-i eră frică să se gândească la viața lui. Așa eră, cum i-a spus Florea, da, așa eră. O viață de slugă! Și-ar fi putut să fie altfel, ar fi putut!

Își aduce aminte de Dinu din capul satului, cu care copilărise. Și Dinu fusese sărac, — sărac și el. Da Dinu ce eră acuma? Om cu stare. Cu feciori mari și văzut în lume... pe când el?

Îl podidi plânsul și plânse liniștit și oftă până ce auzi glasul lui Florea mai încolo: „Nea, gloabă, mâncate-ar viermii să te mânâncel!”

— „Măi Floreo, măi, ia vino încoa! Știi tu mă de ce sunt eu așa cum sunt, știi tu cine m'a adus pe mine aici? Avram mă, Avram mi a mâncat mie norocu și m'a împins de pe drumul oamenilor, Avram, câinele de Avram. Stăi să-ți spui, șezi și ascultă. Ți am mai spus eu, da să-ți mai spui odată.”

Florea se așeză lângă el.

— „Am fost și eu odată tânăr, măi Floreo. Și eră pe vremea mea o fată, de o chemă Ana. Cu aia mă po-triveam eu.

„Odată, la joc, Avram morariul, — ai auzit de el, ăla de-i la Gherla — s'a necăjit nu știu din ce pe un fecior și a luat un scaun dela lăutar, și când să dea, feciorul s'a ferit și a lovit pe Ana drept în cap, de-a căzut moartă. Și-i tu asta, măi? Crezi tu, că eu nu mă gândeam atunci să fiu om în lume, să-mi fac căsuță, cum zici tu? Da dacă mi-a omorît norocu, ce mai puteam să fac? Am rămas așa pustiu în lume și nu știu cum, că parcă mi-ar fi omorît sufletul. Vezi, vezi-mă, de ce am ajuns eu așa? Vezi?”

Îl înecă plânsul și nu mai putu să vorbească. Florea se uită la el și parcă-i părea rău că fusese așa de aspru adineauri.

Un vânt ușor prinse să vâjje printre ramurile sălciilor de lângă râu, îngânându-se cu vuetul apei. Din când în când s'auzia pasul cailor din apropiere. O frântură de lună se uită veselă printr'o destrămătură de nori.

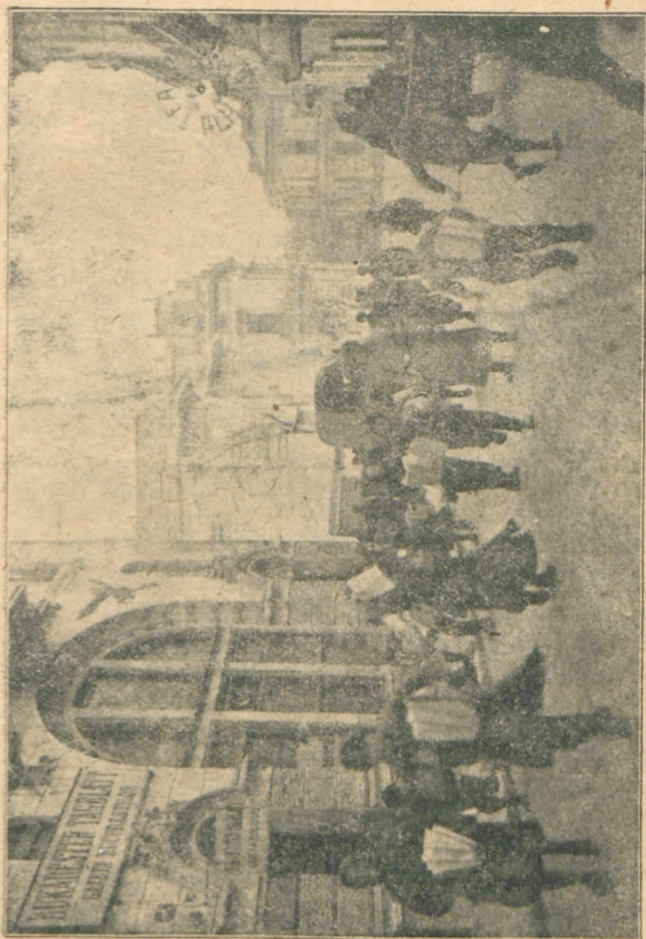
Florea își puse căpătâiu o mânecă de sarică și se culcă.

Ion se potoli dela o vreme și se sculă să mai adune ceva vreascuri să pue pe foc. Tocmai când se întorceă, auzi pe drumul dela moară tropot de cai. Trebuie să fie Mărin, — își zise — sluga notariului. Da unde-o fi fost, de vine așa târziu?

Aruncă vreascurile pe foc și se așeză din nou la loc. Până să și umple pipa, Mărin descălică și dădu drumul cailor. Când să se apropie, Ion îi făcù semn, că Florea doarme. Atunci Mărin îi spuse pe șoptite:

— Nene Ioane! Știi ceva? Am trecut pe la cârciumă, și știi cine eră? Avram morarul, nene Ioane, i-au dat drumul de la Gherla.

Ion făcù ochii mari și i se părù, că se cufundă pământul cu el. Se ridică în picioare și prinzându-l pe Mărin cu amândouă mâinile de umeri, îl întrebă cu vocea răgușită:
— Avram morarul, zici?

Vânzare de foi în București după încheierea păcii.

— Avram morarul. Da ce ai de tremuri așa?

Bătrânul nu-i răspunse și rămase de piatră.

Mărin se trânti jos lângă foc:

„Sunt ostenit ca un câine. De azi dimineată de la trei, o fi vremea. Noapte bună! De rămâi deștept, vezi și de caii mei, să nu cumva să treacă râul.” Peste puțin adormi și el.

Ion sta de parcă l-ar fi trăznit Dumnezeu. Nu mai știă pe ce lume-i. In sufletul lui se răscoliră valurile vieții sale întregi.

Ochii lui slabi se încordară, de parcă ar fi voit să spintece desimea întunericului. Se simția mergând înspre sat, întrând... Și apoi trecând peste pragul crâșmei. Și-l vedea înaintea lui pe Avram

— Avrame, măi, tu mi-ai omorât mie norocu, tu?...

Și ca împins de-o putere nevăzută, bătrânul o porni înspre sat. Voia să se ducă la crâșmă și să-i spuie: „Uită mă, ce-ai făcut tu din mine? Vezi? Și dacă va zice ceva să-i dea una cu briceagul în inimă... și atâta. Incai să se știe! Și-apoi ce-o mai fi, praf să fie. Acum e bătrân; ori în lume, ori în Gherlă, tot una pentru el. Parcă de 40 de ani lumea asta n'a fost pentru el o temniță? O temniță a fost!

Și mergea bătrânul ca dus de vânt, cu mâna pe briceagul din șerpar.

Când ajunse prin dreptul morii, pașii lui se domoliră... tot mai mult... tot mai mult... până se opri.

Sezù așa pe loc cu ochii în pământ o bucată bună de vreme, și apoi încet... încet o porni înapoi. Ajunse la cei doi tovarăși, se uită la ei, își aruncă odată ochii înspre sat și dădu amărît din cap.

Peste puțin se apropiè de Mărin și întinse mâna, voind să-l trezească... dar se opri. Își așternù sarica lui ruptă și se trânti pe ea privind în sus, în înălțimea întunecată a cerului.

Când începù să se crepe de ziuă, se sculară cu toții, prinseră caii și steteau gata de plecare. Mărin erà călare și Florea tocmai se suiă, când Ion cu cei patru cai, ținându-i de căpestre, se apropiè de ei.

Fața lui erà suptă și ochii tulburi, de stetea să nu-l mai cunoști.

— Uite măi, Floreo — Dumnezeu să-ți dee sănătate, azi e Duminică, așa e? Uite ce m'am gândit eu. Să-mi duci tu caii la părintele, că eu...

Acî se opri înecat și dădu din umeri. Și apoi luptând să isprăvească:

Eu mă duc, mă... mă duc...

— Ce? întrebă Florea mirat.

— Uite... am o rudă... colo în satul ăla de peste râu... mă duc s'o văd. Du-mi caii acasă și spune-i părintelui, că mă închin cu sănătate.

Florea legă caii de ai lui și porni cu Mărin.

Ion, rămase ca un stâlp, se uită lung în urma lor și începù să plângă. Își întoarse apoi capul înspre râu și făcându-și cruce porni.

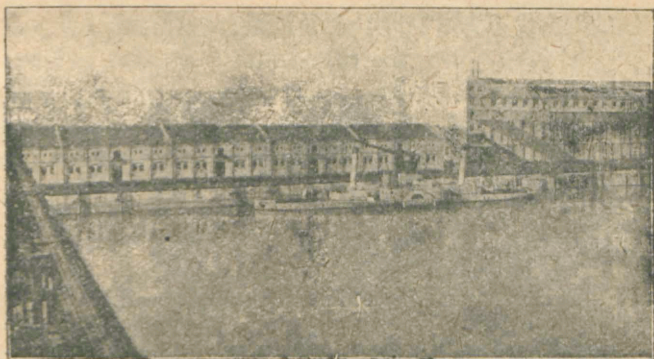
Și când cei doi urcau grindul morii, Ion trecea podul peste râu și se ducea... pentru totdeauna. — C. M. —

Pâine dela noi.

Un locuitor din Bretania (în Franța), în vremea războiului dintre Franța și Germania, a căzut prins, și pentru că era rănit, a fost trimis într'un spital. Dar toate îngrijirile păreau de prisos, căci pe zi ce trecea slăbea tot mai mult.

De altă parte, părinții lui, ne mai primind nici o veste dela dânsul, îl crezură mort.

Atunci îi făcură parastas. După câteva zile primiră o scrisoare ca dela dânsul, și scrisă de un camarad, ce de asemenea se află în spital. Prin scrisoare soldatul din Bretania

Magazinele de bucate în portul Brăila, rămase nestrucate.

se rugă de părinții lui să se ostenească până la dânsul, ca să-i mai vază până a nu muri.

După multe osteneli și greutate, părinții lui răsbiră până în orașul unde se află soldatul și merșeră la spital. Aproape să nu-și mai cunoască feciorul. După ce plânseră cu toții îndelung, cele dintâi cuvinte care le zise feciorul fură acestea:

— Dragii mei părinți, dați-mi pâine dela noi.

Părinții lui căutară în traistă și găsiră un codru de pâine, rămas. După ce feciorul mănca acea pâine, privi la dânsii cu mulțumire, și le zice:

— Adevărat că e pâine dela noi. Simt că mă fac sănătos.

Și în adevăr, peste câteva zile soldatul se făcuse pe deplin zdravăn și voinic.

— C. M. —

Toți ca unul.

Mareșalul Turenne, într'o sărbătoare se află la biserică și se rugă cu toată evlavia.

Când să meargă la preot, la sfârșitul slujbei, luă seama că un servitor al său, care din greșeală apucase înaintea, se dă la oparte ca să i facă loc. Mareșalul îl împinse ușor înainte și-i spuse cu blândețe:

— Treci înaintea prietene. Aci nu mai sunt eu stăpânul tău. În fața lui Dumnezeu, toți suntem de o potrivă.

— C. M. —

Sfaturi bătrânești.

De C. Negruzzi.

Nașu-meu Păcală era un om foarte de duh: avea răspuns la orice vorbă. El mă puse întâi la buchi, dar văzând că într'o zi era să mă înăduș cu un „tverdu” ce mi se prinsese în gât, hotărî a-mi pune numai tabla, pe care trebuia să o deprind pe din-afară.

Aste mi-au fost învățătura.

Iacă ce-mi zicea el.

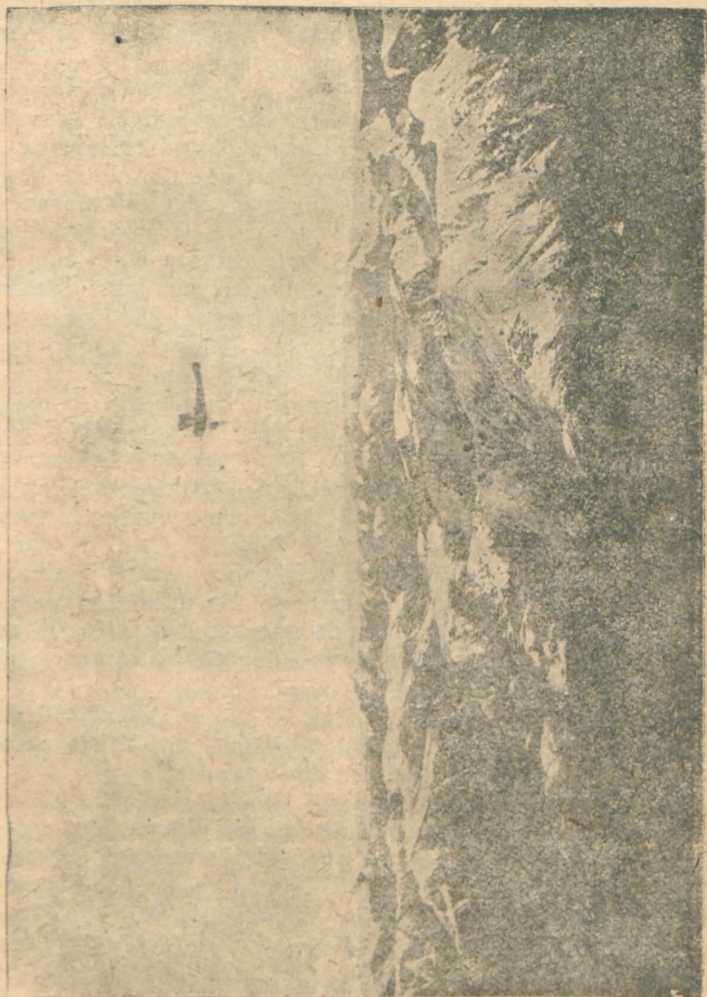
Finel! De vrei să trăiești bine și se aibi tihnă, să te silești e fi totdeauna la mijloc de masă și la colț de țară, pentrucă e mai bine să fii fruntea cozii, de cât coada frunții. Șezi strâmb și grăește drept. Nu bagă mâna unde nu-ți fierbe oala, nici nu căută cai morți, să le iai potcoavele, căci pentru „behehe” vei prăpădi și pe „mihoho”.

Bate fierul până e cald și fă tot lucrul la vremea lui. Nu fii bun de gură. Vorba multă e sărăcia omului și toată pasărea pe limba ei piere.

Nu fi sgârcit, căci banii strângătorului intră în mâna cheltuitorului și scumpul mai mult păgubește, leneșul mai mult aleargă; dar nu fi nici scump la târâte și ieftin la făină.

Nu te apucă de multe trebi deodată. Cine gonește doi iepuri, nu prinde nici unul. Nu te întovărăși cu omul nevoiaș. Mai bine este să fi cu un om vrednic la pagubă, decât cu unul mișel la dobândă. Nu te vâra în judecăți. În țara orbilor, cel cu un ochiu e împărat. Cel mai tare e și mai mare și dreptul umblă totdeauna cu capul spart. La judecători ce intră pe-o ureche, iese pe alta, căci sătulul nu crede celui flămând și mai bine e o învoială strâmbă, de cât o judecată dreaptă. Să n'ai daraveri cu cei mari. Corb la corb nu-și scoate ochii. Ce iese din mătă, șoarecii prinde și lupul părul își schimbă, iar năravul ba.

Nu te încrede în ciocoi. Ciocoiul e ca răchita, de ce o tai, de ce răsare, și din coadă de câne sită de mătase nu se mai face. Nu fi dușmănos, că cine face, face i se și nu e

Avion german sburând peste Munții Făgărașului.
Phot. Ecol. Ilustr.-Ges.

nici o faptă fără plată.

Ferește-te de proști și de nebuni. Nebunul n'asudă nici la deal, nici la vale și prostului nici să-i faci, nici să-ți facă. El învață bărbieria la capul tău. Șade pe măgar și caută măgarul. Nu-l primește în sat, și el întreabă de casa

vornicului. Prostia din născare leac nu mai are. Cine se amestecă în tărățe, îl mănâncă porcii; și apoi spunem cu cine te aduni, să-ți spun ce fel de om ești.

Nu te hrăni cu nădejdea și cu făgăduințele. Înțeleptul făgăduiește și nebunul trage nădejde. Să trăești murgule, să paști iarbă verde. Ce-i în mână, nu-i minciună și e mai bine acum un ou, de cât la anul un bou.

Chelbosului tichie nu i trebuie, pentru aceea nu te apucă de lucruri mari. Dobânda mare rupe ciochinele (curelușa din napoia șelei, de care-și leagă călărețul catrafusele) și până a nu găsi mantaua, nu erai dator. Cu rudele bea și benchetuește, dar neguțătorii nu face, căci măcar sângele apă nu se face și cămașa e mai aproape decât auteriu, dar nepotul e salba dracului. Frate, frate, brânza e pe bani. Nu fi răpitor. Mai bine nici oaia cu doi miei, nici lupul flămând. Să nu vie vremea să dai cinstea pe rușine. Lasă pe oameni în apele lor. Vântul bate, câinii latră. Unuia e drag popa și altuia preteasa. Tot țiganul își laudă ciocanul. Zic zece, tu tae una. Vrabia mălai visează și calicul comandare (pomana).

Nu da împrumut ca să nu-ți faci dușmani. Dă-ți popo pintenii și bate iapa cu călcăiele; ș'apoi prinde orbul, scoate-i ochii. Nu te bucură la câstiguri mici, pentru că cu un rac tot sărac, c'un chitic tot calic; dar când umblii cu miere, lingeți degetele. Primește orice-ți vor da. Calul de dar nu se caută 'n gură și cine n'are ochi negri, sărută și albastru. Când vei voi să te ocupi de ceva, nu prinde iepurele cu carul. Măța cu clopot nu prinde șoareci. Nu te îngrijii cum o s'o scoți în capăt, căci nevoia învață pe cărăuș și cine are barbă, are și pieptene.

Nu te amestecă în intrigi. Nici pe dracul să-l vezi, nici cruce să-ți faci. Nici lupul pe bălaia, nici bălaia pe lup. Ia-ți catrafusele și fugi ca dracul de tămâie.

Nu te încrede în caracterul omului în slujbă. El este brânză bună în burduf de câne. Banul rău nu se pierde și are el ac și pentru jocul tău, nici nu socoti, că se va îndreptă, calul bătrân nu mai învață a jucă. Când nu e în slujbă, e omul cel mai detreabă, dar postește robul lui D-zeu, ca n'are ce mânca; și câte spune sunt, o frumoasă poveste, dar mare minciună, căci minciuna boerească trece în țara ungureasc. Caută să-ți fie supușii vrednici, ca să nu zică lumea, că cum e turcul și pistolul. Dă-le pildă bună, pentru că peștele dela cap se împute.

Nu fi falnic, nici nu face din țânțar armăsar. În urma războiului mulți voinici s'arată. Vulpea dacă n'ajunge, zice că-s acri strugurii. Să nu fi din cei cari zic: Lasă-mă să te

las și ia-l depe mine că-l omor. Nu te certă cu cei ce știu mai multe de cât tine, nici nu te mândri, căci mândrului îi stă D-zeu împotrivă.

Nu te năcăji pe soartă. Norocul cine-l știe? Fă-mă proroc, să te fac bogat. Bețivul și dracul îi iese cu ocaua înainte: însă vremea le îndreaptă pe toate. Vremea vinde lemnele și nevoia le cumpără. Tu fierbi mazărea și taci. Joacă ursul la cumătrul, poate va jucă și la tine.

Nu te mâniă pe lume. Să mânie văcarul pe sat, satul nu știe nimic. Umilește te. Capul plecat nu-l taie sabia. Cine se naltă se smerește; și dacă ajunge cuțitul la os, și petreci ca cânele în car, trăiește ca vermele în rădăcina hreanului, până va veni vremea, ca cuiu pe cuiu să scoată. Nu fi obraznic, că vei da peste un omușor care-ți va face coastele pantece. De vei păgubi la vr'o negustorie să-ți fie de învățătură, ca altădată să nu te mai apuci de ea. În sfârșit mângăie-te la necazuri gândind, că săracul și-a găsit petecul și roagă-te zi și noapte să-ți dea D-zeu mintea românului cea din urmă.

Excursiune la o cetate și la o peșteră.

a) Calea.

Mai în toate feriile de vară, când mă aflam acasă auziam dela unii și dela alții, că în comuna vecină Luncani este o ruină de cetate pe un vârf de deal, numită „Peatra roșie“, unde au aflat oamenii ce locuesc în apropiere diferite obiecte vechi, precum monete, unelte de fier și de piatră, iară un om să fi aflat un coif cu totul tot de fier. Să mai vorbiă și despre o peșteră mare, în care n'a putut ajunge nimeni până la fund. — M'am decis a cercetă aceste locuri și am căutat tovarăși de călătorie. Dintre câți mi-au promis a participă la excursiune proiectată, m'am ales numai cu trei, și adecă: vărul Niculiță, fratele meu Toma și Tănase al crâșnicului din Luncani, ca un fel de călăuz, care cunoștea calea până pe la locurile, ce voiam a cercetă. Provăzuți cu cele de lipsă pornirăm într'o Duminecă dimineața pe la 6 ore cătră Luncani.

Comuna Luncani este situată pe poalele munților dintre Retezat și Surul, și se estinde pe dealurile dintre Streiu și apa Orăștiei. Casele sunt situate în depărtări însemnate unele de altele, abiă în câteva locuri se află 2—3 case la olaltă. Fiind locul muntos și în partea lui cea mai mare acoperit cu păduri, locuitorii să ocupă exclusiv cu creșterea vitelor.

Comuna este împărțită în trei părți. Partea despre răsărit să numește Târșa, cea despre apus Urșici, iară cea despre miazăzi Cioclovina. Între Târșa și Urșici curge valea sau râul Luncanilor, cu o mulțime de văi laterale. Pe această vale încă să află câteva case, fără însă de a avea numire deosebită. Fiind comuna tare împrăștiată și neputându-se adună oamenii la un loc, s'au făcut 2 biserici, una în Târșa, cealaltă în vale pentru Cioclovina și Urșici.

Așadară noi o luarăm pe calea Luncanilor. Această vale, în care abia îți poți udă piciorul, face stricăciuni grozave pe timpul când sunt ploii multe sau când se topește zăpada. Astfel astă primăvară a șters de pe fața pământului casa pădurariului, care era zidită din material solid la gura acestei văi și la adăpostul unor stânci, încât ai fi cugetat, că până-i cucul nu o va putea lua apa, și astăzi curge râul pe locul ei.

Înaintând pe această vale, pe la orele 7 ajunserăm la locuința lui Tănase, unde fiind cam osteniți ne odihnim puțin și beurăm — ce? — un ulcior de apă rece de izvor. Într'aceea fratele Tănase se găti de drum și punând pușca pe umăr zise: „putem pleca“. Pornim deci mai departe. Deși mai la fiecare pas ne împiedecam de pietrele împrăștiate de apă, totuși mergeam cam iute uitându-ne în toate părțile la locurile acele frumuse, adecă la dealurile și la văile de pe ambele părți ale râului. Va fi poate de interes pentru cei ce adună numiri geo- și topografice să înșir aici și numirile văilor, pe la gura cărora am trecut. Astfel înainte de a ajunge la casa lui Tănase am trecut pe la gura văii Scândurelei în stânga noastră și în dreapta râului, apoi valea Lungii tot în partea aceea. Din sus de casa lui Tănase se scurge în râu din dreapta noastră valea Văcării. Înaintând mai în sus este pârăul Lăbii, apoi valea Oșapocului, o vale lungă cu multe cotituri. Ceva mai în sus de-a stânga este pârăul Ogârbovului apoi valea Scaului. Între aceste două văi se află pe un loc frumos, ridicat una din bisericile Luncanilor o bisericuță mică construită numai din lemn, de altcum bine conservată și frumos împodobită, ceace arată că locuitorii de aici au interes față de casa lui Dumnezeu. — Nu departe dela biserică am părăsit valea principală, numită valea mare și am luat-o în stânga pe valea Stângului, care e aproape tot așa de lungă ca și valea mare. Pe această vale locul dintre dealuri să strâmtează într'atâta, că în unele locuri cărarea merge pe coasta dealului, nefiind loc pe lângă apă. Apa curge aproape numai pe stânci formând o mulțime de cascade mai mici și mai mari, precum și tot atâtea basenuri, cari par'că ne chemau să ne spălăm sudorile și să

ne recorim în apa lor cristalină. Cam pe la mijlocul acestei văi în stânga se află pârăul Scurtelor. Întrebând aci pe Tânase ca și la celelalte văi și pârăe, că pentru ce se numește pârăul acesta al scurtelor, mi-a răspuns: „pentru că așa-i zic oamenii“. Mai în sus tot în stânga să află valea Tisei, la gura căreia am văzut prima și singura locuință omenească pe această vale lungă, iară în fața acesteia este pârăul lui Afinei, la marginea căruia ne puserăm la odihnă pe o colină verde în umbra unui fag secular.

b) Cetatea.

După o pauză de 20 minute, — în care timp omul, ce locuște în casa amintită avu bunătatea a ne aduce o oală de apă, — pornirăm acum pe deal în sus cătră ruinele cetății. Calea pe deal în sus relativ e destul de bună și se zice, că pe aci a fost odinoară drum cum se cade, prin care cetățuia noastră a fost în comunicație cu altă cetate, ale cărei ruine se văd și astăzi în satul Grădiștea fiscală. Ajunși pe culmea dealului am văzut urmele unui șanț, pe care se zice că s'a condus apa prin țevi de lut până în vârf la cetate. Astfel de țevi au aflat oamenii pe aici săpând după comori, în jurul cetățuiei și în însași cetatea. Mergând pe culmea dealului, ajunserăm la nește stânci colosale, în vârful cărora abia ne puteam uita, și cari păreau zidite de mâni omenești, fiind straturile pe piatră așezate unul peste altul în ordine ca pietrele unui zid. Drumul cătră cetate duce pe partea din dreapta pe sub aceste stânci. Eu însă atras de grandiositatea acestei zidiri a naturei o luai în stânga, pe unde încă mi se părea, că este cărare. Dar m'am înșelat. Aceea a fost numai urmă de capre și oi, ce se găta numai decât, iară eu continuaî a mă sui când în două când în patru picioare și uneori chiar târându-mă pe stâncă în sus, de frică să nu-mi las oasele pe acolo. Deodată ajunsei la un loc, care îmi lua toată speranța de a mai eși întreg și cu vieață de acolo. A mă întoarce înapoi însemnă, a mi pune în joc capul, iară a merge înainte însemnă a merge în fața morții. Ce să fac? Îmi luai inima în dinți, îmi făcui de trei ori cruce, zisei un „Doamne ajută“ și pornii înainte. În stânga mea se ridică stânca ca un zid la o înălțime de vr'o 20 metri, iară în dreapta eră prăpastia pare-că fără fund și eu mergeam, — adecă ce zic? — atârnam deasupra ei și mă târaiam pe o punte de piatră îngustă ca de vr'o 2 decimetri și lungă de vr'o 1.5 metri. Când m'am văzut trecut dincolo am dat mulțămită lui D-zeu și m'am așezat

pe o stâncă lată ca masa, ca să odihnesc puțin, căci îmi secaseră toate puterile. Pentru toate comorile lumii nu ași mai cercă a trece peste această prăpastie.

De aci încolo nu mai eră nici o greutate. Pășiam de pe stâncă pe stâncă, înaintând mereu ca pe nește trepte, până ce ajunsei în pădure, deasupra stâncilor peste cari am venit. Tovarășii mei de drum s'au dus pe calea cea bună și acum ne întâlnirăm în pădure, dar ne împrăștiarăm curând, căci am ajuns la ruine. O mulțime de pietri cioplite erau rostogolite și împrăștiate pe aici, cari ne vestiau apropierea cetății. Apeductul aci se împărția în trei părți, mergând un canal spre mijlocul cetății, iar celelalte două spre marginile ei. Cetatea e dărâmată până la fața pământului și urmele zidului de pe margini nu să văd pretutindenea, iară cele interne nu să văd de loc. Întreg cuprinsul cetății e prefăcut în fânaț, care acum eră cosit, iară jur împrejur este pădure. Căutând în toate părțile afluam într'un loc o săpătură mare în care am putut vedea zidul. Aci au fost săpat niște oameni după comori, dar neputând sparge zidurile și neputând scoate afară pietrile ce erau acolo, nu au putut străbate mai afund de 2 metri. Această săpătură ne înfățișează — cred eu — o pivniță mică patru unghiulară, căci zidurile să văd de toate părțile. Ea are lungime de 3 metri și lățime de 2 metri. Zidurile sunt făcute din pietri cioplite, așezate una peste alta simplu, fără nici o tinciuală. Pietrile sunt de diferite mărimi: în lungime de 55—65 cm, lățime de 42—45 cm, și grosime (înălțime) de 35—40 cm. Fiecare piatră are o creștătură, la mijloc sau la margini; pietrile sunt așezate în zid așa, că creștătura pietrei deasupra vine tocmai pe creștătura celei de desubt și astfel sunt în zid o mulțime de găuri. Ce scop să fi avut găurile acelea eu nu pot știi.

Întrebând pe vecinii, ce veniseră aici cu noi, despre originea cetății ei mi-au spus, că cetatea aceasta a făcut-o împăratul verde, iară pe cea dela Grădiște împăratul alb. Am mai aflat apoi și următoarea legendă:*)

„Zice că în vremile de demult nu locuiau oamenii pe munți și pe dealuri, ci locuiau cu toții la șes și lucrau pământul. Le-a venit însă odată în scris dela Dumnezeu, că ei vor ajunge să mănânce de pe masă de fier. Ei nu știau ce o fi însemnând aceasta, ca ei să mănânce de pe masă de fier. A venit însă vremea, când a fost potop și au fost crescând apele și oamenii umblând prin apă n'au avut pe ce să-și pună bucatele ca să mănânce. Atunci au împlântat

*) Comunicată de Constantin Rimbeta.

toți sapele cu coada în pământ una lângă alta și au pus bucatele pe ele și au mâncat. Atunci au înțeles ei, că a venit vremea să mănânce de pe masă de fier. Văzând că apele tot cresc, oamenii cei mai cu putere și cu dare de mână și-au căutat locuri ridicate și s'au socotit cum ar face ca să scape de potop. Astfel au ales câțiva și vârful acesta dela piatra roșie, care fiind numai de piatră nu putea fi teamă, că îl va strică apa. Ei apoi s'au pus și au mai zidit și din vârf în sus ca să fie și mai departe de apă. În chipul acesta s'a făcut cetatea aceasta ca și altele de pe alte locuri⁴.

E de însemnat, că stâncile, ce formează acest deal sunt piatră de var foarte tare, pe când pietrele cioplite din zidul cetății sunt cu totul tot de altă construcțiune, de cari nu să află nicăiri în jurul acestei cetăți. Aceste pietri au structură grăunțoasă, ele sunt compuse din mici grăunțe opace galbine-roșietice pe dinafară, albe pe dinlăuntru. De unde s'au adus aici nu să știe.

La săpătura amintită în dosul zidului am aflat un hârb mare de vas de lut, care avea grosime de 22 mm. — Credința poporului, că aci s'ar află comori este încâtva basată, de oarece s'au aflat în apropiere multe monete vechi de aramă și de argint. Mi-a succes a câștiga 2 monete de argint din deosebite timpuri, ceace o deduc de acolo, că figura de cap nu e una și aceeași la amândouă.

Una din ele e cioplită pe margini, capul însă să vede foarte bine având un coif puternic mai înalt decât larg îndreptat cu vârful înapoi și acoperind urechile. Pe cealaltă parte să vede o figură înfățișând 2 cai mânați de un om, ce șade în trăsură și ține frânele în mână. Capul cailor, precum și al omului l'a tăiat cel ce a cioplit moneda. Sub această figură se află și o inscripție, din care însă nu poți descifra mai mult decât literele următoare. . . . CILANVS . . . ori SILANVS . . . iară din jos de ele . . . OM . . . probabil ROMA.

Ceealaltă înfățișază pe o parte un cap cu nas mare aquilin, purtând un coif mai mult larg decât înalt situat tot ca la cel de pe moneda primă. Pe cealaltă parte înfățișază mai multe (3—4) figuri de cai. Din jos de aceste figuri am putut distinge o singură literă tocmai la mijloc și adecă: V. Dacă s'ar află cine să facă săpături, eu cred, că ar află aci o mulțime de lucruri vechi, deoarece și fără săpături a aflat un om un coif de fier, după cum am amintit, dar' acest coif nu se mai află la el, căci l'a înșelat un șvab de i la dat lui. Unde să va fi aflând acum nu știu. Eu pun timpul zidirei acestei cetăți pe timpul romanilor, dacă nu va fi fost zidită cumva chiar de daci . . .

Ocupându-ne cu aceste idei am părăsit cetatea și ne am pogorât în valea roșiei, unde ne am pus la umbră lângă un izvor și am prânzit cât șapte.

Dupăce prânzirăm și odihnimrăm nișal, o luarăm mai departe spre Cioclovina. Acum am văzut partea de cătră valea Roșiei, a dealului pe care sunt ruinele cetății și ne am putut explică numirea de „Piatra roșie”. Stânca ce se înalță din vale până sus la cetate e formată din piatră de var și în multe locuri disolvându-se diferite materii și curgând pe stâncă în jos au roșit o. De aci numirea ei.

Calea cătră Cioclovina duce pe sub un pisc înalt format din piatră de var, ce se numește Țifla. Acest pisc a trebuit să-l ocolim, deoarece pe partea unde este cărarea nu să poate sui nimeni pe el. Ne-am dus deci de cealaltă parte, unde este cătunul Cioclovina, compus din vr'o 20 case, îndepărtare de $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ oră una de alta. Pe partea aceasta ne-am suit cu mare ușurință spre Țifla și ajungând în vârful ne-am suit călare pe câte o stâncă și am privit asupra lumii. De aci se vede întreaga valea Streiului și până dincolo de Deva. De asemenea se vede o parte din valea Hațegului. — Pogorându-ne de aci cu cuget de a merge încă în aceea zi până la peșteră am fost împiedecați în executarea acestei intențiuni, căci omul, ce locuiește sub Țifla ne invită la „pomană” și refuzul nostru nu avu nici un rezultat; trebui deci să rămânem la pomana ce o făcuse omul întru pomenirea soției și ficei sale.

La această pomană a venit și un vecin, care fusese prin peștera, ce voiam a cercetă. Fiind timpul înaintat nu mai puteam merge în ziua aceea la peșteră, rugarăm deci pe omul nostru să meargă cu noi a doua zi. El ar fi mers foarte bucuros, — zicea, dar are o trebuință neapărată să plece încă în seara aceea la Hațeg. Ne recomandă însă pe un bătrân cu numele Ion Monu, carele a fost de mai multe ori prin peșteră. — După pomană chemarăm pe „moșul” — cum l'am numit noi pe Ion Monu — și el veni numaidecât. Cerând informațiuni despre peșteră „moșul” ne povesti următoarele, după ce ne puseserăm pe iarbă lângă o corfă cu cireșe.

c) Peștera.

„Auziți cum urlă apa colo sub stâncile cele albe?! Acolo iese râul nostru de sub deal, căci trebuie să știți, că dincolo de dealul acela, la Ponorele să face o peșteră largă și prin aceea întră râul sub deal. Dela un loc încolo peștera se face tot mai îngustă, încât nu mai poți merge pe ia încolo.

Apa însă își are locul său și D-zeu știe pe unde și cum curge, căci noi o vedem numai, că iasă aici dincoace de sub deal. Veți vedea d-voastră dimineată, când vom merge pe acolo, că și din partea aceasta să lărgește peștera și acolo. În lărgimea aceea, zac „la izvoare“ oile și caprele vara când e cald.

Deasupra locului pe unde iasă apa să află peștera, pe care vom cerceta-o mâne. Eu am fost de vr'o 3 ori în ia, dar cine a putut ajunge la fundul ei . . . cine știe unde va fi acela pe aci încolo, poate că străbate până de cealaltă parte a dealului, dar aceasta nu o știe nimeni. Peștera aceasta e largă și înaltă și are o mulțime de chilii pe amândouă laturile și dacă nu vei băga de seamă și rătăcești prin vreo chilie, apoi nu mai ieși de acolo până-i lumea. Mulți vor fi perit pe acolo, căci să află oase multe.

Pe părțile peșterei sunt țâțe de capră, de vacă și de oaie toate de piatră și câte și mai câte minunații făcute tot din piatră. La un loc este și izvor și pe jos este măturat frumos ca în casă; să vede, că acolo au trăit când-va oameni. *

„Zice, că pe vremea hoției o ceată de hoți și-a ales aceste locuri și trăiau pe aici prin codri fără nici o frică. Ei apoi au umblat și prin peșteră și și-au făcut acolo locuință de iarnă. Comorile ce le-au adunat ei încă le-au pus pe aci. Poate, că sunt și în peștera de care vă vorbesc, dar cele mai multe sunt într'alt loc. Deasupra peșterei, uitați-vă tocmai colo sub piscul cela, încă este o gaură prin stâncă la vale și acolo e comorara cea mare. Pe vremea hoților era un fag mare acolo, care să ridica până în dreptul gaurei aceleia și din vârful fagului până la gaură își au făcut ei punte, pe care mergeau acolo, căci altcum puiu de om nu să poate sul acolo. Când au văzut hoții, că nu mai pot trăii pe aci, s'a suit unul și a băgat toate comorile în gaura aceea, iară după ce s'a pogorât jos a dat foc fagului, ca nime să nu poată afla comorile lor. *

„Și în Custură*) este o peșteră ca aceasta, dar în aceea sunt grozav de mulți bani. Numai cât nu prea știu oamenii unde e peștera, și cari știu nu pot lua banii de acolo până nu aduc iarba fierelor. Acu's doi ani au fost niște feciori acolo și au intrat în peșteră. Acolo era o cătănuță mică cu cibică roșie pe cap; pasămite acela era necuratul. Cătănuța a întrebat că ce caută?

— Am venit să vedem ce e pe aici — au răspuns ei.

— Puteți să ve uitați, dar nu-i iertat să luați nici măcar un ban — zise cătănuța — până nu veți aduce iarba fierelor.

*) Un munte lângă Retezatul.

Atunci când veți aduce-o puteți scoate de aici în timp de trei ciasuri cât vreți, iară dacă trec cele trei ciasuri nu mai este iertat să luați nimic.

De atunci umblă ei după iarba fierelor și s'a înțeles cu ei și feciorul meu ca să meargă și el cu ei. Am auzit, că au căpătat iarba dela un orăștian, dar nu știu dusu-s'au ori nu, că feciorului meu nu i-au spus nimic. Mă tem că se duc fără el, că lumea-i rea în ziua de azi . . .

„Moșul” nostru vorbiă cu predilecție despre comorile ascunse prin peșteri și aveă firma convingere, că în peștera, ce voiam a cercetă încă să află bani. După ce mai filosofă „moșul” despre comori, cătănuțe și mai știu eu câte comedii, se duse acasă; iară noi ne așezarăm sub un șopru pe niște fân proaspăt și . . . adurmărăm.

A doua zi la 5 ore eram în picioare. După ce nenea Stan, la care sălășluiserăm peste noapte, ne omeni cu ce aveă el mai bun la casă, și după ce mulțămindu-i ne luarăm rămas bun dela dânsul, pornirăm cătră peșteră având a merge pela „moșul” să-l luăm cu noi. „Moșul” eră gata și luându-și săcurea pe umăr porni înainte, iară noi o luarăm după dânsul unul câte unul pe cărăruia îngustă.

— Uite, că „moșul” s'a provăzut cu traistă, ca să aibă în ce pune banii, ce-i va află în peșteră — zise Niculiță, iară „moșul” pășiă maiestos înainte, făcându-și planuri — după cum ziceă Niculiță — cum se scoată banii și ce se facă cu ei.

După o cale de $\frac{1}{2}$ oră ajunserăm la „gura râului”, adecă la locul unde iese râul de sub deal. Gura peșterii pe unde iese râul e foarte largă și înaltă, dar curând se strâmtează. Inaintând pe lângă apă în sus am dat de un basin mare, în care cade apa dela o înălțime de vr'o doi metri dintr'o gaură foarte strâmtă. A străbate până acolo e cu neputință.

Întorcându-ne de aci o luarăm spre stânga râului și încunjurând stânca de lângă — respective deasupra apei, începurăm a ne urcă spre peșteră. Cu mare năcaz ajunserăm la niște fagi, din cari ne tăiă „moșul” fiecăruia câte o bâta, căci altfel eră cu neputință a ne urcă din cauză, că locul e tare pieziș și acoperit cu frânturi de stâncă. Dacă din nebăgare de seamă pășești pe o astfel de piatră nu știu zeu cum vei face să nu te duci pe-aci la vale până în râu. „Moșul” ne-a spus aceasta înainte. Niculiță vrând se vadă cum s'ar durigă la vale dacă ar cădeă, căută o piatră mare și întepenindu-se bine ca să nu cadă și el, o mișcă cu bâta. Pornind piatra la vale mișcă și lua cu sine tot, ce antingeă în cale-i așa, că dela o vreme se păreă că toate pietrele au

pornit la vale. „Niculiță stai pe loc, că te faci făr' de noroc,“ — îi ziseiu eu, iar el râdea de se prăpădea, văzând ce lucru mare a putut el pune la cale.

Cu chiu, cu vai și cu frica 'n oase ajunserăm în fine la gura peșterei. Acî se formează puțin loc șes pe care a așezat natura nește bolovani, cari ne-au servit de scaune și de masă.

După atâta osteneală, de sine să înțelege, că ne apucase setea. Numai acum văzurăm că noi nu ne-am cugetat la o astfel de eventualitate, iară acolo nu era apă nicăiri.

— Nu vă amărăți — ne zise Tănase, — am știut eu că așa o să fie și de aceea iată ce am adus!

El adecă seara a cules o mulțime de cireșe pe cari le-a adus cu sine și acum ni le puse înainte. Ca lupii ne aruncarăm asupra lor și ne potolirăm setea cu ele. Dupăce odihnirăm puțin, pornirăm să înțrăm în peșteră.

Uitam să amintesc, că „moșul“ culesese o mulțime de buruieni și încărcase cu ele pe doi băieți, ce veniseră cu noi și astfel pregătit pornî înainte.

— Ce ai de gând să faci cu buruienile „mosule“? — întrebăm noi.

— Apoi, dragii mei, trebuie să pun semne pe unde mergem, ca să știm pe unde să ieșim și să nu ne pierdem pe acolo, c'apoi nu mai vedem soarele.

Gura peșterei e largă de 2 metri și înaltă de 1 metru. Îndată ce întri însă se lărgește puțin formând un fel de antișambră. De aci se formează adevărata intrare în peșteră. Din antișambră am înțrat pe un fel de tunel îngust în jos, care conduce în peștera propriu zisă. — Numai cel ce a văzut peșteri își poate face idee despre această peșteră. A o descrie nu me simt destul de destoinic; cu toate acestea mă voi încerca a da câteva amănunte asupra ei, ca cetitorul să-și poată face o idee cât de palidă despre aceasta grandioasă peșteră.

Ea să compune din două părți mari, legate una de alta prin o intrare îngustă; fiecare din aceste părți are câte trei despărțăminte mai mari, pe cari le-am numit noi „sale.“ — Așadară din tunel am înțrat în sala Nr. 1 din p. I. „Moșul“ pâșiă înainte cu precauțiune, ținând o făclă în mână, dar noi, nerăbdători, nu mai așteptarăm să ne conducă moșul, ci o luarăm înaintea lui și ne oprirăm în mijlocul salei concentrând aci amândouă fecliile ca să ținem mai întâi o revistă asupra formei, mărimii etc. salei. — Basa e rotundă, pereții se înalță apropiinduse unii de alții până ce la o înălțime oare-care se întălesc. Ca să ve puteți face o idee despre

mărimea ei vă spun, că seminariul „Andreian” ar încăpea în ea foarte comod.

Sala aceasta stă în legetură prin o poartă mare cu sala Nr. 2, care e și mai mare ca cea dintâiu. În dreapta dela intrare se află un deal mare de piatră. Aci sunt „țâțele” de capră, vacă etc. despre cari ne povestise moșul. Sala Nr. 3 e cea mai mare între aceste trei, dar nu e așa înaltă ca celelalte. Ajungând aci ni se pareă că am dat de fund căci nu mei vedem nici o intrare spre vreo altă sală.

În mersul nostru până aci am cutrierat toate „chiliile” dari nici una nu eră fără fund, cum zicea moșul, din contră fiecare își are fundul său. Sunt însă câteva, cari comunică la fund una cu alta astfel, că dacă mergeam pe una ne po-meniam că ieșim iarăși în sala, din care am pornit, eventual în sala următoare.

Ajunși în sala Nr. 3 începurăm a căută mai cu deamă-nuntul, nu cumva se mai află vr'o trecere în altă sală, ce se va mai fi aflând. Căutând astfel aflarăm în partea dreaptă o gaură în părete la înălțime de 1 metru. Urcându-mă acolo mă vârii cu mare greutate pe ia încolo și văzui, că se lăr-geste dela un loc, dar iarăși să strimtează. Apoi mai eră și neajunsul, că nu puteam intra în ia fiind situată foarte jos, iară de unde eram eu nu aveam cum să mă pogor în ea, fiindcă păretele de piatră eră ca și cioplit și nu aveam de ce mă prinde ca să mă slobod. Aici dar nu-i treabă, haidem mai departe.

În păretele din fund, cam la stânga aflarăm altă gaură, aceasta însă nu eră sus, ci la baza păretelui și mergea drept în jos. Văzând, că nu e afundă, — neascultând de admonierea „moșului,” — mă slobozii în ea și întorcându-mă încolo cu făclia în mână văzui, că de aci încolo încă este peșteră de-stulă. Aceasta eră sala Nr. 4.

„După mine copii!” strigai eu plin de bucurie. Sala aceasta e cam tot așa de mare ca Nr. 3. dar e cu mult mai înaltă. Din aceasta — pe aci nu mai sunt „chilii” — am trecut în Nr. 5 care e cea mai mare dintre toate. Ea are formă lungăreață. Vârful ei nu l'am putut vedeă, căci făcliile nu erau în stare să lumineze până acolo. Pe jos în partea cea mai mare e numai pământ, pe când în cele de până aci este mai numai piatră. Când am tras odată cu băta în pământ s'a produs un sunet așa de puternic, încât deodată au stat ceialaltii încremeniți, cugetând, că se surpă peștera pe noi.

După aceea am învitat pe Tănase să sloboadă odată pușca, iară el învoindu-se scoase mai întâi glonțul din pușcă, lăsând numai puținul praf în ea, se uită la capsulă și-i dete drumul.

Norocul nostru că ne-am lipit de pãreți și ne-am rezimat și cu bâtele, că de nu, cădeam la pãmânt, așa de teribil a sunat pușcătura.

Mergând înainte peștera devine tot mai îngustă formând câteva cotituri. În aceasta strimtoare se află într'un loc o galeriã, deasupra cãreia atãrnã „clopotele“; aceasta am numit-o bisericã. Inmediat lângã bisericã se aflã doi stãlpi de piatrã tocmai în mijlocul strimtorii. I-am botezat Leonidas și Xerxes, iar strimtoarea: Termopile.

Dela Termopile încolo iarãși sã lãrgește peștera formând o salã (Nr. 6) foarte largã, rotundã, dar scundã. Pãreții parcã sunt zidiți de mâni omenesti cu o mulțime de boltituri și arcuituri, pe cari sã aflã cremene în diferite forme. Când am intrat primadatã acolo am cugetat cã e scris pe arcuiturile acelea, așa e așezatã cremenea pe ele. Aceasta cremene, ca și celelalte figuri și forme de piatrã, ce se aflã în peșterã (cu deosebire în Nr. 2 și la Termopile) își au și ele istoria formațiunii lor pe care vom vedea-o mai la vale.

Sala Nr. 6 e cea din urmã. Aci am ajuns la fundul peșterei. Dacă s'ar sãpã în 2 locuri lângã pãretele din fund al acestei sale, de sigur s'ar aflã continuarea peșterei, cãci se vãd niște gãuri, dar aceste sunt aproape astupate cu pãmânt și pietri, ce au cãzut de pe pãreții peșterei.

Lungimea peșterei peste tot nu o pot da în metri. Noi am umblat mai bine de 2 ore pãnã am ajuns în fund, de unde se vede, cã aceastã peșterã e de o lungime considerabilã. — În partea ei cea mai mare zace deasupra peșterei, prin care curge apa. De aci deduc eu, cã odinioarã poate sã fie curs apa prin aceastã peșterã, iarã cu timpul și-a fãcut alt loc mai în jos. Aceasta însã e numai o ipotesã, ce nu se poate dovedi de adevãratã, decãt numai dupã cercetãri multe și prin oameni specialiști în geologie.

Se vorbim ceva și despre formațiunile de piatrã.

Dealul în care se aflã peștera e format aproape numai din piatrã de var. Apa de ploaie se strecurã printre crepãturile stãncilor la vale și în multe locuri se oprește în golurile ce le aflã în cale. Ea însã nu rãmãne aci, ci își cautã loc și sã strecurã tot mai jos. Apa cuprinde un gaz numit acid carbonic. Acesta are însușirea, cã disolvã (topește) varul și-l ia cu sine. Astfel, cã picãturile de apã încãrcate de var sosind de printre stãnçi în peșterã, aci în aer apa evaporeazã și pierde o parte din acidul carbonic, iarã varul se condenseazã, se întãrește.

Dacã apa se strecurã încet și lin, picãturile nu cad de pe pãreți (boltituri), ci acolo evaporeazã și varul tot acolo

rămâne. Cu timpul se formează din varul rămas acolo un fel de sloiu, ca cei ce se formează iarna pe streșinele caselor. Încetând de a se mai scurge apa sau abătându-se pe alte părți, sloii aceia nu mai cresc. Acești sloi sunt „țatele” de oaie, capră etc., după cum spunea „moșul”. Aceste formațiuni se numesc „stalactiți”.

Dacă însă apa vine în cantități mari, ea nu se poate opri, ci cade jos și aci evaporază. Formațiunile ce să nasc jos în fundul peșterii, cresc de jos în sus; ele se numesc „stalagmiți”.

În peștera noastră să află atât formațiuni de stalactiți cât și de stalagmiți într'un număr foarte considerabil. Astfel dealul de piatră, ce se află în sala Nr. 2 nu e altceva decât un puternic stalagmit încărcat cu mulți alți stalagmiți mai mici de mărime și forme deosebite. Am aflat pe dealul acesta între altele un cuib formal plin de apă și în el 3 ouă mici formate din var.

Deasupra acestui deal întregă boltitura, e acoperită cu stalactiți care de care mai minunați. Toate formațiunile de aci sunt aproape numai de var. Nu astfel stă lucrul în sala Nr. 5. Aci varul e amestecat cu foarte mult siliciu. Sunt și formațiuni numai de siliciu. Acestea sunt aproape transparente. Clopotul din „biserică,” lângă Termopile nu e altceva decât un stalactit puternic din var-siliciu, în forma unei perdele groase. Lovindul cu bățul dă diferite sunete foarte tari și frumos sunătoare, întocmai ca un clopot adevărat. Leonidas și Xerxes încă sunt din acelaș material crescuți de jos în sus (stalagmiți) la înălțime de 2 metri. Lângă ei să află un stâlp alb aproape transparent și pe dinlăuntru gol, care leagă plafonul cu padimentul — ca se zic așa —. Acesta încă sună tare lovit fiind cu ceva. Mulțimea stalactiților ce să află aici e enormă. Mulți sunt ruți și zac pe jos. Aproape toți sunt găuriți prin mijloc; prin aceste găuri să strecură apa, care evaporând contribuie cu varul, ce la adus, la creșterea stalactiților lor. Să întâmplă însă, că dela o vreme gaura să înfundă la capătul de din jos, și astfel apa nu mai poate străbate prin ele în jos.

Niculită vrând să ia un stalactit frumos, a dat cu băta în el, căci era sus, și rumpându-se acela, s'a pomenit cu un tuș de apă în față. Era apa, ce s'a adunat acolo de când s'a înfundat stalactitul.

Tot în chipul arătat s'a format și cremenea din sala Nr. 6, care are formă de flori și pare a fi asudată din păreți. Formațiunile aceste de cremene în genere nu sunt mari și nici nu sunt tare legate de păreți așa, că numai atingându-le să desfac și cad jos, unde să desfac în mai multe bucăți.

Eșind afară ne-am încărcat fiecare cu o mulțime de stalactiți și de stalagmiți, dar aflând alții mai frumoși pe cei adunați îi lăsam iarăși pe acolo. Când ne-am apropiat de gura peșterii încă de departe am văzut o lumină slabă: erà lumina zilei. Eșind afară din peșteră părea, că am intrat într'un cuptor ferbinte așa de puternică ni s'a părut căldura de afară, cu toate că la gura peșterei erà umbră și lumina soarelui nu ajunge acolo, decât pe la 4 oare după amiază. În peșteră temperatura e foarte rece, aerul puțin greu.

După oboseala ce o simțiam, și mai ales atinși fiind de căldură, să înțelege, că ne erà cam sete. Apă nu erà, după cum am zis, iară cireșele le-am fost isprăvit. Să ne fim pogorât la râu, nu ne-am mai fi întors, și aveam de cuget să mai intrăm odată în peșteră. Ce erà de făcut?

Eu mă apucasem să fac o sugare, ca să-mi mai treacă de sete și de năcaz. Într'aceea aud pe Niculiță strigând un puternic 'vivat' și când mă uit într'acolo ce văd? — Niculiță cu fața strălucitoare de bucurie strângea în brațe o ploscă și să năcăjiă să-i sucească grumazii. Îndată ce săvârși această operație o pusa la gură, și atât îi erà drag de ea, încât abiă s'a îndurat a o lăsa. Plosca din chestie erà plină cu vin. De unde? — Dela badea Stan Armie, Dzeu să-i răsplătească fapta, — căci să îngrijise de noi, umplând plosca și dându-o în grija lui Tănase, când am plecat dimineața dela dânsul, fără ca noi să fim știut ceva despre lucru.

După ce ne stâmpărarăm setea cu cuprinsul ploștei și mai odihnimăm nițel, luarăm hotărârea a mai intra odată în peșteră, ca să căutăm nu să mai află cumva vreo peșteră laterală, eventual continuarea peșterei celei mari. Pornim. Căutând în toate părțile, mai cu deamănuntul ca la prima intrare, ajunserăm la gaura din perețele din dreapta al salei Nr. 3. Ne mai uitaram odată cu toții pe rând dar se exprimă părerea, că aci nu putem intra.

— Stații, aci, că mă duc eu — zisei eu, și luând o făclie în mână m'am vârât cum am putut până la lărgământ, aci am aruncat bâta jos și am sărit după ea la o afunzime de vr'o 2 metri. Norocul meu, că a fost pământ moale de desubt și astfel nu mi s'a întâmplat nimic. Aci jos erà locul larg. Căutând spre dreapta am văzut o grămadă mare albă, dau cu bâta prin ea și văd că e var stâns în formă de praf. Înainte! Mergând pe această peșteruță înainte, încurând începù a deveni tot mai strâmtă până ce abiă mai încăpeam pe ea. Acum erà îngustă, dar înaltă și cu cotituri foarte multe. Ici-colea se lărgea apoi iarăși devenea strâmtă. — Într'o lărgămintă am dat de o grămadă de oase rupte și

măncate de dintele timpului. De unde au venit aceste oase aci, eu nu știu. Poate că dela animale sălbatece rătăcite pe aci, cari nu au mai putut ieși și acolo au pierit. Dela o vreme n'am mai putut înainta din cauză, că strămoșii — ca să nu i zic peșteră — pe care am venit, aci lua o direcțiune verticală drept în sus și-mi eră imposibil să mă urc pe ea.

— Poate că aceasta corespunde cu gaura, pe care și-a băgat hoții comorile — cugetai eu și mă întorsei înapoi la gaura pe care am intrat și unde îmi rămaseră tovarășii, cari într'aceea au tot strigat după mine, dar eu n'am auzit nimic iară ei, cugetând că eu m'am prăpădit pe acolo, erau desperați. Bucuria lor când m'au văzut.

Dar acum alt năcaz! Când am intrat mi-a fost ușor a sări în jos, dar acum cum să sar în sus, căci de suit nu eră vorbă, ne având de ce mă prinde, de oarece stânca formă un adevărat părete luciu, fără nici un colț. Tănase își scosese capul pe gaură, ca să vadă ce fac. Eu am pus făclia în vârful bățului și i-am întins'o lui. După aceea i-am întins bâta, ca să o apuce bine, iară eu m'am tras pe ea în sus, cu mare năcaz. Ajungând sus unde zidul formă un fel de scaun la gura gaurei, am șezut pe el până ce s'a retras Tănase din gaură, apoi am ieșit și eu. — Numai după aceea mi-a venit în minte, că zeul foarte ușor s'ar fi putut întâmpla să nu mai pot ieși de acolo.

După ce am căutat înzădar și n'am mai aflat alte găuri mai mari sau peșteri, am ieșit afară și am pornit către casă. Adecă nul! Mai întâiu trebuia să prânzim, căci eră la 1 oră și eram flămânzi. Ne pachetarăm colecțiunile și pornirăm în jos. „Moșul“ luase un stalagmit puternic, ca să-l folosească de pisoiu, cu care să zdrobească sarea în piuă, și-l ducea pe umăr.

— Veniți până colea mai la vale, că acolo este un izvor și umbră bună lângă el. Acolo să prânzim.

Sosind la izvor „moșul“ își puse sarcina jos; dar fiind că-i apăsase umerii prea tare, el o durigă numai de pe umăr în jos, iară bietul pisoiu, supărat de această necomplezanță, să rupse în două. „Moșul“ surprins de această cutezanță a pisoifului, să uită la el a milă și a pagubă și clătina din cap.

— Uite! Apoi pentru asta mi-am rupt eu umerii cu tine? — zise el. Iară noi glumind asupra întâmplărei ne gruparăm pe iarbă lângă mâncare și în preajma izvorului. În decursul mâncării nu ne-a lipsit nici muzica. Niște păsărele cântau în apropiere, iară din depărtare se auzia sgotul apei.

După ce prânzirăm bine, o luarăm mai departe. Ca să nu rămân de minciună, față de d-nii adunători de numiri topografice, trebuie să înșir aci și numirile văilor pe cari și pe lângă cari am trecut la reîntoarcere până la valea Stângului.

Noi am prânzit la dreapta râului, ce iese de sub deal și se numește Valea-mare. De acolo ne am pōgorât în vale în fața unui plaiu numit Plaiul dracului. Mergând ceva mai la vale din dreapta să scurge Valea Cioclovinei. De aci în jos nu mai este altă vale laterală mai însemnată până departe în jos, unde vine din stânga o vale tot așa de mare și lungă, ca și Valea mare. Aceasta poartă numele de Vânătoriu. Aceasta și schimbă direcțiunea Văii mari. Mai în jos din dreapta vine valea Roșiei, peste care am trecut în ziua precedentă, și care curge printre Țifla și Piatra roșie. De aci în colo nu mai este altă vale până la valea Stângului.

Mai în jos de valea Roșiei să formează o luncă mică. Aci este o greblă mare, în care să opresc stânginii ce vin pe apă din sus. Scoțându-se stânginii din greblă după ce s'au uscă, să așează în „bocșe”, — vetre de ars cărbuni — și să prefac în cărbuni, cari apoi se transportau mai nainte la Calan, iar acum la Huniădoara. Căratul cărbunilor formează un izvor de venit pentru locuitorii din comunele apropiate, iar tăierea stânginilor mai ales pentru luncănenți (cei din Luncani.)

Să mai amintesc o episodă din calea noastră către casă. După că ne-am despărțit de Tănase, care a rămas acasă, am rămas numai trei: eu, Niculiță și Toma. — Am spus mai nainte, că ne luaserăm fiecare câte ceva din peșteră. Niculiță avea între altele un stalactit minunat de culoare albă, la vârful ascuțit ca un sloiu, iară spre bază lat ca de o palmă. Pe acesta îl vârsăe în buzunar, dar fiind că buzunarul era mic și „plăcinta” — cum a numit un puradeu stalactitul — era mare, sta de jumătate afară din buzunar.

Ajungând afară de hotarul Luncanilor, aci să află la gura a 2 văi mari, a „preuteșilor” și a „buiacului”, o colonie de țigani „băieși”. Lunca întreagă aci e acoperită cu pietri aduse și împrăstiate de apă. Un puradeu în costumul lui Adam, ne ieși înainte și salută pe Niculiță:

— Dumnezeu să te alduiască, dumnișorule!

Să-ți dea Dumnezeu cămașă — îi răspunse Niculiță.

— Dă mi și mie oțără de plăcintă d'ahaia, dumnișorule!

— Dar nu ai pietri destule p'aci; — răspunse Niculiță — de ce mai ceri și dela mine?

— Ahaia nu'i piatră, alduiască-te!

— Vino de vezi!

Convingându-se puradeul, că dumnișorul are „plăcintă de piatră”, să duse p'aci încolo, iară noi ne continuărăm drumul către casă, vorbind despre cele văzute în excursiunea aceasta și făcând planuri pentru alte excursiuni.

Multe osteneli am avut în excursiunea noastră, dar acelea nu sunt nimic pe lângă plăcerile sufletești, ce le-am simțit admirând natura în toată grandiozitatea ei; ele sunt nimic față cu bogăția spirituală, ce am primit-o din întuirea nemijlocită a văilor, dealurilor, stâncilor, cetăței, peșterei, pădurei etc. etc.

Eu din parte-mi recomand cu căldură tuturor, cari numai pot, să facă astfel de excursiuni, căci prin ele își poate omul câștiga multe cunoștințe.

I. Popovici.

Septemvrie, 1887.

Sonet.

Din nou coboară-te 'ntre noi, Isuse,
Căci iarăș turma ta e rătăcită,
Și iar se 'ntinde noaptea cea cumplită
A vechii uri, de Tine-atunci răpuse.

De-abia se mai zărește ca prin sită
A mântuirii stea. Dar cât de sus e!
Se depărtează par'că Cine spuse
Că stingerea ni-i singură ursită?

O, vino, iubitorule de oameni,
În sufletul bătrânei lumi să sameni
Din nou credința cea mântuitoare . . .

Cunoaște-l-vom? — Plecă-vom fruntea oare,
Când, întinzându-și mânilor-amândouă
Asupra-ne, va zice: „Pace vouă!”

A. Vlahuță.

Iubirea.*)

Erau trei sărmani: doi copii și-o mamă și pâne? . . . un singur codru 'ntr'o maramă. Mama îl frânse 'n două și dete pe rând la fieștecare câte-o părțiea.

— »Mamă!« ziseră copiii plângând, »Ție ce-ți rămâne?«
— »Voi!« . . . răspunse ea. — Deparațeanu. —

Un preot din orașul Lille chemă la sine pe trei copii ai unui parohian al său, om foarte sărac, spre a le da niște haine de pomană. Eră un ger mare și bieții copii erau înghețați de frig. Bunul părinte le zise, să se apropie de cuptor, să se încălzească, apoi le dete la fiecare o bucată de pâne, puțină brânză și o bucățică de carne. Cei mai mărișori își mănăcară porțiunea cu multă poftă, al treilea însă se uită la partea sa cu un aer de mulțămire deplină, dar fără a gustă din ea. »Ce e băiete«, zise părintele uimit, »tu nu mănânci?«
— »Nu«, răspunse băiețelul, »vreau să-mi duc partea mea acasă, să-o dau mamei, care e bolnavă«. — »Mănâncă, mănâncă și tu, voi îngriji eu și pentru mama ta«. — »Nu, nu pot mânca, vreau să duc pânea și carnea și brânza acasă; mama e bolnavă«. Și zicând acestea, ochii copilului se umplură de lacrimi. »Mamă-ta, micuțule, își va căpăta și ea partea sa: mănâncă numai nu fi îngrijat; mănâncă, că ți-a fi foame«. — »Da, mi-e foame; însă mama e bolnavă«. — »Ei bine, aici e pânea, brânza și carnea, care o vei duce mamei tale; acum mănâncă, ce ți-am dat ție«. Copilul se apucă și mănca, dară numai pânea goală, zicând: »Brânza și carnea o păstrez pentru mama«.

Un tată bogat murî. Trei frați moșteniră în părți egale întreaga lui avere. Se întâmplă însă, că doi din ei își pierdură averea moștenită prin pustiirile unui războiu și ei bieții rămaseră săraci. Al treilea dintr'ânșii auzi despre nenorocirea lor și zise în sine: »Nu cumva voi suferi eu ca frații mei să fie săraci și amărâți și eu să mă răsfăț în belșug? Nu, nici decum! Averea moștenită dela tatăl meu, înmulțită prin munca și osteneala mea, o voi împărți cu frații mei, ca și când acuma am aveă să împărțim. Nu vreau să am eu mai mult decât ei. Vreau să fim iarăși egali. Cum zise, așa și făcù. Averea sa întreagă o împărți de nou cu frații săi iubiți . . . Acestea s'au petrecut în Roma la anul 58 înainte de Hristos.

*) Istoriorele sunt luate din »Caractere morale« de I. Popea.

În orașul Auch — cetește Oș — izbucni într'o noapte un foc înfricoșat în apropierea bisericei mitropolitane. Cerul erà atât de roșu, că ai fi crezut, că el însuși este în flacări. După ce mistuise focul două case și erà să cuprindă casa unui neguțator de uleu: aci devenise fumul atât de puternic, încât lumea să țineà la o parte. Zadarnice erau opintirile soldaților celor mai curajoși de a străbate în casa de unde se auziau eșind aceste țipete desperate, sfâșietoare de inimă: »Scăpați-ne! scăpați-ne!« Ei se duseră cât se poate de aproape, dar, ajunși lângă zidurile înflăcărate, cari erau aproape de-a se surpă, dogoreala focului erà așa de mare, încât trebuiră să se retragă. Atunci ofițerii voinđ a-i încurajă prin exemplul lor ziseră: »Veniți, băieți, să ne urcăm pe ziduri!« Se încercaseră să facă aceasta, dar și ei fură siliți a se retrage. Chiar pompierii, atât de fără frică, cari până acum făcuseră minuni de curajiu, de astădată se opriră și ei, văzând, că și lor le este cu neputință a face vreo ispravă... și într'aceea mereu se auziau țipetele sfâșietoare ale unei femei, care strigă: »Scăpați-ne! Scăpați-mi copilul!« La început erau mai multe voci, cari strigaseră din aceea casă: »Ajutor! ajutor!« acum însă de părăitul flăcărilor, de surpatul și troznetul bânelor, nu se mai auziă decât vocea mamei aceleia și a copilului ei; ceilalți locuitori ai casei periseră. Un moment o văzură pe biata femeie apărând cu copilul la etajul prim.

Arhiepiscopul de Auch, venise de vreo câțava vreme în fața casei, care ardeà, și îmbărbătă mulțimea cu cuvintele: »Douăzeci și cinci loudori, două zeci și cinci loudori dau aceluia, care va scăpa pe femeie și pe copilul ei!«

Vocea prelatului fu auzită. Mai mulți oameni din cei de față făcură câțiva pași spre foc, dar fură siliți a se retrage îndată. »Cincizeci loudori aceluia, care va scoate din flăcări pe copil și pe mamă-sa!« strigă din răspuțeri arhiepiscopul!

Lumea ascultă, dar sta nemișcată. Atunci se văzù la lumina incendiului marinosul prelat înmuind un postav într'o găleată cu apă, învăluindu-se cu el și ducând cu ajutorul unui sau doi oameni o scară la zidurile casei și făcându-și semnul crucei, încunjurat de lungul postav alb, muiat, se suì pe scară.

Inimile tuturoră băteau puternic de admirație și de frică în fața priveliștei înspăimântătoare.

Neliniștită și nerăbdătoare, mulțimea își țineà ochii ațintiți la arhiepiscop, admirând curajul lui, și-l văzù deodată ajuns la o fereastră roșie de flăcări și apoi nu mai văzù nimic... Toți erau înghețați de frică... Dar Dumnezeu nu voi să zădărnicească atâta iubire și atâta simț de jertfă...

După câteva clipite apărură la fereastră o grupă: eră arhiepiscopul, femeia și copilul. O! ce bucurie la vederea lor! Ce bucurie când lumea adunată i-a văzut pe toți trei scăpați. Arhiepiscopul aruncând de pe umeri postavul jumătate ars, căzū în genunchi pentru a mulțami lui Dumnezeu; apoi ridicându-se, zise cătră sermana mamă, ruinată în urma focului: »Doamnă, am promis 50 loudiori aceluia, care v'ar fi scăpat; eu i-am câștigat și eu îi dau copilului D-tale«.

Despre iubire*) să vorbește foarte mult în lume și pentru ea au cei mai mulți oameni deosebit interes; și totuși ea este atât de rară pe pământ, că trebuie nespus de mult s'o cauți între oameni, pentru ca s'o afli în adevărata ei ființă.

Multe se prezintă ca iubire, ce totuși sunt egoism — iubire numai și numai ne sine însuși —, căci iubirea nu are de a face nimic cu patima, pofta și dorințele. Iubirea azi e străină pe pământ. În zilele de azi abea avem curajul de-a vorbi despre iubire, când toate merg de-a valma; când omul caută cu toate mijloacele de-a nimici cât se poate mai mulți oameni deodată; când toți aleargă după câștig și folos, când fieștecarele să socotește pe sine însuși de deaproapele său; când nimeni nu se mai întreabă: »ce datorințe am față de alți oameni?«; ci numai: »ce datorințe au alții față de mine?« — când peste toate eul propriu e prefăcut în centrul și cuprinsul întregii vieți. În tot locul conduce egoismul, iubirea numai și numai de sine însuși și acesta este semnul »zilelor negre de azi«; omul însuși e »pustiitorul«; căci tot ce nu este condus de iubire, ce nu conține iubire — conține în sine germenele pustiirii — nimicirii...

Și în aceste zile negre atâția oameni caută și să întreabă de Dumnezeu..., fiindcă văd pustiirile și mulți și-au pus întrebarea: »ce e de făcut ca să fie mai bine în lume?«... și răspunsul acestei întrebări îl dă toate cărțile sfinte: »Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din tot cugetul tău, din toată inima ta, din toată virtutea ta; iar pe deaproapele tău ea însuși pe tine.«

Ce este iubirea? Iubirea este puterea, izvorul binelui, chiar însuși binele. Din iubire a făcut Dumnezeu lumea, din iubire a trimis Dumnezeu spre unul născut Fiul său în lume... Iubirea este la temelia lumii.

Din iubire s'a arătat Dumnezeu lumii, de aceea e iubirea dumnezeiască; ea este puterea cea mai înaltă din lume; prin ea susține Dumnezeu universul; ea edifică, ea susține și des-

*) W. Krappe.

voaltă; ea e puterea de atragere, ea e legătura care susține toate. Iubirea e harmonia desăvârșită, ea e »plinirea legii« —, a voinței lui Dumnezeu. Numai prin iubire putem ajunge desăvârșirea, de aceea zice Apostolul Pavel »... îmbrăcați-vă cu iubire, care este cingătoarea desăvârșirii.«

Despre iubirea dumnezeiască ne grăiește în reaga fire, suntem împresurați de ea, dar puțini îi cunosc și pricep graiul, căci zidul puternic ce l-am ridicat în jurul nostru, cu interesele vremelnice ale lumii acestea, împiedecă dumnezeiasca rază să pătrundă până la cunoștința noastră... De aceea are și drept poetul când zice:

Iubirea este un lung șir de durere,
mii de lacrimi nu-i ajung și tot mai multe cere.

Omul e făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, în el încă e o scânteia a iubirii dumnezeiești..., descoperirea acesteia în aproapele nostru și iubirea ei este adevărata iubire.

Iubirea dumnezeiască nu cunoaște durerea, ea este fericirea și bucuria vecinică. Iubirea omenească e suferință, e durere, căci ea e legată de patimi și dorințe. Omul se alipește de formele externe, să alipește de oameni și lucruri, și când moartea sau alte pricini îl desfac de acestea atunci durerea lui nu are margini. Omul să iubească oamenii, căci iubirea, fie ea cât de mărginită, e totuși o putere, un îndemn spre bine..., căci e cu mult mai bine a suferi din iubire, decât din frica suferinței a nu iubi de loc. Suferința e o școală bună, și omul bun învață din ea; numai omul îndărătnic să lasă sedus prin suferință și sdruncinat în iubirea sa.

Izvorul suferinței este egoismul. Cel ce-și examinează iubirea, va afla că e strâns legată cu poftă. Cel ce iubește așteaptă și pretinde atât de multe dela cel iubit; ar voi să-i fie tot aproape; dorește ca toată vremea și toate interesele lui să-i fie dedicate; pentru aceasta sunt atâtea căsătorii nenorocite, căci o parte să leagă de cealaltă și așteaptă ca numai pentru ea să existe, să trăiască.

Dumnezeiasca iubire nu așteaptă nimic — nici o răsplată... Oamenii sunt nenorociți dacă nu sunt și ei iubiți. Dumnezeu nu întreabă de lumea îl iubește — el iubește lumea, căci el este însași iubirea cea fără de margini... Soarele lucește și încălzește toate din lume și binefăcătoarea lui lumină o revarsă cu belșug asupra tuturor, nu întreabă de sunt vrednici de ea toți sau nu și nici de sunt recunoscători pentru aceasta.

Ființa dumnezeieștei iubiri este deplină jertfire. Hristos însuși zice: »Nimeni nu are mai mare iubire, decât aceea,

de a-și pune viața pentru prietenii săi. Este în firea iubirei, ca ea să fie darnică. Cu toate că să zice, ca să nu măsoari iubirea după expresiunea externă a ei — căci aceasta poate să rezulte din fel și fel de motive. — Milionarul poate să dăruiască milionul său din iubire adevărată, dar și numai ca să-și salveze numele — cinstea.

Fiind oamenii diferiți, și expresiunea iubirei lor e diferită. Dar oricum iubirea trebuie să fie exprimată; ea nu cunoaște prescrieri; ea nu cumpănește și nici nu speculează, ci ea lucrează nemijlocit cu dreptul deplinei libertăți.

Prin vorbe, fapte și gânduri caută oamenii a-și arăta iubirea — și graiul ei este dela suflet la suflet. Frumșețile firei atât de bogate nu sunt altceva decât o formă a expresiunii iubirei; iubirea vrea să împodobească existența noastră. Ce pustie și săracă ar fi viața omului, dacă iubirea n'ar căuta să-o înfrumșețeze și înbogățească.

Iubirea îndeamnă pe om la fapte curate și lipsite de egoism. Valoarea iubirii nu este de-a se căuta în obiectul, de care se folosește iubirea în expresiunea ei, ci în simțământul din care izvorește ea. O florică, un pahar de apă, o vorbă dulce pretinoasă, sau o privire izvorâtă din iubire au adeseori puterea de-a înveseli un suflet amărât, să-i dea nou curaj și dor de viață. Și de câte ori nu facem aceasta, îi răpim o veselie și facem viața mai săracă.

Iubirea trebuie să se exprime în vreo formă oarecare.

Deplina jertfire constă în a sluji, a servi pe alții. Aceasta a propovedit-o însuși Hristos, când a spălat picioarele învățăceilor săi; o pildă a numit-o, »ca să Vă iubiți unii pe alții, precum eu V-am iubit, din această iubire să Vă cunoască lumea că ai mei învățăcei sunteți«. Serviciul poate să fie foarte diferit; în toate formele sale este însă totdeauna expresiunea iubirei. Pe treapta cea mai de jos se arată ca îngrijire pentru priirea trupească a omului. Astfel slujește femeia pe bărbat, făcându-i mâncarea și ținându-i hainele în bună rânduială; dar chiar și îndeplinirea lucrării celei mai de rând când ea e îndeplinită din iubire e o rugăciune. Pe treptele mai înalte servesc oamenii unii altora în fel de fel de chipuri numai ca să-și exprime iubirea. Toată educațiunea și tot învățământul trebuie să se săvârșească din iubire, căci altminterlea nu are nici o valoare.

Toată activitatea omenească îndeplinită din iubire e o slujbă. »Toate ale voastre din iubire să le faceți« — zice apostolul Pavel: fără iubire orice lucru n'are nici o valoare, căci îi lipsește viața adevărată.

Cunoaștem cuvintele apostolului:

»De-aş grî în limbi omenеşti şi îngereşti, de mi-ar lipsi iubirea, m'am făcut în aramă sunătoare« ...

Sunetul clopotului de aramă e plăcut, dar nu pătrunde la inimă, nu află răsunet în inima omului, căci în arama sunătoare nu este vieaţă. Tot asemenea e şi cuvântul multor oameni, cărora Dumnezeu le-a dat darul cuvântărei, cari pot spune cele mai frumoase cuvântări şi predici, dar ceea ce ei ofer, trece şi nu atinge inima — lipsindu-le iubirea — lipseşte vieaţa din cele ce ne ofer.

»De-aş aveă toată profetia şi de-aş aveă toată ştiinţa şi toată credinţa încât să mut şi munţii şi neavând iubirea nimica m'am făcut.«

Sunt oameni cari au cunoştinţe bogate şi facultăţi frumoase dar fiind ei cuprinşi de iubirea numai şi numai de sine — sunt nimica; ei merg pe calea spre nimicire, căci toate le întrebuintează numai şi numai pentru binele lor propriu, nu precum a făcut Hristos pentru binele şi folosul omenimei întregi. »Şi dacă toate ale mele le-aş da săracilor şi trupul mi l-aş lăsa să-l ardă de mi-ar lipsi iubirea nimic nu mi-ar folosi.« Cel ce fără de iubire face binele, nu foloseşte nici sieşi şi nici altora. O faptă săvârşită fără de iubire este asemenea ca o aramă răsunătoare, îi lipseşte vieaţa — nu e faptă bună Iubirea este neîncetată lucrare, care răspândeşte binecuvântare asupra altora şi răsplătirea o poartă în sine în-saşi; este propriu fiinţei iubirei că ea îndreaptă pe om — îl face mai bun.

»Iubirea nu face răul«; aceasta o ştie fiecare din propria-i experienţă. Cel ce iubeşte, acela să nizueşte să facă numai binele.

»Iubirea înfrânează« — ea este în stare să schimbe cu totul pe om. Cât de dur, neprevenitor, neprietenos şi egoist ne pare câte un om! De l-am observă însă atunci când e lângă persoana pe carea o iubeşte, atunci ne vom miră, cum acelaş om este atât de prevenitor şi gingaş... »Iubirea nu cugetă la sine«; ea nu cugetă nici chiar la aceea ca să fie iubită; ea nu cere şi nici nu aşteaptă nimic; ea caută numai să iubească, ea îşi află cea mai mare fericire, când cel iubit se află bine.

Iubirea are un simţ deosebit. Cel ce iubeşte cu adevărat pe un om, acela are un simţ deosebit şi sigur, el ştie ceea ce pe celalalt îl poate supăra şi vătăma. Iubirea nu e în stare să vatem vreoa fiinţă. Ea înfrânează şi stăpâneşte cugetele, pornirile şi cuvintele şi faptele prin iubire graiul omului devine mai blând şi gingaş; cugetele frumoase şi curate. Iubirea iartă şi apără — ea tocmeşte şi netezeşte; ea delătură greutăţile din cale, ea nu cleveteşte şi nu se ceartă.

Iubirea nu pismuește. Pisma e peste măsură de răspândită între oameni. Ea zădărnicește pacea inimei, ea e în stare să nimicească o viață întreagă. Pisma izvorește din mândria vătămată, din închipuirea falsă, și chiar din dorințe cari nu se pot realiza. Iubirea iartă toate, căci ea nu cugetă la sine; adevărata iubire nu caută la vătămare, căci adevărata iubire e fericită, când poate iubi. Dar firea omenească e încă prea aspră și inima prea slabă; ea totdeauna tresare și să strânge când o ajung vorbe și fapte lipsite de iubire. Dar iubirea să apără față de astfel de simțeminte, ea nu-și dă pace până ce nu alungă orice umbră a neînțelegerii.

Cunoaștem cuvintele scripturei: »Nu lăsa să apună soarele asupra mâniei tale«. Divergențe de păreri vor obveni totdeauna între oameni și chiar și între cei mai buni prieteni; oamenii pătimiși ușor ajung la vorbe aspre și chiar la vătămări... aceasta la oamenii zilelor noastre nu se poate ocoli. Dar ceea ce nu e permis ca să obvină este, ca dispozițiunea turbure provenită din aceasta să dăinuească; iubirea nu are liniște și nu-și dă pace până ce nu restabilește iarăși harmonia — buna înțelegere; trebuie să ne facem obiceiul ca totdeauna să ne despărțim în cea mai bună înțelegere. Cel ce iubește nu să poate odihni până ce-i apasă inima ceva... și de cele mai multe ori cu un singur cuvânt blând poate alungă greul de pe inima sa și a altuia. Nu trebuie să așteptăm ca alții să vină la noi, ci noi trebuie să mergem spre a reaseză pacea.

Cunoaștem cuvintele Mântuitorului: »Când darul tău îl duci la altar spre jertfă și îți vine aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo, și mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău și apoi vino de jertfește darul tău.« — Aici e vorba de fratele nostru; sunt astfel de oameni de cari suntem legați prin iubire și prietenie, și darul adus la altar e rugăciunea. Cel ce o neînțelegere — o dispozițiune rea lasă să dăinuească chiar o zi numai păcătuiește, cu cât mai mult însă cele ce lasă să treacă un an sau chiar mai mulți. Numai iubirea e în stare de-a alungă toată neînțelegerea, căci »ea nu să supără, ea nu socotește răul, ea supoartă toate, ea nădăjduiește toate și rabdă toate.« Iubirea nu se îndoește; ea își are temelia pe-o stâncă. Aceea nu este iubire care se lasă influințată, carea ascultă de amăgiri, carea se schimbă ca vântul. A iubi la bine nu e artă; a rămâne constant în iubire și la zile de restrînte este înălțător. Cât de fericită apare viața multor familii; cum dispare însă aceasta adeseori când sunt lovite de zile grele, năcazuri, supărări și sărăcie; cum dispare iubirea atunci!... Adevărata iubire e credincioasă, ea nu se întreabă, că ce este și cine este cel iubit.

Iubirea e vecinică. Ea supraviețuește moartea; ea însoțește pe cei răposați și 'n lumea cealaltă și și acolo îi învalue cu căldura și lumina sa.

Proverbul zice: »Iubirea e oarbă« și dacă proverbul e înțeles bine este și adevăr în el. Ea e oarbă pentru ce e nedăsăvârșit, pentru greșelile și slăbiciunile altora. Câte mame nu socotesc pe copiii lor de cei mai frumoși etc. Adevărata iubire știe însă, că oamenii sunt nedesăvârșiți — dar nu să oprește la greșelile lor, ea caută în toate binele și unde i să opune nedesăvârșirea acolo o întimpină cu compătimire și milă. De aceea iubirea adevărată este răbdătoare. Fiindcă vede binele în om, crede că acela să și prevaleze. Adevărata iubire face să se desvoalte în om toate însușirile nobile. Și de aceea ea, iubirea este socotită ca cea mai de frunte poruncă.

Iubirea este plinirea legii — a voinței lui Dumnezeu. Fără de iubire nu să poate îndeplini nici una din poruncile lui Dumnezeu. Învățăturile »predicei de pe munte« rămân numai vorbe frumoase, câtă vreme ne lipsește iubirea. Un om pătruns de adevărata iubire acela neîncetat lucră în înțelegere cu voia lui Dumnezeu. Celce iubește pe oameni acela nu poate să mintă, să fure, să înșele și nu are cuvânt aspru.

Iubirea iartă; păcatul izvorește numai și numai din egoism și egoismul este străin iubirei adevărate; unde este iubirea adevărată acolo nu poate există egoismul.

Iubirea e calea mântuirii; prin iubire să desface omul din cătușele păcatului. Cu cât crește iubirea în sufletul omului cu atât mai mult crește cunoștința adevărului, a lui D-zeu în om. Celce nu iubește nu cunoaște pe D-zeu. Nu avem alte datorințe față de D-zeu și oameni decât să-i iubim cu adevărata iubire.

Cum ajunge omul la adevărata iubire? Suntem împresurați de ea și noi trebuie numai să delăturăm piedecile, pe cari tot noi le punem în calea ei. Minte și priceperea nu o pot produce, trebuie să ne creștem — educăm pentru ea. Numai prin exercițiu și experiență ajungem la iubire.

Iubirea este bucuria și fericirea, deplina — desăvârșita jertfire, fapta cea mai înaltă, este a sluji. Iubirea nu face răul, nu cugetă la ale sale, nu să mânie, nu pismuește, nu să îndoeste... ea e plinirea legii și calea mântuirii...

Ce bine ar fi în lume și cât bine nu s'ar face — dacă am avea mai multă iubire —; dacă în casele noastre între părinți, copii, frați și surori ar fi pe veci sălășluită iubirea... Acum când lumea să reface vin-o dulce iubire și te sălășluește în inimile noastre ca să viețuim Ție cerescule Părinte.

Sibiiu, la 21 Octomvrie 1918.

G. Navrea.

Din cronica războiului.

Evenimente mai însemnate dela 1 Noemvrie 1917 până la 31 August 1918.
în ordine cronologică.

Noemvrie 1917.

4. Se începe urmărirea Italianilor la Tagliamento, General Schwarzenberg trece pe țărmul vestic al râului.
7. Italianii se retrag spre Piave.
- 10—19. Krobotin ocupă Belluno și Feltre. Trupe germane ocupă capul de pod Vidor, Mareșalul Conrad împinge pe dușman până peste Grigno în valea Sugana; General Krauss ocupă satul Quero și Monte Cornellas.
- 20—30. Lupta dela Cambrai. Englezii pierd avantajiiile câștigate cu greu și în fine sunt greu bătuiți.
28. În Rusia au ajuns la putere bolșevikii, cari îmbie pace.

Decemvrie.

- 4—8. Mareșalul Conrad mai ia dela Italiani teren în sudost dela Setti comuni.
8. Ierusalimul e ocupat de armata franceză-engleza-italiană.
- 18—23. Monte Asolone și Col de Rosso lângă Brenta sunt luate dela Italiani.

Ianuarie 1918.

- 13—14. Atac succes asupra gurei Tamisei.
20. Reprezentanții puterilor centrale și ai Ucrainei s'au înțeles asupra principiilor unui contract de pace.

Februarie.

5. În Sinaia se încep pertractări pentru încheierea unui armistițiu cu România.
9. La orele 2 dimineața s'a subscris în Brest-Litowsk pacea încheiată între puterile centrale și republica Ucraina.
Președintele delegației rusești la Brest-Litowsk a declarat, că Rusia fără a mai încheia contract formal de pace declară starea de războiu terminată și dispune demobilizarea armatei rusești pe toate fronturile.
18. Germanii înaintează în Rusia pentru a apăra de bolșevikieni Livonia, Estania, Finlanda și Ucraina.
24. Guvernul din Petersburg se declară gata a încheia pace.

Martie.

1. Kiev e eliberat de bolșeviki prin trupe ucraine ajutate de saxoni.
3. La 5 ore p. m. s'a subscris în Brest-Litowsk pacea cu Rusia.
4. România primește condițiile armistițului.
6. Contractul prealabil de pace îl subscriu reprezentanții ambelor părți în castelul din Buftea.

14. Trupe germane și austro-ungare ocupă Odesa.
România evacuează ultimele fâșii de pământ austro-ungar, ocupat de ea.
21. Începutul marelui lupte la vest între Arras și La Fère.
Cherson în Ucraina e ocupat de ai noștri.
24. Germanii au mare biruință în lupta dela Mouchy-Cambrai-St. Quentin-La Fère.
25. Bombardarea Parisului cu tun uriaș.
- 27—31. Ofensiva Germanilor la apus merge progresând în teren (Albert, Roye, Noyon etc.).

A p r i l e.

4. Turcii cu Germanii repoartă o învingere la Iordan.
8. Charcov în Ucraina și Aden în Arabia, luat dela dușman.
15. Turcii intră în Batum, Germanii în Helsingfors.
28. Germanii iau Tavastehus.
- 5—26. Mare ofensivă din Flandra; Germanii o mână din învingere în învingere, împingând frontul până dincolo de Merville.

M a i u.

1. Germanii ocupă Sebastopolul.
- 1—4. Lupte în Finlanda cu garda roșie, care e zdrobită.
7. Pacea cu România se subscrie în palatul dela Cotroceni.
- 27—31. Armatele prințului de coroană german încep a treia mare ofensivă la vest și dejă în primele zile realizează succese frumoase.

I u n i e.

4. Trupele germane trec Marna, ocupă și Chateau-Thierry și alte localități.
9. Italienii atacă aspru Monte Pertica, dar sunt respinși.
10. Vaporul »Szent István« e cufundat în Adriatică prin torpilă.
- 10—12. Germanii înaintează în jur de Metz și în pădurea Thiescourt.
- 15—20. Ofensivă succesă în Italia. Armatele noastre intră în liniile dușmane pe platoul 7 comune și la Piave, Generalcolonel Wurm ocupă pozițiile dușmane și trece canalul Fosetta. Arhiducele Iosif ia în stăpânire ținutul Montello și la sudul lui taie liniile dușmane. Lângă Riva se ia dela Italieni Dosso-Alto, și Corno di Carento în ținutul Adamello. În 20 încep Italienii cu disperare să reocupe pozițiile pierdute. Ploi torențiale fac alor noștri enorme greutăți.
24. Spre vest de Piave ai noștri părăsesc pozițiile ocupate în urmă și se retrag peste râu.

I u l i e.

1. Col del Rosso și Monte di Val Bella sunt reocupați de Italieni.
- 5—6. Trupele noastre părăsesc delta Piavei.
Ambasadorul german la Moscova, contele Mirbach, este ucis.

- 8—10. Italienii trec în atac la Voiusa, Francezii câștigă ceva teren la Devoli superior. Frontul nostru albanez sub presiunea dușmanului a trebuit retras peste linia Berat-Fjeri.
16. Germanii trec peste Marne și împing pe dușman la linia Condé—La Capelle—Mereuil, iar primele poziții ale dușmanului între Ancres și Marne, apoi în Champagne între Auberive și Tahure.
19. Începutul contra-ofensivei franceze între Aisne și Marne.
20. Englezii pun piciorul în Meteren; trupele germane dela sud de Marne se retrag pe fermul nordic al râului.
- Vaporul american de transport Leviathan e scufundat.
21. Germanii se retrag la Chateau-Thierry.
25. Trupele noastre trec în lupte râul Semeni lângă Kuci în Albania.
- 26—27. În fața forțelor dușmane Germanii își părăsesc pozițiile înaintate și se retrag la Fère en Tardenois.
28. La Gardan sunt spulberate trupe tari de rebeli.

A u g u s t .

2. Trupele lui Pflanzer-Baltin urmărind pe dușmanul bătut pătrund până la linia Berat-Fjeri.
- 4—31. Mare ofensivă a aliaților la vest: masse enorme de oameni, între cari africani, azați și negri americani, cu tunuri, tankuri etc. Luptele dela Lassigny între 16 și 20, la Bapaumè din 25—31, dintre Ypern și La Bassee, cari avură de urmare părăsirea dealului Kemmel, sunt cele mai mari și mai sângeroase în tot războiul. Germanii s'au retras mereu și deci scopul dușmanului: ruperea frontului n'a succes.
12. Luptă pe apă și în aer spre nord de Vlieland. Germanii pierd mașine de sburat, Englezii 3 vaporași și un torpilor.
- 14—16. În valea Devoli trupele noastre câștigă noi avantagii.
- 24—25. General-colonel Pflanzer-Baltin taie linia dușmană la Berat și Fjeri, pătrunde în pozițiile italiene spre nordvest de Berat, ocupă capul de pod dela Fjeri cum și ambele localități.
- Banțele cehe sunt bătute la Kopal. — Japonezi pătrund în Ussuria prin Nikolaiew și gura Amurului.
- Trupele sovietelor bat pe Cazaci la Nicolaiewsk și-i alungă dela Kazan.
- În Arhangelsk au trupe și Americanii ca și Francezii și Englezii.
28. Trupele sovietelor au câștigat splendide învingeri în Ussuria. Mari părți de trupe ceho-slovice, engleze, franceze și japoneze sunt silită să se retragă. Orașul Iecaterinodar e ocupat.

Povețe economice.

Ianuarie.

De-ai schimbat servitorii, griji cum te așteți față de cei noi. Nu fi nici prea aspru, dar nici prea blând — „Stăpânul scump își învață sluga hoată.“ — Cară gunoii, că locurile altcum sărăcesc și nu-ți respălătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măiestru, ca să-ți faci un lucru de treabă. Vitelor dă nutrețul învrăstat, că-l mănâncă și mistuie mai bine. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, coaja bătrână, crengi uscate, și pe timp umed de iască. Uнге ranele cu o amestecătură de balegă, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunt. Adună neaua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezeală și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumele putrede.

Februarie.

Cerne bucatele de semăntă. Cară și împrăștie gunoii, ca, pe când se desgheată, zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos, poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua în jurul pomilor. Curățește livezile de mușinoaie, pietri și mărăcini și pe unde locul e pleș, seamănă iarba. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neaună, căci cele de-a fătă pierd mielul, — iar celor fătate li-se strică laptele. Taie mlădițe de altoit din partea despre meazăzi a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umed până la folosință. Sfârșește curățirea pomilor de omide și, când timpul e frumos, poți sădii pomi. Curățește altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă răsadniță și seamănă țeler, ceapă, salată, călărabe, castreți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperemânt în contra gerului.

Martie.

Seamănă grâu de primăvară, apoi orz, ovăs, mazere, măzeriche și iufnă. Grăpează locurile de luțnă și trifoiu, semănate din alți ani, ca să crească mai bine. Printre semănăturile tomnatic, ce au ieșit rari, aruncă semăntă de trifoiu. Sădește legumile menite pentru a-ți face semăntă. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva semințe de cânepă; mirosul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghețați fierbe-i și scurge apa de pe ei, apoi fi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvitori. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătește straturi pentru legumi și le seamănă.

Aprilie.

Plivește semănăturile de buruiene înainte de a fi cu paiu. Seamănă cucuruz (păpușoi) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivește și sapă școala de pomi. Grăbește cu altoirea pădureților, ca să nu te întârzie. Griji să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde, dă-le fân înainte de a le scoate la pășune. Răsadnițele cu acoperemânt se descoper toată ziua, ba și preste noapte, dacă nu e temere de îngheț. Se începe lucrul în vie. În lipsă de ploaie, udă grădina de legumi, mai bine dimineața. După Sân-George vitele se scot la imasă. Intoarce grânele, și ca să le mântui de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor cu grâu. Grâul incins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că își pierde mirosul.

Ma i u.

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbește nițel legătura. Seamănă cănepă și in. Pe timp liniștit afumă pomii bântuiți de omide cu pucioasă presărată pe jărat, că vor perl toate. Căcuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește luțerna înainte de înflorire, dar griji, să nu o tai prea pe jos că pierе multă din ea. De o dai verde la vite svântează-o mai întăiu și o amestecă cu paie mănunțite. Pe la mijlocul lunii se răsădește tutunul (tăbacul), înmuindu-se mai înainte rădăcinile în zamă de gunoiu și năsip. Ogorătul trebuie sfârșit. Gândacii de Maiu se scutură dimineața, se adună și stropșesc cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofii, ce-i dăm la animale, colțul trebuie depărtat, că acela-i otrăvitor.

Iunie.

Când e zăduf, scutește vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureții, mai bine după ploaie și cu deosebire seara și dimineața. Seamănă ridichi de toamnă. Când iarba e mai în floare cosește-o. De pătimesc porcii de grumazi, din cauza căldurii, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de *Helleborus albus*. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oară, înainte ori după înflorire. De umblă furnicile la coșnițe, trchide-le calea, ungând cu petroleu scândura, pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru iarnă. Seamănă rapiță.

Iulie.

Curățește șura și podurile, că e aci secerea, pe când poartă grije să ai bani, ca să le poți adună, când sunt în părgă și nu rescoapte, că se scutură o mulțime de grăunțe și nici făina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secere, căcuruzul să fie săpat a 2-a oară. Plivește viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împiedece strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele s'o aibă la îndemână. Aruncă deasupra ei bucăți de paie ca să nu se înnece. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Acestea ține-le de semântă, că-s cele mai frumoase. Udă eurechiul bântuit de omide cu apă cu săpun sau din topilă.

August.

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Seamănă sălată iernatică. Adună semințele coapte de legumi, le curățește și acată în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră ovășul, ce-l mai ai. Seamănă rapiță. De vezi albinele că prea mult șed pe afară, e semn că n'au ce să lucre. Ridică coșnițele punând sub ele niște bucăți de scândură potrivite. Stupii fără matcă se împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru iarnă. Altoii oculați, văzând că nu s'au prins, trebuiesc din nou oculați. Proptește pomii prea încărcăți și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capătul lunii poți și semăna. Adună simburi de toate poamele.

Septemvrie.

În luna aceasta se începe culesul poamelor. Soiurile iernatice se culeg cu mâna și se împărțesc în clase după mărime și frumșeță, ca să aibă un preț mai bun. Înainte de a le așeză în pivniță, se întind la soare,

ca să iese umezeala din ele. — Fă gropile pentru altoii ce voiești a-ți sădi mai târziu în toamnă. Bărește frunza de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele soarelui să-i poată străbate. Seamănă bucate tomatice. Nu fi sgârcit la semănat, că te vei călă secerat. Pe la capătul iunei se ia mierea dela stupi. De sunt încă flori nu te grăbi, ca albinele să poată încă adună. Livezile prăjite de arșița soarelui, pe unde vezi c'a secat colțul ierbii, le seamănă cu semănță de iafbă și flori de fân.

Octomvrie.

Culesul poamelor ține încă. Griji, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineța înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putresc. Straturile din cari s'au scos legumele, trebuiesc săpate din nou ca preste iarnă să degere. Răsădește în straturi bine lucrate salată ieratică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeză în pivniță ori groapă. Îndată ce am terminat cu semănatul se ară numai decât pământul merit a se semăna de cu primăvară. Gerul și frigul de peste iarnă îl îmbunătățește. Când la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt unii putrezi, alții copti ori rescopți. Numai așa putem face bani cum se cade, dacă producem mai multe feluri de vin.

Noemvrie.

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii ce voiești a-i sădi în primăvară. Curățește ouăle de omidă. Apără altoii mai tineri în contra iepurilor. Spoiește trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balegă de vită și sânge, amestecate toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se intrupează pământului. — La fiertul mustului avem să fim luători de seamă, ca să nu se întâmple nici prea repede, dar nici prea încet. În cazul dintăiu stropim butea cu apă rece, în cel din urmă o acoperim cu o haină de lână. Buțile să le ținem tot pline. Poamele, ce dau spre putrezire, trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Decemvrie.

Pivnița, de mucezește câte ceva în ea, trebuie afumată cu piatră pucioasă și aerisată din când în când. Sălata și alte legumi, dacă e neaună puțină, se acoper cu frunză ori cotori de buruieni. — Iarna nu e ca omul să lenevească, ci ca să odihnească după munca cea grea de peste an. Vitele trebuiesc ținute în curățenie deosebită și sarea să nu le-o tragem. Să se care gunoiu. Când gerul e mare, ferestrele pivnițelor să se infunde. Grajdurile să fie călduroase, căci atunci vitele mănâncă mai puțin. Pleava se opărește, se amestecă cu napi de nutreț ori cartofi și astfel se dă la vite. În chipul acesta se cruță nutrețul.

Timpul pescuitului.

(Rubricile închise arată timpul când pescuitul e oprit.)

P e ș t i i	Ianuarie	Februar.	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septemv.	Octomv.	Noemv.	Decemv.
fusar, cipar												
lipan			■	■ ■	■							
vițelar, pește solzos				■	■ ■	■						
mreană					■ ■	■ ■						
biban, șalău			■ ■	■ ■	■							
alburn, spar								■ ■				
păstrav de râu									■ ■	■ ■	■ ■	■ ■
salm, mihalț									■ ■	■ ■	■ ■	■ ■
păstrav de lac									■ ■	■ ■	■ ■	■ ■
știucă	■	■ ■	■ ■	■ ■	■ ■							
crap					■	■ ■	■					
caraș, caracudă						■ ■	■					
salm										■	■ ■	■ ■
clean alb			■	■ ■								
ciprin				■ ■	■ ■							
fusar					■ ■							
cioran					■	■						
pietroșel					■ ■	■ ■						
biban				■ ■	■ ■							
pișcar				■ ■	■ ■							
lin					■ ■	■ ■						
stârlet			■ ■	■ ■	■ ■							
somn, morun					■	■ ■	■ ■					
rac	■ ■	■ ■	■ ■	■ ■					■ ■	■ ■	■ ■	■ ■

Opreliștea vânatului (în Ungaria).

(Rubricile închise arată timpul când vânatul e oprit.)

A n u m e	Ianuarie	Februar.	Martie	Aprilie	Maiu	Iunie	Iulie	August	Septemv.	Octomv.	Noemv.	Decemv.
cerb	■	■	■	■	■	■					■	■
căprior = țap	■	■	■	■	■	■					■	■
cerboaică, ciută și căprioară	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
căprior	■	■	■									
capră neagră	■	■	■	■	■	■	■					■
iepure		■	■	■	■	■	■	■				
ied negru, găinușe, paseri cânt.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
cocoș de munte	■	■				■	■	■	■	■	■	■
ieruncă	■	■	■	■	■	■	■	■				■
fasan și dropie			■	■	■	■	■	■				
potârniche	■	■	■	■	■	■	■					

Cât timp poartă animalele de casă?

Oile și caprele poartă 154 zile sau cam	22	septămâni
Vacile	285	" " " . 40—41 "
Lepele	340	" " " . 48—49 "
Scroafele	120	" " " . 17 "
Găina clocește	20—22	zile
Gâsca	28—30	" "
Curca	26—29	" "
Rața	28—32	" "
Porumbița	17—19	" "

Șematism statistic

al Românilor din Ungaria.*)

I. Biserica ort.-orient. română din Ungaria și Transilvania.

Mitropolia.

Reședința: Sibiiu.

Mitropolit: vacant.

Sinodul episcopesc, consistă din mitropolitul cu cei doi episcopi sufragani și dignit. mitropolitani.

Congresul național-bisericesc, consistă din episcopi, ca membrii naturali, și 90 membri aleși pe câte 3 ani, dând fiecare dieceză câte 30 deputați (10 clericali și 20 mireni).

Consistorul mitropolitan, consistă din 3 senate (bisericesc, școlar și epitropesc) cu câte 12 asesori (6 ordinari, 6 suplenți).

Arhidieceza Transilvaniei.

Reședința: Sibiiu.

Arhiepiscop: vacant.

Vicar arhiepiscopesc: Dr. E. Roșca, arhimandrit, dir. sem.

Sinodul arhidiecezan, consistă din 60 membri (20 clericali, 40 mireni) aleși pe câte 3 ani.

Consistorul arhidiecezan se compune din 3 senate (bisericesc, școlar, epitropesc) cu câte 9 membri.

Protopopiate:

Abrud, 23 com., 20,072 sufl.	Hunedoara, 23 com., 19,329 sufl.
Agnita, 34 com., 19,032 sufl.	Ilia, 25 com., 24,196 sufl.
Alba-Iulia, 40 com., 32,702 sufl.	Lupșa, 29 com., 19,113 sufl.
Avrig, 23 com., 23,724 sufl.	Mediaș, 32 com., 13,816 sufl.
Bistrița, 24 com., 18,734 sufl.	Mercurea, 25 com., 30,237 sufl.
Bran, 24 com., 26,431 sufl.	Murăș-Oșorhei, 20 com., 9924 sufl.
Brașov, 25 com., 32,653 sufl.	Orăștie, 28 com., 23,672 sufl.
Câmpeni, 19 com., 35,583 sufl.	Reghin, 21 com., 23,979 sufl.
Cetatea-de-piatră, 31 com., 19,159 s.	Sebeș, 25 com., 34,934 sufl.
Cluj, 35 com., 27,815 sufl.	Săliște, 13 com., 19,482 sufl.
Cohalm, 24 com., 17,273 sufl.	Sibiiu, 26 com., 31,213 sufl.
Dej, 31 com., 21,095 sufl.	Sighișoara, 31 com., 20,750 sufl.
Deva, 34 com., 26,527 sufl.	Târnava, 24 com., 13,834 sufl.
Dobra, 17 com., 14,535 sufl.	Treiscaune, 29 com., 29,261 sufl.
Făgăraș, 38 com., 30,617 sufl.	Turda, 31 com., 15,880 sufl.
Geoagiu, 37 com., 21,908 sufl.	Unguraș, 22 com., 14,262 sufl.
Hațeg, 36 com., 32,447 sufl.	Zarand, 51 com., 45,027 sufl.

Total: 34 protopopiate cu 950 comune și 809,016 suflete.

*) Ađausuri, îndreptări și întregiri se primesc cu mulțămintă.

Dieceza Aradului.

Reședința: Arad.

Episcop: Ioan I. Papp.*Vicar episcopesc* la Oradea-mare: Roman Ciorogariu.*Sinodul eparhial*, compus ca și sinodul arhidiecezan.

<i>Consistorul eparhial</i> din Arad	} compuse ca și consistorul arhidiecezan.
<i>Consistorul eparhial</i> din Oradea-mare	

Protopopiate:

a) Sub consistorul din Arad:

Arad, 16 com., 37,910 sufl.	Halmagiu, 67 com., 35,899 sufl.
Belinț, 47 com., 33,409 sufl.	Lipova, 36 com., 35,896 sufl.
Boroșineu, 16 com., 32,101 sufl.	Radna, 36 com., 31,752 sufl.
Buteni, 45 com., 38,821 sufl.	Șiria, 16 com., 33,509 sufl.
B. Comloș, 17 com., 37,368 sufl.	Timișoara, 38 com., 40,804 sufl.
Chișineu, 19 com., 41,750 sufl.	

Mănăstirea Hodoș-Bodrog cu 3 ieromonahi

b) Sub consistorul din Oradea-mare:

Beiuș, 54 com., 35,170 sufl.	Pesteș, 54 com., 40,182 sufl.
Beliu, 44 com., 28,161 sufl.	Tinca, 33 com., 30,836 sufl.
Oradea-mare, 58 com., 36,758 sufl.	Vascău, 51 com., 31,879 sufl.

Total: 17 protopopiate cu 647 comune și mănăstire și 602,206³ sufl.**Dieceza Caransebeșului.**

Reședința: Caransebeș.

Episcop: Dr. Miron E. Cristea.

<i>Sinodul eparhial</i> ,	} compuse ca în arhidieceza Transilvaniei.
<i>Consistorul eparhial</i> ,	

Protopopiate:

Biserica-albă, 31 com., 45,568 sufl.	Lugoj, 29 com., 26,710 sufl.
Bocșa-mont., 30 com., 33,869 sufl.	Mehadia, 40 com., 62,906 sufl.
Buzias, 28 com., 28,424 sufl.	Oravița, 23 com., 30,445 sufl.
Caransebeș, 50 com., 51,750 sufl.	Panciova, 12 com., 33,714 sufl.
Ciacova, 16 com., 17,010 sufl.	Vârșeț, 25 com., 29,329 sufl.
Făget, 40 com., 26,320 sufl.	

Total: 11 protopopiate cu 324 comune și 386,045 suflete.

Biserica ort.-orientală română din Ungaria și Transilvania numără 1.797,266 suflete.

II. Biserica gr.-catolică română din Ungaria și Transilvania.**Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș.**

Reședința: Blaj.

Arhiepiscop și mitropolit: vacant.*Vicar general.* Dr. V. Suci, canonic.*Capitulul mitropolitan* constă din 10 canonici.*Consistorul arhiepiscopesc și mitropolitan* se compune din canonici, vicari, protopopi actuali și onorari ai arhidiecezei, 2 asesori și 8 funcționari.

Protopopiate

Aiud, 27 com., 17,553 sufl.	Giurgeu, 9 com., 13,010 sufl.
Alba-Iulia, 24 com., 15,211 sufl.	Ibaşfalău, 20 com., 7446 sufl.
Almaş, 18 com., 10,078 sufl.	Indol, 21 com., 11,297 sufl.
Arieş, 18 com., 9398 sufl.	Ludoş, 21 com., 14,974 sufl.
Bia, 18 com., 11,816 sufl.	Mediaş, 24 com., 2029 sufl.
Blaj, 27 com., 18,329 sufl.	Morlacea, 13 com., 15,487 sufl.
Cafîna, 25 com., 18,648 sufl.	Murâş, 17 com., 12,330 sufl.
Cichindeal, 18 com., 4246 sufl.	Murâş-Uioara, 21 com., 11,570 sufl.
Cluj, 38 com., 30,395 sufl.	Pogăceaua, 17 com., 15,059 sufl.
Cojocna, 23 com., 15,497 sufl.	Reghin, 40 com., 20,193 sufl.
Dârgea, 24 com., 18,354 sufl.	Roşia, 15 com., 10,978 sufl.
Dicio-St.-Mărtin, 15 com., 7236 sufl.	Sebeş, 22 com., 13,517 sufl.
Ernot, 23 com., 9444 sufl.	Sibiu, 32 com., 19,323 sufl.
Fărăgău, 23 com., 16,017 sufl.	Turda, 23 com., 16,443 sufl.

Vicariatul Făgăraşului:

Veneţia-de-jos, 32 com., 19,741 sufl. Voila, 22 com., 7928 sufl.
 Mănăstirea S. Basiliu-cel-Mare în Blaj, cu 2 ieromonahi.
 Total: 30 protopopiate cu 670 comune şi 420,552 suflete.
 La Hajdudorog au trecut 35 comune cu 18,160 suflete.

Dieceza Orăzii-mari.

Reşedinţa: Oradea-mare.

Episcop: Dr. Demetriu Radu.

Capitulul catedralei constă din 6 canoniçi ord., unul onor. şi arhidiaconul sătmărean.

Consistorul se compune din membrii capitolului şi din mai mulţi asesori numiţi de episcopul.

Protopopiate:

Beiuş, 14 com., 5892 sufl.	Măcău, 4 com., 6170 sufl.
Bereteu (Berettyó), 15 com., 5029 s.	Mădăraş, 7 com., 7969 sufl.
Boroş-Sebeş, 4 com., 2687 sufl.	Oradea-mare, 14 com., 9598 sufl.
Careii-mari, 8 com., 7845 sufl.	Sătmar, 8 com., 6076 sufl.
Crişul-repede, 9 com., 5928 sufl.	Şimand, 5 com., 7077 sufl.
Erdőszáda (Ardusat), 8 com., 8000 s.	Şiria, 6 com., 5768 sufl.
Eriu (Ermellék), 8 com., 7731 sufl.	Szamosköz, 11 com., 10,681 sufl.
Hollód, 9 com., 5574 sufl.	Supurul-de-jos, 10 com., 8321 sufl.
Leta-mare, 10 com., 8458 sufl.	Vaşad, 8 com., 8380 sufl.
Lunca, 10 com., 4487 sufl.	

Total: 19 districte cu 124 comune şi 173,052 suflete.

La Hajdudorog au trecut 44 comune cu 44,839 suflete.

Dieceza Gherlei.

Reşedinţa: Gherla.

Episcop: Dr. Iuliu Hosszu.

Capitulul catedralei constă din 6 canoniçi.

Consistorul se compune din canoniçi şi 2 arhidiaconi, apoi mai mulţi asesori numiţi de episcopul.

Protopopiate :

Baia-mare, 9 com., 11,721 sufl.	Mireșu-mare, 9 com., 7732 sufl.
Baia-Spie, 7 com., 9778 sufl.	Năpradea, 9 com., 7747 sufl.
Băsești, 14 com., 14,148 sufl.	Nitogu, 12 com., 9438 sufl.
Betlean, 14 com., 8535 sufl.	Oarța, 8 com., 6487 sufl.
Bistrița, 16 com., 10,559 sufl.	Oaș, 13 com., 16,796 sufl.
Brediu, 11 com., 8179 sufl.	Olpret, 12 com., 6530 sufl.
Budac, 9 com., 8481 sufl.	Periceiu, 9 com., 8348 sufl.
Buza, 14 com., 7951 sufl.	Reteag, 11 com., 9968 sufl.
Casou (Kászó), 8 com., 10,202 sufl.	Rodna, 31 com., 43,143 sufl.
Cățcău, 12 com., 9338 sufl.	Șamșond, 11 com., 10,067 sufl.
Ciceiu-Cristur, 10 com., 10,937 sufl.	Sarvad, 12 com., 9679 sufl.
Ciocmanu, 12 com., 7881 sufl.	Sătmar, 5 com., 9405 sufl.
Crăsna, 11 com., 12,856 sufl.	Secul, 16 com., 9238 sufl.
Eriu (Érmellék), 7 com., 5188 sufl.	Seini, 8 com., 9868 sufl.
Gherla, 13 com., 9480 sufl.	Sighet, 11 com., 10,662 sufl.
Giula, 11 com., 10,290 sufl.	Șomeuta-mare, 12 com., 10,866 sufl.
Iod, 7 com., 10,373 sufl.	St.-Marghita, 11 com., 8196 sufl.
Ipu, 9 com., 7701 sufl.	Surdue, 13 com., 8603 sufl.
Iza, 7 com., 9183 sufl.	Turt, 5 com., 9581 sufl.
Lăpuș, 12 com., 10,696 sufl.	Vad, 9 com., 7539 sufl.
Logiard, 12 com., 9232 sufl.	Valcău-magh., 9 com., 9837 sufl.
Mănăstur, 12 com., 9325 sufl.	Vișeu, 9 com., 16,717 sufl.
Mara, 7 com., 9900 sufl.	

Total: 45 districte cu 485 comune și 464,881 suflete.

La Hajdudorog au trecut 4 comune cu 9657 suflete.

Dieceza Lugojului.

Reședința: Lugoj.

Episcop: Dr. Valeriu Tr. Frențiu.

Capitulul constă din 6 canonici.

Consistorul se compune din canonici, protopopi și asesori numiți de episcopul.

Protopopiate :

Bobâlna, 9 com., 1761 sufl.	Jiu, 17 com. 13,315 sufl.
Bocșa, 7 com., 4732 sufl.	Lugoj, 9 com., 5237 sufl.
Buziaș, 6 com., 2978 sufl.	Oravița, 8 com., 6776 sufl.
Ciacova, 7 com., 2859 sufl.	Timișoara, 9 com., 5069 sufl.
Cugir, 14 com., 5041 sufl.	Torontal, 6 com., 2840 sufl.
Halmăgiu, 6 com., 748 sufl.	Ulpia-Traiană, 14 com., 11,920 sufl.
Hațeg, 27 com., 16,115 sufl.	Varadia, 7 com., 4648 sufl.
Hunedoara, 11 com., 2696 sufl.	Vermes, 7 com., 5450 sufl.

Total: 16 districte cu 164 comune și 97,566 suflete.

Biserica greco-catolică română din Ungaria și Transilvania numără 1.156,051 suflete.

III. Institute de învățământ.**A. Școli medii.**

<i>Beiuș</i> , gimnaziu complet greco-cat. cu 16 profesori.	
<i>Blaj</i> , „ „ „ „ „ „ 20 „	
<i>Brad</i> , „ inf. gr.-or. cu 4 clase și 7 „	
<i>Brașov</i> , {	„ complet greco-or. cu 14 „
	„ școală reală inferioară „ 8 „
	„ școală comercială „ 8 „
<i>Năsăud</i> , gimnaziu complet fundat. „ 13 „	

B. Seminarii teologice.

<i>Arad,</i>	institut teologic gr.-or.	cu 5 profesori
<i>Blaj,</i>	» » gr.-cat.	» 10 »
<i>Caransebeș,</i>	» » gr.-or.	» 7 »
<i>Gherla,</i>	» » gr.-cat.	» 6 »
<i>Lugoj,</i>	» » gr.-cat.	» 4 »
<i>Sibiiu,</i>	» » gr.-or.	» 7 »

C. Preparandii.

<i>Arad,</i>	preparandie gr.-or.	cu 5 profesori.
<i>Blaj,</i>	» gr.-cat.	» 10 »
<i>Caransebeș,</i>	» gr.-or.	» 7 »
<i>Gherla,</i>	» gr.-cat.	» 7 »
<i>Lugoj,</i>	prep. gr.-cat. de fete	» 3 profesoare.
<i>Oradea-mare,</i>	preparandie gr.-cat.	» 7 profesori.
<i>Sibiiu,</i>	» gr.-or.	» 7 »

D. Școale de fete.

Arad, școală civ. de fete cu internat.

Beiuș, școală civ. de fete confesională gr.-cat. cu 7 profesori și profesoare. Impreunăată cu internat; se dau și stipendii.

Blaj, școală civilă de fete cu 13 profesori și profesoare. Impreunăată cu internat.

Sibiiu, școală civ. de fete, susținută de »Asociațiunea pentru lit. rom. și cultura pop. rom.«, cu 5 profesori și profesoare. Impreunăată cu internat.

Alte categorii de școale de fete sunt: Abrud, Brașov, Lugoj, Sibiiu, Șimleu, etc.

IV. Fundațiuni

din cari se dau stipendii și ajutoare tinerilor dela institutele de învățământ.

a) La consistorul arhidiecezan din Sibiiu.

Andronic, ajutoare la meseriași.

Cologia, stipendii la gimnaziști (100—120 cor.)

Francisc Iosif, stipendii la gimn., prep. și teol. (100—120 cor.)

Hania Ioan, stipendii la teol. (80 cor.)

Manovici, stipendii la gimn. (100 cor.)

Moga, stipendii la prep. (100 cor.) și univ. (1000 cor.)

Peiovici, stipendii la gimnaziști (100 cor.)

Popescu Ioan, stipendiu la prep. (80 cor.)

Putnokoy, stip. la gimn. (24 cor)

Rațiu Ecaterina, stipendii la teologi (60 cor.)

Romanul Miron, stip. la teol. (100 cor.)

Șaguna, da ajutoare pentru zidirea bisericilor și școalelor.

Stat, stipendii la univ. (1000 cor.)

Todea, stipendii la gimn. (300 cor.)

Trandafil, stipendii la univ. (1000 cor.)

b) La consistorul diecezan din Arad.

- Balla*, stipendii la universitari (800 cor.)
Birta-Ghiba, stipendii la gimnaziști și universitari (400 cor.)
Ebesfalvi și *Balla*, stipendii la teol. și școale milit. (300—900 cor.)
Faur, stipendii la școale medii și sup. (250 cor.)
Papp Teodor, stipendii la toate școalele (120—800 cor.)

c) La consistorul diecezan din Caransebeș.

- Braia* Nicolae, stipendii la univ., comercianți și industriași (30—200 cor.)
Peța Dim., stipendii la gimnaziști și universitari.
Popea N., stip. la univ. (600) și preparandie (200); ajutoare la învățăcei (150) și sodali de meserii și comerț (300).

d) Alte fundații gr.-or.

- Alumneul* din Timișoara, dă locuri benefice la tineri gimnaziști ori realiști din Timișoara.
Ana Alexandrovici, Lugoj, stipendii la studenți români gr.-or. născuți în Lugoj. Epitropia fundației în Lugoj.
Gozsdu, reprezentanța în Budapesta, stipendii la gimn., șc. milit., univ.
Marcu, Lugoj, stipendii la stud. dela școalele din loc.
Zsiga Nicolae, stipendii la gimn. din Beiuș în internat (150—300 cor.)
 Comitetul parohial gr.-or. rom. Beiuș.
Trandafil, stipendii la 1000 cor. le dă consistoriul mitropolitan din Sibiu.

e) La consistorul mitropolitan din Blaj.

- Alutianiană*, stipendii la gimnaziști (80—120 cor.)
Baldi, *Lazar*, stipendii la gimnaziști (200 cor.)
Bidian, *Alexă*, stipendii pentru gimn., univ., meser., etc. (300 cor.)
Bobiană, stipendii la gimn. și univ. (120 cor.)
Chirilă, stipendii la gimnaziști (41—66 cor.)
Cipariu, stipendii la gimnaziști (100—200 cor.)
Cutean, stipendii la gimnaziști (34 cor.)
Danuș, stipendii la gimnaziști, prep., universitari (600 cor.)
Filip, stipendii la șc. medii și sup. (200 cor.)
Internatul de fete, stipendii alumne (100 cor.)
Hirschiană, stipendii la universitari (400—800 cor.)
Klein, stipendii la gimnaziști și univ. (240—360 cor.)
Maior, stipendii la șc. medii (120 cor.)
Micu, stipendii la gimnaziști (190 cor.)
Moldovan, *Part.*, stipendii la șc. elem. și prep. (100 cor.)
Negrupiu, *Ioan F.*, stipendii la gimn. și univ. (120—160 cor.)
Orăștie, cercul, stipendii la gimnaziști (80 cor.)
Fund. de pâne, Blaj, stipendii la gimnaziști și prep.
Papfalvi, *Const.*, stipendii la gimnaziști (240 cor.)
Pop, *Bota I.*, stipendii la gimnaziști (120 cor.)
Pop, *Liviu*, stipendii la șc. medii și univ. (150—200 cor.)
Ramonțiană, stipendii la gimnaziști și universitari (126—630 cor.)
Rățiu, *Vasilie*, stipendii pentru gimnaziști (200 cor.)
Rusu, *V. Ioan*, stipendii pentru gimnaziști (160 cor.)
Suluțand, 50 stipendii la gimnaziști și universitari (120—800 cor.)
Tarțiană, stipendii la gimnaziști (140 cor.)
Tordaiand, stipendii la gimnaziști (200 cor.)
Ursu, *David br.*, stipendii a 200 cor. pentru gimn. gr.-cat. Blaj.
Vaidană, stipendii la gimnaziști și universitari (140 cor.)

- Vancea* »Cassa arhidiecezană«, stipendii pentru șc. de fete, prep., gimnaziști și universitari (120—600 cor.)
Vancea, stipendii pentru gimnaziști 200 cor. socotiți în taxa de internat a seminarului (taxa ordin. 240 cor. pe an).
Vlassa I., stipendii la gimnaziști (340 cor.)

f) La consistorul gr.-cat. din Oradea-mare.

- Borboloiană*, stipendii la gimnaziști.
Darabanthiană, stipendii la gimnaziști.
Giroldi Garboriană, stipendii la gimnaziști.
Kabaiiană, stipendii la gimnaziști.
Kissiană, stipendii la gimnaziști.
Kővaryană, stipendii la gimnaziști.
Kritsfalussiană, stipendii la gimnaziști.
Kunkiană, stipendii la gimnaziști.
Mecsiiană, stipendii la gimnaziști.
Papfalviană, stipendii la gimnaziști.
Paveliană, pentru internatul de băieți și de fete din Beiuș.
Regia, stipendii la gimnaziști.
Sorbaniană, stipendii la gimnaziști.
Tarczayană, stipendii la gimnaziști.
Vulcaniană, stipendii la gimnaziști.
Véghsebiană, stipendii la gimnaziști.

g) La consistorul din Lugoj.

- Braia*, Nicolae, pentru industriași, comercianți, gimn. și univ.
Breca, Paul, pentru agronomie.
Chiș, Matei, pentru gimnaziști.
Lugoj, dieceza, pentru teologi, preparandiști, gimn., școale reale și civile.
Muntean, Nicolae, pentru gimnaziști și meseriași.
Pop, A. L., pentru universitari.
Pop, Petru, pentru ajutorarea învățătorilor.
Popa, Sofroniu, pentru gimnaziști și univ.
Popovici, Iova, pentru preparand., gimn. și univ.
Rudolfiană, pentru gimnaziști.
Stoina, Petru, pentru gimnaziști și univ.

h) Alte fundații gr.-cat.

- Convict*, M.-Siget, stipendii la gimnaziști (întreținere).
Kőszeghi, M.-Siget, pentru stud. nobili din Marmăția.

i) La Asociațiune în Sibiu.

- Bașota*, stipendii pentru gimnaziști (40 cor.)
Boeriu, G., stipendii pentru gimnaziști (200 cor.)
Dobâca, stipendii pentru gimnaziști (100 cor.)
Galliană, stipendii pentru gimnaziști (120 cor.)
Iancu, (fondul), stipendii pentru gimnaziști (100 cor.)
Marinovici, stipendii pentru gimnaziști (120 cor.)
Moga, stipendii pentru școale rom. de fete (80 cor.)
Petran Ioan, stipendii pentru univ. (300 cor.)
Riurean, stipendii pentru gimnaziști (80 cor.)
Roman, stipendii pentru gimnaziști (300 cor.)
Sandul, Teodor, stipendii pentru școale speciale de industrie (400 și 700 cor.)

1) La Asociațiunea aradană.

Stipendii pentru elevi la meserii, școale agronomice, comerț. (40—120 cor.)

m) Altele.

Masa studenților se află la gimnaziile din Sibiu (o susține »Albina«, Brașov, Brad, Năsăud și la Universitatea din Cluj (o susține »Asociațiunea« și »Economul«).

La fondul grănișerilor din Năsăud, 20 stipendii à 600 cor. pentru tot felul de școale superioare, 3 stipendii à 300 cor. pentru școale de cadeți, 5 stipendii à 240 cor. pentru preparandii.

V. Societăți.

a) „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“

Sediul: Sibiu.

Președinte: Andreiu Bârseanu, membru al Acad. Rom.

Vice-președinte: Dr. Vasile Suciuc, canonic în Blaj.

Secretar literar: (Postul e vacant).

Secretar administrativ suplinitor: Romul Simu.

Cassar și Bibliotecar: Ioan Banciu.

Arhivar: Romul Simu.

Membrii:

Membri activi în secțiile științifice-literare sunt . . .	40
Membri corespondenți	284
Membri onorari	12
Membri fondatori	144
Membri pe viață	492
Membri ordinari	1732
Membri ajutători	7664

Total . 10368

membri împărțiți în 74 despărțăminte.

b) Alte societăți culturale.

Asociațiunea națională pentru cultura poporului român în Arad.

Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramurăș. Sediul în Sighetul-Marmației.

Asociațiunea pentru ajutorarea meseriașilor în Brașov.

Reuniuni de femei, cari susțin școale: în Abrud, Brașov (internat), Sibiu, Șimleu. Cea din Blaj dă stipendii la elevele școlii de fete.

Alte reuniuni de femei: Bran, Făgăraș, cott. Hunedoara, Mediaș, Rășinari etc.

Reuniuni române de muzică și cântări: Beiuș, Bistrița, Brașov, Hațeg, Lugoj, Orăștie, Sibiu, Ticvaniu-mare.

Reuniuni de meseriași: în Blaj, Bistrița, Cluj, Mercurea, Orăștie, Poiana, Săliște, Sibiu, Sebeșul-săsesc.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român: Sediul în Brașov.

Societăți academice ale tinerimii române universitare: Budapesta »Petru Maior«, Graz »Carmen-Sylva«, München »Patria«, Viena »România Jună«.

(c) Societăți economice.

Societăți române de agricultură sunt: Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului (sediul Sibiiu), Reuniunea economică în Orăștie și cea din comitatul Caraș-Severin (sediul Caransebeș).
Banca generală de asigurare în Sibiiu. Capital C 1.200,000.—.

Societăți pe acții: Bănci.)*

	Capital societar.
Agricola, Ecica-română (1905) cor.	70,000.—
Agricola, Hunedoara (1902) »	100,000.—
Agricola, Lugoj (1903) »	15,000.—
Agricola, Sebeșul-săsesc (1909) »	150,000.—
Ajutorul, Șeica-mare (1911) »	250,000.—
Albina, Sibiiu (1872) »	6,000,000.—
Ancora, Gătaia (Timiș) (1910) »	50,000.—
Andreiana, Rășinari (1911) »	30,000.—
Ardeleana, Orăștie (1885) »	1,000,000.—
Arieșana, Turda (1887) »	300,000.—
Armonia, Cincul-mare, (1903) »	100,000.—
Auraria, Abrud (1887) »	120,000.—
Aurora, Baia-mare (1906) »	150,000.—
Aurora, Năsăud (1873) »	168,500.—
Avrigeana, Avrig (1903) »	20,000.—
Bănățana, Bucoveț (1901) »	40,000.—
Banatul, Lugoj (1910) »	166,500.—
Banca comercială, Lugoj (1907) »	100,000.—
Banca populară, Arpașul-inf. (1908) »	20,000.—
Banca populară, Birchiș (1910) »	50,000.—
Banca populară, Caransebeș (1907) »	220,000.—
Banca populară, Dej (1901) »	200,000.—
Banca populară, Zagra (1907) »	50,000.—
Berzava, Reșița-mont. (1911) »	150,000.—
Berzovia, Jidovin (1899) »	70,000.—
Bihoreana, Oradea-mare (1898) »	2,000,000.—
Bistrițana, Bistrița (1888) »	240,000.—
Bocșana, Bocșa-montană (1895) »	210,000.—
Brădetul, Orlat (1893) »	25,000.—
Câmpiana, Mociu (1905) »	100,000.—
Cârțișoreana, Streza-Cârțișoara (1905) »	20,000.—
Cassa de păstrare, Dezna (1898) »	40,000.—
» » » Mercuria (1898) »	300,000.—
» » » Săcădate (1912) »	20,000.—
» » » Săliște (1884) »	500,000.—
» » » Sasca-montană (1895) »	500,000.—
» » » Șercăița (1911) »	30,000.—
» » » Șinca nouă (1912) »	30,000.—
Ceicana, Ceica (1906) »	100,000.—
Cerbul, Reghinul săsesc (1911) »	100,000.—
Cetatea, Cohalm (1914) »	100,000.—
Chiorana, Șomcuta-mare (1901) »	200,000.—
Chiseteiana, Chișeteu (1896) »	25,000.—
Chișodana, Chișoda (1891) »	50,000.—

*) Cifrele din paranteze arată anul înființării.

Bănci.	Capital societar.
Codreana, Băsești (1905)	cor. 200,000—
Codru, Lupșa (1911)	» 30,000—
Codrul, Buteni (1908)	» 100,000—
Comoara, Comoriște (1890)	» 10,000—
Comuna, Căvâran (1903)	» 100,000—
Concordia, Gherla (1910)	» 200,000—
Concordia, Uzdin-Ozora (1893)	» 78,000—
Cordiana, Fofeldea (1897)	» 120,000—
Coróna, Bistrița (1903)	✓ 300,000—
Coroana, Timișoara-Elisabetin (1905)	» 100,000—
Corvineana, Hunedoara (1895)	» 70,000—
Creditul, Zernești (1903)	» 160,000—
Crișana, Brad (1891)	» 400,000—
Cugiereana, Cugir (1902)	» 100,000—
Dacia, Orăștie (1901)	» 100,000—
Decebal, Deva (1910)	» 60,000—
Detunata, Bucium (1895)	» 60,000—
Doina, Câmpeni (1893)	» 60,000—
Drăganul, Beiuș (1908)	» 360,000—
Dunăreana, T.-Cubin (1900)	» 80,000—
Economia, Cohalm (1902)	» 250,000—
Economia, Goruia (Caras-Severin) (1910)	» 28,010—
Economul, Cluj (1886)	» 400,000—
Făgetana, Făget (1891)	» 400,000—
Fortuna, Rodna-veche (1884)	» 40,000—
Frăția, Agnita (1907)	» 60,000—
Frățietatea, Sadu (1906)	» 25,000—
Furnica, Făgăraș (1883)	» 500,000—
Geogeană, Geoagiu (1904)	» 80,000—
Gloria, Pui (1906)	» 86,000—
Goronul, Aiud (1912)	» 150,000—
Grănițerul, Dobra (1898)	» 500,000—
Grănițerul, Hârseni (1908)	» 25,000—
Hațegana, Hațeg (1888)	✓ 450,000—
Hodoșana, Hodoș (1907)	» 20,000—
Hondoleana, Hondol (1895)	» 21,720—
Iladiana, Iladia (1906)	» 25,000—
Industria, Deva (1905)	» 100,000—
Institutul de credit și econ., Gavosdia (1907)	» 50,000—
» » » » Mehadia (1909)	» 36,000—
» » » » Părău (1913)	» 50,000—
Iulia, Alba-Iulia (1892)	» 200,000—
Izvorul, Ighiu (1911)	» 100,000—
Izvorul, Sebeșul-inferior (1907)	» 130,000—
Jebeliana, Jebel (1906)	» 30,000—
Lăpușana, Lăpușul-unguresc (1907)	» 100,000—
Ligediana, Liget (1896)	» 20,000—

Bănci.	Capital societar.
Lipovana, Lipova (1893)	cor. 200,000—
Luceafărul, Poplaca (1911)	» 20,000—
Luceafărul, Vârșeț (1894)	» 600,000—
Lumina, Sibiiu (1909)	» 600,000—
Luncana, Marghita (1910)	» 150,000—
Măgura, Zelău (1912)	» 100,000—
Maramurășana, Sighetul Marm. (1911)	» 220,000—
Mărgineana, Poiana-Sibiiului (1907)	» 80,000—
Matca, Tebea (1909)	» 84,000—
Mercur, Năsăud (1899)	» 200,000—
Mielul, Poiana-Sibiiului (1891)	» 50,000—
Minerva, Beclean (1908)	» 100,000—
Monoreana, Monor (1895)	» 10,000—
Munteana, Corniারেva (1905)	» 100,000—
Mureșana, Reghinul-săsesc (1887)	» 240,000—
Mureșanul, M.-Radna (1897)	» 150,000—
Nădlăcana, Nădlac (1897)	» 450,000—
Negoiul, Porumbacul-superior (1908)	» 20,000—
Noiana, Noul-român (1906)	» 42,000—
Olteana, Viștea-inferioară (1893)	» 200,000—
Oraviciana, Oravița (1892)	» 600,000—
Oriental, H.-Dobra (1908)	» 100,000—
Parsimonia, Bran (1894)	» 120,000—
Păstorul, Timișoara-Fabric (1903)	» 300,000—
Patria, Blaj (1886)	» 1,000,000—
Pesăcana, Pesac (1907)	» 44,850—
Piatra, Teiuș (1907)	» 150,000—
Plugarul, Săcădate (1887)	» 50,000—
Plugarul, Cacova (1902)	» 200,000—
Poporul, Lugoj (1900)	» 500,000—
Poporul, Săliște (1908)	» 160,000—
Porumbăceana, Porumbacul-inferior (1900)	» 120,000—
Prima cassă de păstrare, Ujozora (1896)	» 200,000—
Progresul, Iliia (1907)	» 120,000—
Râșnoveana, Râșnov (1903)	» 20,000—
Riureana, Capolnoc-Mănăstur (1899)	» 100,000—
Riureana, Giurgeu (1911)	» 75,000—
Răvașul, Baia-mare (1911)	» 600,000—
Săcana, Sacul (1905)	» 40,000—
Săceleana, Cernatu (1905)	» 50,000—
Sătmăreana, Seini (1892)	» 200,000—
Schinteia, Teure (Tóhát) (1896)	» 10,000—
Sebeșana, Sebeșul-săsesc (1887)	» 200,000—
Sebeșana, Caransebeș (1902)	» 300,000—
Secășana, Ludoșul-mare (1907)	» 60,000—
Selăgiana, Jibou (Zsibó) (1897)	» 310,000—
Sentinela, Satul-nou (1895)	» 520,000—

Bănci.	Capital societar.
Șercăiana, Șercaia (Sárkány) (1903)	cor. 150,000—
Sincana, Șinca (Ó.-Sink) (1906)	» 70,000—
Silvania, Șimleu (1888)	» 600,000—
Șoimul, Murăș-Uioara (1909)	» 200,000—
Șoimul, Vașcău (1905)	» 127,930—
Șoimușana, Șoimuș (1894)	» 25,000—
Solidaritatea, asociația băncilor, Sibiiu (1907)	» 540,000—
Someșana, Dej (1890)	» 400,000—
Speranța, Borgo-Prund (1885)	» 180,000—
Speranța, Hosman (1907)	» 40,000—
Steaua, Roman-Petre (1897)	» 20,000—
Strugurul, Pianul-de-sus (1907)	» 30,000—
Surduceana, Surduc (1910)	» 20,000—
Surul, Oltrákovicza (1911)	» 10,000—
Tárnăveana, Sighișoara (1905)	» 200,000—
Ternovana, Torno (1904)	» 50,000—
Țibleșana, Reteag (1903)	» 100,000—
Timișana, Timișoara (1885)	» 2.000,000—
Turnu-Roșu, Boița (1903)	» 20,000—
Ucia-mare, Ucea-superioară (1908)	» 20,000—
Unirea, Vad (1900)	» 40,000—
Vărădiana, Vărădia (Timiș) (1910)	» 50,000—
Vatra, Cluj (1907)	» 400,000—
Venețiana, Venetia-inferioară (1901)	» 40,000—
Victoria, Arad (1887)	» 2.500,000—
Viitorul, Ocna-Sibiului (1908)	» 100,000—
Vlădeasa, B.-Huedin (1895)	» 300,000—
Voileana, Voila (1903)	» 120,000—
Vulturul, D.-S.-Mărtin (1907)	» 100,000—
Vulturul, Tășnad (1909)	» 131,840—
Zarandeană, Băița (1898)	» 64,000—
Zlăgnea, Zlatna (1898)	» 100,000—
Zorile, Mărgău (Cluj) (1910)	» 30,000—

Total 171 bănci cu capital societar de 38.989,350 cor., fonduri de 12,159.000 cor., depuneri 114.000,000 cor., profit 2,566.000 cor.

Insoțiri:

	Capital.
Agrișana, Agrij (1911)	cor. 2,125—
Asociațiunea de economii și credit, Ghiroc (1908)	» 60,323—
Buciumana, Bucium-Poeni (1900)	» 22,250—
Dumbrava, Ucea de jos (1909)	» 3,060—
Economia, Lugoj (1897)	» 19,367—
Insoțire de credit, Agârbiciu (1907)	» 940—
» » » Alțina (1909)	» 500—
» » » Arpașul sup. (1911)	» 1,740—
» » » Cărstău (1912)	» 4,580—
» » » Danoș (1910)	» 2,340—

	Capital.
Însoțire de credit, Dridif (1911) cor.	2,160.—
» » » Câmpuri - Câmpeni - Surduc (1908) »	2,460.—
Insoțire de credit, Luța (1911) »	1,040.—
» » » asociațiune înregistrată Pianul inf. (1905) »	2,750.—
Insoțire de credit, asociațiune înregistrată Rechita (1898) »	2,300.—
Insoțire de credit, Ruscior »	280.—
Isvorul, Sângeorgiul-rom. (1904) »	45,952.—
Lina, Ceanul-deșert (1912) »	2,128.—
Minerva, Poiana-mărului (1910) »	3,620.—
Opinca, Ciachi-Gorbo (1910) »	14,341.93
Reuniunea de împrumut și păstrare, Ilva mare (1885) »	22,270.—
Reuniunea de păstrare și credit ca însoțire Gilău (1903) »	390.—

22 însoțiri cu capital de cor.: 217,316.93; fonduri de cor.: 765.000;
depuneri cor.: 5,630.000 și profit de cor.: 100.000.

Dela următoarele însoțiri ne lipsesc datele: Aciliu, Almaș-Săliște, Apoldul de jos, Balomir, Bazna, Bicz, Blăjel, Boz, Brașov, Bungard, Ceanul mare, Colun, Comana sup., Cornățel, Crișcior, Cristian, Dombos, Drăguș, Feldioara, Feldru, Feleacul săsesc, Feneșul săsesc, Gădălin, Hondol, Hurez, Kisbánya, Loman, Măhaciu, Mărișel, Micuș, Năsăud, Paloș, Roșia, Sălciua de jos, Sâmbăta super., Sig, Suceag, Șibot, Șinca veche, Șomlyógyörtelek, Șugag, Telechirecea, Tohanul vechiu, Veștem. Viștea super., Vurpăr.

Societăți comerciale și alte întreprinderi:

Bănci.	Capital societar.
Consum, Blaj (1891) cor.	80,000.—
Insoțire creștină de consum și valorizare, Șom- cuta mare și jur (1912) »	6,250.—
Plugarul, Blaj (1911) »	41,605.—
Plugul, Cohalm (1910) »	4,860.—
Societatea creștină de consum și valorizare Băsești și jur (1903) »	3,350.—
Societatea acționară-comercială din Borgo- Prund (1911) »	50,000.—
Societatea de consum și valorizare Fofeldea (1913) »	3,550.—
Societatea acționară electrică, Petre (1913) »	120,000.—
Tipografia Concordia, Arad (1912) »	30,000.—

9 societăți cu capital de cor.: 339.705; cu fonduri de cor.: 6500;
cu profit de cor.: 25.000.

VI. Presa.

- » *Biserica și Școala*«, foaie bisericească școl. și econ., Arad, apare odată pe săptămână.
- » *Drapelul*«, organ național-politic, Lugoj, apare Marța, Joia și Sâmbăta.
- » *Foaia Diecezană*«, organ al eparhiei gr.-or. române a Caransebeșului, Caransebeș, apare odată pe săptămână.
- » *Revista Economică*«, organ pentru societățile financiare și comerciale, Sibiu, apare odată pe săptămână.
- » *Revista Preoților*«, organ clerical independent, apare Dumineca în Timișoara, redactor D. Voniga.
- » *Gazeta Poporului*«, apare în Sibiu.
- » *Telegraful Român*«, organ politic bisericesc, Sibiu, apare de 3 ori pe săptămână.
- » *Transilvania*«, organul Asociațiunii. Sibiu, apare de 4 ori pe an.
- » *Unirea*«, foaie bisericească-politică, Blaj, apare de trei ori pe săptămână.
- » *Lumina*«, apare în Caransebeș.
- » *Plugarul*«, apare în Timișoara.

VII. Comitatele din Ungaria locuite de Români

după datele oficiale dela 1910.

Comitatul	Nrul total al loc.	Din aceștia Români	in %
Alba-inferioară	221.618	171.483	77.4
Arad	414.388	239.755	57.8
Bichiș	298.710	6.125	2.1
Bihor	646.301	265.098	41.0
Bistrița-Năsăud	127.843	87.564	68.5
Brașov	101.199	35.091	34.7
Caras-Severin	466.147	336.082	72.1
Cenad	145.248	14.046	9.7
Ciuc	145.720	18.032	12.4
Cojocna	286.687	161.279	56.2
Făgăraș	95.174	84.436	88.7
Hunedoara	340.155	271.675	79.9
Maramurăș	357.705	84.510	23.6
Murăș-Turda	219.589	71.909	32.7
Odorheiu	124.173	2.840	2.3
Sătmar	396.632	119.760	30.1
Selagiu	230.140	136.087	59.1
Sibiu	176.931	113.672	64.3
Solnoc-Dobâca	251.936	189.443	75.2
Târnavă-mare	148.823	60.381	40.6
» mică	116.091	55.585	47.9
Timiș	500.835	169.030	33.7
Torontal	615.151	86.937	14.1
Turda-Arieș	174.375	125.668	72.1
Treiscaune	148.080	22.963	15.5
Ugocsa	91.755	9.750	10.6
In restul țerii incl. Croația-Sl.	—	9.831	—
Total	20,886.487	2,949.032	14.1

Prevăzătoare.

„Mamiță, ai luat cu tine bomboane?”

„De ce, dragă?”

„Știi, ca să mă poți mulcomi, dacă voiu plânge iar pe stradă”.

'Un monstru?

(Intrebare.)

Ce e acesta? Om e oare?
Sau monstru e cu opt picioare?

(deslegare).

E un om, normal, vezi bine,
Şase ghete sunt streine.

- „Advocatul poporal“, îndreptar pentru poporul român de Dr. D. Moldovan. Ed. II, p. I. Dreptul cetățenesc. II. Dreptul familiar III. Drepturile de posesiune, proprietate, pământ, servitute și apărarea lor. IV. Legea industrială. V. Dreptul obligatoric. VI. Despre cărțile funduare și intabulări. VII. Despre testament. VIII. Despre afaceri cambiale (Wechsel). IX. Despre procese și purtarea lor. X. Ajutor gratuit (fără plată) în afaceri de drept. XI. Despre dări. XII. Pilde pentru facerea diferitelor documente. Broș. 2 cor. 60 fil., leg. 4 cor. 50 fil.
- Arhanghelii, roman din viața Românilor ardeleni de Ioan Agârbiceanu, broș.
- Bobârnaci și Bazaconii, broșură umorist. cu ilustrații, de E. Borcia. 1 cor.
- Cântec de irozi și stea: I. Nașterea lui Hristos, piesă în 4 acte cu cântece. II. Nașterea lui Hristos, corespunzătoare pentru copii cari se produc din casă în casă.
- Carte de visuri perso-egipteană. 1 cor. 20 fil.
- Cine sapă groapă altuia, însuși cade în ea. Piesă teatrală în 3 acte pentru ajunul Crăciunului, compusă de Maria Drăgan. 40 fil.
- Colăcăritul. Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. 40 fil.
- Dicționarul român-german, revidat și completat de Dr. Daniil Popovici-Barcianu. Ed. IV. broș. 8 cor., leg. 12 cor.
- Enciclopedia română, editată sub auspiciile și din însărcinarea „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura popor. rom.“ de Dr. C. Diaconovich, 3 vol. mari, cuprinzând 37,622 articole cu 6 harte, 3 planuri și 167 ilustrațiuni, broș. în 3 volume 70 cor.
- Fecioara dela Orleans, dramă romantică de Fr. Schiller, tradusă de Maria Cunțan, broș. 1 cor., cart. eleg. 1 cor. 60 fil.
- Gramatica germană teoret. pract. de Dr. D. P. Barcianu, broș. 2 cor. 80 fil.
- Îndreptar practic în economia rurală de I. Baciuc. 1 cor.
- Intâmplarea curioasă, comedie în 3 acte, de M. Velcean. 40 fil.
- Istoria lui Alexandru cel mare. 80 fil.
- Izvor de bunăstare, povește practice din economia de câmp și de casă, pomărit, albinărit, vierit etc. de Gr. Sima alui Ioan. 1 cor.
- Lacrămi, Versuri, Iertăciuni și declamări funebreale. 1 cor.
- Mihul Copilul, cântec dela Bicăz. 16 fil.
- Oprășanul, poezie de V. Alexandri. 16 fil.
- Peștorii. Comedie populară în 3 acte de A. L. Ipan. 30 fil.
- Poezii populare „cântece bătrânești“, broș. 24 fil.
- Prietinul adevărat e piatră de diamant. Piesă teatr. în 4 acte de Maria Drăgan, broș. 40 fil.
- Proverbele Românilor, de I. C. Hinișescu. 70 fil.
- Risipirea Ierusalimului, 9 cânt. în versuri de I. Barac. 1 cor.
- Societăți de cumpătare, îndreptar p. înființarea lor, de G. Aluășiu. 60 fil.
- Versul la botezul D-lui. 20 fil.
- Visul Pescarului despre daruri. Poveste de A. Pann. 16 fil.

Cărți religioase și de rugăciuni.

Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte Acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos, 8° mic cu o icoană în colori și alte ilustrațiuni

legat simplu	Cor. 3,30
„ frumos	„ 4.—
„ în cu tăietură aurită.	„ 5.—

Micul Acaftist întru mărirea lui Dumnezeu. Carte de rugăciuni pentru tot creștinul întristat și năcăjit. Legat simplu 2 cor. 20 fil. în legătură mai fină cu tăietura de aur 3° cor. 40 fil.

Cărțile de rugăciuni către preasfânta Născătoare de Dumnezeu cu **Visul Maicei** Precestei, legat 50 fil.

Ceaslov sau Orologiu, rugăciuni de toată ziua și alte rugăciuni de folos precum și sinaxariul celor 12 luni ale anului. Legat simplu 3 cor. 50 fil., frumos legat 4 cor. 20 fil., legat în piele roșie (imitație) 7 cor. 40 fil.

Epistolie a Domnului nostru Isus Hristos, ce a trimis-o Dumnezeu din ceriu, legat 50 fil.

Meditațiuni spirituale pentru înaintarea creștinismului adevărat și a cultului dumnezeesc de casă de M. Velcean 50 fil.

Octoihul cel mic sau cele opt glasuri: slujba vecerniei, liturgiei, împreună cu glasurile, podobiile, catavasile, irmoasele, polieleul, cu svetițele și voscresnele de peste întreg anul, legat simplu 3 cor. 30 fil., leg. frumos 4 cor., legat în piele roșie (imitație) 7 cor. 20 fil.

Paraclis al preasf. Născătoarei de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria 30 fil.

Paraclis al sf. Haralambie dimpreună cu vieța Sfântului 40 fil.

Patima și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, legat 5 cor.

Taina celor 12 Vinări mari și rugăciune pentru vremurile grele, legat 40 fil.

Tipărite cu litere cirile:

Liturgii a celor dintru sf. părinților noștri a lui Ion Zlatoust, Vasilie cel mare și a Prejdeostenii. Roșu și negru tipărit, leg. în piele roșie (imitație) cu copce. 14 cor.

Pentecostarion, ce cuprinde slujba din Dumineca Paștilor până la Dumineca tuturor sfinților. Cu blagoslovenia preasf. Domn Vasilie Moga, episcop al neuniților al Ardealului. Roșu și negru tipărit, folio, leg. în piele roșie (imitație) cu copce, 32 cor.

Psaltirea prorocului și împăratului David. Leg. frumos 4 cor., leg. în piele roșie (imitație) 7 cor. 20 fil.

